

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 20 april 2015*§ 3 Svar på interpellation om Platschefen (nr 2015:10)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L i v h (V): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Tack, borgarrådet Livh, för svaret, som ändå föranleder en fortsatt debatt. Vi har ett läge där vi i ett majoritetsskifte, och det har hänt några gånger i denna stad, har en politisk konsensus, skulle man kunna säga, att de ärenden som är beslutade innan ett val inte ska förändras direkt efter valet. Det rör ofta sådana saker som överenskommelser med andra parter.

Den här interpellationen handlar om ombildningar, en bostadsrättsförening som har velat köpa sin fastighet i ytterstaden, i Vällingby. Denna bostadsrättsförening heter Platschefen 1. Där har man fått klart för sig att det före valet gäller ha en godkänd stämma där man i absolut majoritet kommer överens om att tacka ja till det erbjudande som man har fått från det kommunala bostadsbolaget, Svenska Bostäder.

Med all respekt för att Vänsterpartiet och andra inom det som sedan bildade majoritet har en annan uppfattning i ombildningspolitiken än vi är det ändå så att den här bostadsrättsföreningen har levt i förvisningen om att man skulle ha möjlighet att genomföra ombildningen. Man hade ju en godkänd köpestämma enligt regelverket före valet.

Sedan fick man reda på i medier att Socialdemokraterna via Karin Wanngård, som skulle tillträda som finansborgarråd, kunde bekräfta detta genom att säga att samma sak gjorde ni 2002 då ni tog över i Stockholms stad. Gränsdragningen som görs nu innebär att ombildningar som beslutats före valdagen genomförs, medan planerade men icke beslutade inte blir av. Därefter hände någonting, nämligen att när man skulle överlämna nycklarna och godkänna affären stoppades ärendet i Svenska Bostäder av den tillträdande ordföranden i Svenska Bostäder Ann-Margarethe Livh – därav interpellationen.

Vad är det som har inträffat? Det har inte retts ut i interpellationssvaret att man har gjort detta av något annat skäl än att man egentligen inte vill följa de regelverk och överenskommelser som vi har vid maktskiften, utan man helt enkelt har bestämt sig för att av politiska skäl stoppa det som går att stoppa. Där skulle jag vilja att borgarrådet Livh förklarar sig lite tydligare.

Anförande nr 3

Borgarrådet L i v h (V): Borgarrådet missar aldrig en chans att diskutera med Joakim Larsson. Jag vill på det allvarligaste bestrida, Joakim Larsson, att detta har gjorts av ideologiska skäl. Du har ju sett att vi har tillåtit alla andra ombildningar som var beslutade före den 14 september. Alla dessa har vi släppt igenom, till exempel i Svedmyra och på en massa andra ställen. Det handlar alltså absolut inte om ideologiska skäl.

Däremot handlar det om etiska skäl. Det är ingen mänsklig rättighet att få ombilda allmännyttan till privata bostadsrätter. Däremot finns det faktiskt ett etiskt skäl, att det ska gå rätt till. Det har inte det gjort i det här fallet. Det är många hyresgäster som har vittnat om hur man har fått information som man inte har förstått. Man har blivit övertalad på ett väldigt obehagligt sätt att lämna över sin rätt att rösta, och så vidare. Många hyresgäster, de flesta, är väldigt rädda för att träda fram.

Det är därför vi har stoppat just den här ombildningen, absolut inte någon annan ombildning där det har gått rätt till.

Anförande nr 4

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Nu börjar det bli intressant. Borgarrådet påstår här att det inte var några ideologiska skäl, utan det var saker och ting som uppenbarligen kommit fram under någon typ av process. Samtidigt säger borgarrådet Livh i en artikel i Mitt i Västerort: ”I stället för att hålla på att utreda och greja sa vi nej. Det var flera hyresgäster som kontaktade oss och inte ville ombilda.”

Då undrar jag: Om man kan komma fram till någonting utan att hålla på att utreda och greja tyder det på att man har gjort någonting i förvissningen om att man ska stoppa det som stoppas kan utan att utreda och greja. Problemet i detta är att vi hade ett system i staden för ombildning där de köpestämmor som genomfördes hade en oberoende advokat på plats som stadens representant som skulle se till att redovisa huruvida köpestämman gick rätt till. Denna advokat har meddelat Svenska Bostäder att processen har gått rätt till; köpestämman har gått rätt till.

Svenska Bostäder rekommenderar sålunda styrelsen – tillträdesdatumet är för övrigt bestämt – att rekommendera styrelsen att sälja fastigheten enligt det tjänsteutlåtande som kom fram. Men detta bordläggs ett antal gånger efter det att Vänsterpartiet får vara med och bestämma i Svenska Bostäder.

Det är det här som är problemet. I stället för att hålla på att utreda sade ni nej. Det är det citatet jag tycker skapar en viss tveksamhet till att man följer de regelverk som ändå har satts upp i staden för hur det ska gå till.

Den socialdemokratiska ledamoten i styrelsen för Svenska Bostäder, Jan Sörling, sade den 28 januari: Vi utnyttjar att vi har kommit till makten på det här sättet. Vår policy är att stoppa ombildningarna, och det här gränsfallet sade vi nej till.

Jag tycker att det är tydligt att det finns en ideologisk aspekt i detta, som kanske borgarrådet inte vill ställa sig bakom fullt ut just nu. Men problemet är att det var en absolut majoritet i fastigheten som före valet sade att man ville ombilda, över 66 procent, oavsett vad borgarrådet Livh påstår här i talarstolen.

Anförande nr 5

Borgarrådet L i v h (V): Jag tycker, Joakim, att du tyvärr läser tidningen väldigt dåligt. Jag har aldrig någonsin sagt det som du säger att jag har sagt. Däremot var det en annan ledamot i styrelsen som sade just det som står i det citat som du läste upp. Du kan komma och läsa det och se att det inte är jag som har sagt det. Jag tycker inte att det är schyst att lägga ord i munnen på mig som jag aldrig någonsin har sagt. Det gillar inte jag även om jag gillar att debattera med dig, Joakim, för övrigt.

Det jag säger och kan säga igen väldigt tydligt: Vi följde den här överenskommelsen. Men om det finns en förening där det går helt oetiskt till menar vi att man ska stoppa det. Precis som vi, om vi hade haft makten under förra mandatperioden, hade stoppat flera av de oetiska ombildningarna. Du vet, Joakim, lika väl som jag att det är fruktansvärt frestande för konsulter som tjänar väldigt mycket om det blir en ombildning att driva på ombildningarna, och de använder sig ibland av brutala metoder mot hyresgästerna eller rättare sagt mot de hyresgäster som inte vill ombilda. Det är inte etiskt. Det var inte etiskt när ni höll på med det, och det är fortfarande inte etiskt. Sådana ombildningar ska stoppas punkt slut.

Anförande nr 6

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är det här som är problemet. Ann-Margarethe Livh säger att det har skett en oetisk ombildningsprocess i den aktuella fastigheten. Trots att stadens utsända advokat, som har funnits på plats på köpestämman, har vittnat om att det har gått rätt till har Ann-Margarethe Livh en annan uppfattning. Ann-Margarethe Livh har inte sagt hur många hyresgäster av dem som bor i fastigheten och hur många procent av hyresgästerna som har hört av sig till henne, utan man säger att det har varit en oetisk kampanj i denna ombildning.

Då tycker jag att man även från den nuvarande majoriteten bör vara noga med att detta blir korrekt hanterat. I den här fastigheten finns ett antal boende som har fått tillträdesdatumet klart. Man har tagit upp lån. Det är ett antal personer som bor i den här fastigheten i Vällingby som hade framför sig att få överta fastigheten och köpa den av staden. Bolaget rekommenderar att affären går igenom, men Ann-Margarethe Livh säger nej.

Oavsett om det är ett citat från Ann-Margarethe Livh, som jag uppfattade det i tidningen, eller ej är det uppenbarligen så att majoritetens uppfattning är att man inte håller på att utreda det här utan har bestämt sig för att säga nej för att man kan säga nej. Så enkelt ska det inte vara. Man måste kunna bevisa för de över 66 procent som ändå har röstat för köpet och för stockholmarna i övrigt att man vill hålla på de regelverk som finns och de lagar som gäller.

Jag håller fullständigt med om att oetiska ombildningar ska stoppas. Det gjorde vi också. När det var oetiska hanteringar från det ena eller det andra hållet såg vi till att både utreda och stoppa ett antal sådana fall. Det tycker jag är fullständigt korrekt. Så ska man göra i alla tänkbara affärer i staden, oavsett egentligen vad det gäller för affärer.

I det här fallet är det tydligt att Ann-Margarethe Livh och Vänsterpartiet hade bestämt sig, långt innan man började utreda, för att det här ska stoppas. Man började bordlägga utifrån att man naturligtvis hade fått en del signaler från hyresgäster som inte ville ombilda. Men lagstiftningen är tydlig, Ann-Margarethe Livh, med att är det 66 procent är det en absolut majoritet för ombildning. Så är det, oavsett vad man tycker om det.

Jag tycker att det är beklagligt att man inte kan hålla sig till de överenskommelser som vi har, att beslut före val gäller. Den aktuella bostadsrättsföreningen och de boende i Vällingby ska inte vara de som drabbas av att det sker ett maktskifte på det sätt som de nu drabbats.

Anförande nr 7

Borgarrådet L i v h (V): Jag hade väldigt gärna velat ha kontakt med föreningen. Det var väldigt svårt, och vi bordlade ärendet flera gånger just därför att vi skulle få den kontakten, men det gick inte. Den som var ombud hela tiden var försäljaren. Det är precis som jag sade förut väldigt frestande när du har noll inkomst om du inte lyckas men gör ett miljonklipp om du lyckas. Det är som sagt väldigt frestande, och då tar man till metoder som inte är etiska. Under hela ert styre var det fullt av sådana oetiska processer som ni faktiskt inte stoppade. Till exempel hörde man av sig till en gammal människa och krävde att få kontakt med dennes barn bara för att den gamla människan inte vill sälja, och så vidare.

Just den byrå som har anlåtats i det här fallet har varit anmäld hos Konsumentombudsmannen fyra gånger för oetiskt beteende. Det tycker jag är väldigt anmärkningsvärt. Du har själv uttalat dig, Joakim Larsson, i Hem & Hyra, att den här typen av osaklig marknadsföring som förekommit förut och förekom i det här fallet inte är acceptabel. Därför tänker vi inte gå med på den här ombildningen.

Vi är ideologiskt mot ombildningar, där har du helt rätt, Joakim, men vi hade aldrig brutit överenskommelsen om det inte hade varit ett väldigt allvarligt fall av oetiskt genomförande. Därför kommer vi inte att tillåta den här ombildningen.

§ 5 Svar på interpellation om åtgärder för att säkra tryggheten i skolan (nr 2015:13)

Anförande nr 8

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande, fullmäktige! Det här kommer att sänka konfliktnivån dramatiskt jämfört med den föregående interpellationen, för det här gäller nämligen någonting som vi i grunden är väldigt överens om. De händelser som föranledde interpellationen har jag beskrivit ganska kort, och vi behöver inte fördjupa oss i dem. Det finns en sak som man bär med sig och som egentligen var ett av de grundläggande skälen till att jag skrev min interpellation, nämligen den nästan brottsliga passivitet som uppvisades av den politiska ledningen i Malmö inför problemen, som man inte tyckte att man över huvud taget hade något ansvar för. Då är jag glad att kunna säga att detta inte är fallet i Stockholm. Här har vi inte den inställningen.

Det som jag dock tycker att man kan fördjupa sig lite i är följande. I borgarrådets svar finns det en utomordentligt god och utförlig beskrivning av alla de styrdokument som finns och det arbete som pågår med uppdateringar av riktlinjerna för arbete i skolan och så vidare. Däremot finns det inte så förfärligt mycket om vad som verkligen görs. Vi vet som sitter i utbildningsnämnden, Olle, hur de här frågorna hanteras i praktiken.

Jag tror att det vore bra med en lite tydligare redogörelse för vad som faktiskt händer när en incident eller en allvarlig händelse rapporteras på skolan. Jag har fått rätt mycket frågor om detta, inte bara med anledning av problemen på Värner Rydénsskolan i Malmö utan också med anledning av problem som har rapporterats från våra egna skolor, dock av mycket mindre dignitet.

Det är knepigt för människor att riktigt begripa hur ordningen går till. Varför gör ni inte bara något? säger de – vad nu ”något” är. Därför hade jag varit glad för en lite tydligare redogörelse för detta i svaret. Men den kanske vi kan få i debatten?

Anförande nr 10

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag ber att få tacka borgarrådet Brinck för att ha tagit upp den här viktiga frågan och gett mig möjlighet att upplysa lite mer om de konkreta åtgärder som skolor vidtar när det uppstår sådana situationer som beskrivits i interpellationen. Men jag vill först bekräfta det som Cecilia Brinck sade, att vi är väldigt överens om att det är viktigt med ordning och reda i våra skolor och naturligtvis med en god disciplin. Det hänger väldigt intimt samman med att vi ska ha en större tillit och delaktighet i skolan. Det här kan man uppnå genom till exempel att satsa på elevdemokrati och involvera eleverna och alla dem som arbetar på de olika skolorna.

Det finns, precis som Cecilia Brinck sade, dels ett stödmaterial som beskrivs i interpellationssvaret, *Handlingsplan mot hot och våld i skolan*. Det finns också någonting som heter *Riktlinjer & Strategier – Trygghet och studiero*. Det måste ha

antagits under Lotta Edholms tid som ansvarigt borgarråd. Det är ett bra material, och det kommer att revideras.

För att ta ett exempel, på uppmaning av borgarrådet Brinck: Det beskrivs i dokumentet *Handlingsplan mot hot och våld i skolan* i kapitel 3 hur vi agerar vid hot om våld. Det var väl lite det som du var inne på, Cecilia, eller hur? Vid till exempel bedömning av hot om våld gör den som får kännedom om våld en första bedömning om hotet är allvarligt eller mycket allvarligt eller ett tomt hot, som det också kan vara. Om en medarbetare får kännedom om ett reellt eller allvarligt hot som framförs i skolan ska skolledningen omedelbart kontaktas.

Så finns det underpunkter för rutiner om hotet bedöms som allvarligt eller mycket allvarligt. Det finns en särskild punkt för rutiner för hot via sms, mms eller e-post och en särskild punkt som handlar om rutiner vid hot via sociala medier. Här skulle jag vilja understryka att det är viktigt att vi fördjupar våra kunskaper om de kränkningar och hot som framförs via olika sociala medier. Om man utsetts för det är det någonting som påverkar våra elever väldigt negativt. Det är ingenting som bara äger rum under kvällar och helger, utan det kan mycket väl ske dagtid, under en skoldag. Man kan tänka sig själv hur man skulle påverkas i sitt arbete, i det här fallet skolarbetet, av att bli kränkt på dagtid. Då är det viktigt att vi vuxna förstår vad det kan handla om. Det finns även rutiner vid telefonhot och så vidare.

Anförande nr 11

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande! Det viktiga är att skolledningar, rektorer och biträdande rektorer, känner att de har det stöd de behöver för att kunna ingripa, att hela organisationen, inbegripen den politiska ledningen, utbildningsförvaltningen och skolorna, faktiskt drar åt samma håll. Så har det inte alltid varit. Alla skolor i Stockholm har ett handlingsprogram mot mobbning och mot kränkande särbehandling, men tillämpningen i praktiken har åtminstone tidigare skilt sig ganska mycket åt.

Det har på en del ställen funnits en tendens att betrakta en del sådana här incidenter som lite oskyldiga barnspratt, sådant som barn hittar på när de är på skolgården. Det kan det naturligtvis vara, men det viktiga är att kunna se var gränsen går mellan det och allvarligare kränkningar. Där har jag inte alltid en känsla av att skolorna har varit alldeles tydliga. När vi är ute och besöker skolor och talar med skolledningar får vi en ganska tydlig bild av att man inte alltid har det stöd som man skulle behöva för att kunna ingripa ordentligt.

Det är bra att riktlinjerna finns, de är utmärkta. Men som skolborgarrådet sade händer det saker hela tiden som gör att dessa behöver uppdateras. Det är väldigt bra, ska jag passa på att säga, att det växande problemet med nätkränkningar tas upp.

Dock skulle jag vilja avsluta med något som är lite positivt och möjligen lite oväntat: Jag var på Barnrättsdagarna i Örebro häromveckan och deltog i ett par mycket bra föredragningar om kränkningar på nätet. Det har visat sig att utvecklingen där har avstannat, det ökar inte särskilt mycket längre. Det kan finnas flera skäl till. Ett av de skäl som angavs där var att barnen och ungdomarna vet hur man ska stänga av, de vet hur man blockerar. Det visste de inte för några år sedan. Men nu vet de hur man

blockerar kommunikationer som de inte vill ha. De kan säga nej till kontakter som de inte är intresserade av på ett sätt som de möjligen inte kunde för några år sedan.

I denna dystra värld av nätkränkningar var detta ändå någonting som fick en att gå därifrån med något lättare fötter.

Anförande nr 12

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Vi kommer lite senare i afton till ett ärende som gäller årsredogörelse för 2014 från stadsrevisionen. Där tar stadsrevisionen upp i en särskild punkt kränkande behandling i skolan. Det är ett dokument som blickar tillbaka på den verksamhet som har bedrivits under den förra majoriteten. Man säger från revisorernas sida att det finns ett gott grundjobb men att det inte alltid har följts i alla skolor. Det är därför som vi ser över det nu. Men icke desto mindre vill jag hålla med Cecilia Brinck om att vi är väldigt överens om att det är oerhört viktigt att ge stöd till de rektorer som har att hantera de här situationerna i vardagen.

Kopplat till det vill jag säga att det naturligtvis finns en aspekt som handlar om att vi från den här salen, kommunfullmäktige, måste anslå tillräckligt med resurser för att det ska vara en bra undervisning på våra knappt 150 grundskoleenheter och våra knappt 30 gymnasieskolor, och naturligtvis några förskolor. Därför får vi fortsätta föra diskussionen om hur vi samlar ihop de pengar som behövs för att vi ska kunna fortsätta höja lärarlöner, att ha bra rektorslöner, att se till att avlasta rektorer och lärare samt andra medarbetare från onödigt administration så att de kan ägna sig åt det pedagogiska ledarskapet och utvecklingen av just den tillit, som jag tidigare nämnde, som jag tror är ett led i det förebyggande arbetet för att det inte ska uppstå hot, våld och kränkning.

P4 Stockholm uppmärksammade kränkningar i skolan för någon månad sedan. Man hade gjort ett reportage på en av de skolor som har lyckats bra med att få bort våld i skolan. Rektorn på den skolan berättade att det de har gjort är att införa en nolltolerans mot våld. De ingriper direkt även vid så kallat skojbråk. Även om ungdomarna säger att det bara är på skoj är man medveten om att en tycker att det är lite mer skoj än den andra. Genom att man är väldigt hård mot sådant beteende och också polisanmäler direkt när det är allvarligt har man lyckats med att få ordning. Den erfarenheten vet jag är någonting som man sprider till andra skolor.

Tack för att Cecilia Brinck tog upp detta! Vi får naturligtvis anledning att återkomma till diskussionen.

Anförande nr 13

Borgarrådet B r i n c k (M): Eftersom skolborgarrådet öppnade dörren här så måste jag naturligtvis traska rakt in genom den och faktiskt för fullmäktige påpeka att det inte är pengar som är problemet. Resurser är inte det stora problemet i skolan i Stockholm. Det har det inte varit under vår tid vid makten, och förhoppningsvis kommer det inte heller att bli under den här mandatperioden, även om det finns en del varnande tecken.

Anförande nr 14

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Vi ska vara medvetna om hur privilegierade vi är i Sverige i allmänhet och i Stockholm i synnerhet och har gott om

resurser. Vi har en god finansiering av utbildningsverksamhet, men det vore en lögn att påstå att det inte finns några som helst problem med resurser. De facto finns det miljöer som behöver rustas upp där det är slitet och för låg personaltäthet. Det är i de miljöerna som jag tror att det är allra störst risk att det uppstår en stämning eller en kultur som i förlängningen leder till att det kan bli våld och hot om våld och så vidare. Nog handlar det också om resurser.

§ 6 Svar på interpellation om Stockholm Business Alliance (nr 2015:14)

Anförande nr 15

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande, kommunfullmäktige! Inte heller här är konfliktnivån så hög att det direkt märks.

Anledningen till att den här interpellationen skrevs var dels naturligtvis det uppenbara att avtalet förhandlas om under året, dels för att en del signaler nådde mig från delar av näringslivet och andra intressenter att man inte riktigt tyckte att SBA utnyttjades till den potential som det faktiskt har. Då tänkte jag: Varför inte låta majoriteten berätta vad man vill med detta? Det gör man i svaret, och det känns bra att veta att vi har en hyfsat stor samsyn.

Det finns dock ett par frågor som jag skulle vilja ställa med anledning av svaret. Det står i svaret att man bör kunna utöka samarbetet och få in fler kommuner. Då undrar jag: Hur gör vi detta praktiskt? Det andra är att det finns i första stycket en beskrivning av det regionala samarbetet inom SBA som en viktig samverkansplattform och att målet är att regionen ska vara den ledande hållbara tillväxtregionen i Europa. Hur går det med det?

Anförande nr 17

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Fru ordförande! Tack, borgarrådet Brinck, för interpellationen! SBA-samarbetet med numera 53 kommuner under devisen Capital of Scandinavia är ett starkt internationellt varumärke för att sätta Stockholmsregionen på kartan. Men utöver det samarbetar vi kring frågor i Stockholmsregionen. Det handlar främst om näringslivsfrågor. Det gäller företagsetableringar, företag som växer och som kanske behöver byta lokaler. Var kan vi hjälpa till? Där gör SBA ett bra arbete. Vi har det organisatoriskt lagt under Stockholm Business Region, som är Stockholms stads näringslivsbolag.

Det här är ett partnerskapssamarbete, vilket innebär att det grundar sig på ett avtal i botten. Det är det som vi nu håller på att förhandla om. Det är naturligtvis positivt om vi får in fler kommuner, så att vi kan göra mer tillsammans. Men det är också naturligt att vi har så att säga ett tak när det gäller kommuner. Jag tror inte att alla Sveriges kommuner vill samarbeta kring Stockholm Capital of Scandinavia. Det är klart att vi i alla fall kan ställa frågan.

När det gäller utökning av kommuner gäller det att vi får en Stockholmsregion som verkligen arbetar aktivt för ett växande näringsliv och för att underlätta för företagen i regionen. Vi gör mycket tillsammans. Bara det att vi träffas kommuner sinsemellan är gynnsamt när vi pratar om tillväxt och företagarfrågor. Men det handlar också om att näringslivet vill ha en stark medhjälpare när det kommer till politiska beslut och till att vi i kommuner faktiskt kan göra oerhört mycket tillsammans när företag växer.

Jag har en del positiva exempel. Ett är att Ludvika är med i samarbetet och har fått en relativt stor lokalisering just på grund av SBA-samarbetet. Jag tar naturligtvis

tillfället i akt när det gäller de kommuner som nu är inne i detta partnerskap. Fler kommuner är på väg in. Det är gynnsamt när vi samarbetar, fler kommuner tillsammans.

Anförande nr 18

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Självklart är det gynnsamt när vi samarbetar. Som finansborgarrådet nyss sade finns det geografiska gränser till hur mycket man kan utvidga detta. Jag har en stark känsla av att i min gamla hemprovins har man vissa synpunkter på Stockholm Capital of Scandinavia. Man tycker inte att Stockholm är capital of någonting över huvud taget, men det är ett annat problem som vi får hantera.

Jag utgår från att majoriteten i denna positiva anda kommer att fortsätta bedriva näringslivsvänlig politik när det gäller utbyggnad av infrastruktur, behålla Bromma flygplats och andra saker som är oerhört viktiga för näringslivet, inte bara för Stockholm utan för hela landet.

Anförande nr 19

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Mycket riktigt är det så att vi fortsätter att bedriva en mycket positiv politik när det gäller näringslivet och näringslivets utveckling. Vi ser att politiken kan göra väldigt mycket för att förenkla olika processer, och vi kan också säkerställa att näringsliv och företag behöver ha kontakt med kommunen. Vi underlättar när det gäller vem man ska nå och var man ska höra av sig. Där är SBA-samarbetet oerhört viktigt.

Vi kommer inte att fatta några beslut i den här salen som har en negativ inverkan på näringslivet eller tillväxten i Stockholmsregionen. Det är därför som det är oerhört viktigt att få se över frågan om Bromma flygplats. Är det möjligt att lägga ned den? Hotar det jobb och tillväxt är det inte aktuellt, men man måste se över det hela.

Då vill jag inte på något sätt lägga tankeförbud. Vi måste hela tiden när vi jobbar i framkant med näringslivsfrågor och med företagarfrågor fråga oss: Vad vill vi se? Vad är nästa steg? Hur kan man tänka här? Kan det vara så att snabbtåg kan ersätta annan infrastruktur? Eller är det så att vi ska ha kvar den infrastruktur som vi har i dag? Vi politiker behöver ligga i framkant och våga tänka nytt.

§ 7 Svar på interpellation om den så kallade vita jobb-modellen (nr 2015:15)

Anförande nr 20

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 21

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Jag har först en formell fråga med anledning av interpellationssvaret. Det har hittills varit min uppfattning, och andras, att frågor om upphandling har hört hemma under finansroteln, om det inte har varit så att det har handlat om den rent praktiska hanteringen då servicenämnden haft hand om dem och de har hamnat under trafikroteln. Inte i någon del i kommunens organisationsplan kan vi se att de här frågorna hamnar under kultur- och stadsbyggnadsroteln.

Jag är därför lite förvånad att det är kultur- och stadsbyggnadsborgarrådet som svarar. Den enda anledning som jag kan hitta är att det är han som har uttalat sig i frågan offentligt. Det är mycket riktigt att han gjort det, men det räcker inte. Jag skulle vilja veta varför det inte är finansroteln som hanterat den här interpellationen.

I sak passar naturligtvis Roger Mogert på att kasta lite skit på oss och påstår att vi har blundat för behovet av sociala krav i åtta år. Det är naturligtvis inte sant, och det vet Roger Mogert också. Det har vi inte alls gjort. Vi har bara inte velat införa en modell vars laglighet är högst diskutabel. Nu är det dessutom så att den vita jobb-modell som har införts i Malmö kommer att prövas av Konkurrensverket. Malmö stad har i dag i stor oenighet beslutat om ett svar till Konkurrensverket om detta. Det kan man läsa om på Radio Malmöhus hemsida.

Med små petiga detaljer om hur kontrollen faktiskt ska gå till, för det är det som är det stora problemet, ger man en av arbetsmarknadens två parter vars frivilliga förhandlingar och avtal hela den svenska modellen bygger på, nämligen arbetsgivarparten och arbetstagarparten, insyn i den andra parten genom att utse fackliga kontrollanter som ska få tillgång till företagshemligheter. Detta uttalar sig inte Roger Mogert om. Han säger att Stockholms stads utformning av modellen är under framtagande. Hur uppföljningen ska gå till ber han att få återkomma till.

Ja, det kan jag förstå med tanke på den diskussion som har förts i Malmö, men jag envisas med att vilja veta hur ni tänker att detta ska kunna genomföras i enlighet med gällande lag och författning och i enlighet med den EU-lagstiftning som finns, utan att allvarligt äventyra grundvalarna för hela den svenska modellen.

Anförande nr 22

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Tack för frågan, får jag börja med att säga. Det gör man vanligen, men i detta fall vill jag verkligen göra det. Det är oerhört glädjande att Moderaterna nu, åtta år efter det att de avskaffade vita jobb-modellen, frågar vad det egentligen var som de avskaffade. Det tycker jag ändå är en framgång.

Det är roligt att ni moderater nu säger att ni ser problemen därför att ni de facto inte velat ta i dem under åtta år. Det är faktiskt inte bara polemik, utan en tämligen enkel beskrivning av de åtta år som har gått. Men det är som sagt glädjande att ni nu ser

vårt ansvar, som du formulerar det i interpellation, för att motverka fusk och svartjobb. Och jag skulle vilja lägga till: att motverka social dumpning på arbetsmarknaden. Ni ser nu att det är vårt ansvar att stå upp för sund konkurrens, ordning och reda på arbetsmarknaden och de anställdas arbetsvillkor.

Till frågan: Det kan vara praktiskt att det är jag som svarar eftersom det handlar om att tolka ett av mina uttalanden.

Till att börja med: Kollektivavtal är ett socialt krav. Det innebär inte att alla sociala krav är krav på kollektivavtal, lite på samma vis som det förhåller sig när det gäller bofinkar: Alla bofinkar är fåglar, men alla fåglar är inte bofinkar.

Vi ställer inte krav på kollektivavtal. Det är inte vita jobb-modellen. Det framgår vid en noggrann läsning. Bedömningen är, precis som interpellanten konstaterat, att det sannolikt inte är lagligt att ställa raka krav på kollektivavtal. Därför handlar vita jobb-modellen om att ta ut delar av kollektivavtalen, de tillämpliga kollektivavtalen, och ställa krav på att man följer dem. Men det gör vi i syftet, och därav formuleringen i svaret, att vi vill att man ska följa kollektivavtalen och ha kollektivavtal. Det är en del av att följa god sed på svensk arbetsmarknad.

När det gäller synen på lagstiftningen är vår bedömning att det inte finns någon uppenbar konflikt med lagstiftningen. De jurister som arbetar i staden och som har tagit fram modellen gör bedömningen att någon sådan uppenbar konflikt inte finns.

Sedan har jag sett det som någonting uppenbart mycket positivt att det finns en lösning på uppföljningen, en modell för uppföljningen. Det är någonting som man annars oftast saknar i de modeller där man ställer sociala krav. Mestadels har det varit en pragmatisk lösning att låta dem som finns på arbetsmarknaden, som faktiskt är experter på att följa upp anställningsvillkor och som gör det i sin vardag, göra det. Det är därför som den lösningen har kommit till helt enkelt.

Anförande nr 23

Sara Jendi Linder (M): Ordförande! Roger Mogerts svar ökar inte tydligheten så mycket i den här svåra frågan. Jag ska ändå försöka att bena ut den lite.

I det interpellationssvar som Roger Mogert gav i talarstolen säger ni att uppföljning av kollektivavtalet alltid har varit en fackets uppgift. Så är säkert fallet. Men, som ni också skriver i svaret, är de kollektivavtalsliknande villkoren inte att blanda ihop med kollektivavtalet. Ni skriver att social hänsyn i upphandling ska vara ett bredare begrepp. Hur kan då facket, som är duktigt på att följa upp kollektivavtalen, anses besitta den kunskapen om sociala hänsyn om det inte är kollektivavtal vi pratar om?

För övrigt är det väldigt oklart vad sociala hänsyn faktiskt avser, vilket gör det svårt för de fackliga kontrollanterna att följa upp frågan.

Som vice ordförande i servicenämnden vill jag ändå slå ett slag för det som ni kanske menar i vita jobb-modellen, en förbättrad upphandlingsmetod och bättre uppföljning. Det stöder jag fullt ut. Men också som vice ordförande i servicenämnden kan jag hänvisa till att vi har ett tjugotal duktiga upphandlingsexperter som gladeligen skulle

hjälpa staden att göra mer professionella upphandlingar där man motverkar att oseriösa aktörer kommer in och tar del av våra skattemedel. Jag vill slå ett slag för en ökad professionalism för att uppnå just det som ni är ute efter, att motverka oseriösa aktörer och inte använda facket som något slags kontrollfunktion i att bedöma vad social hänsyn är.

Anförande nr 24

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande! Två av frågorna i interpellationen hänför sig till Roger Mogerts uttalanden, de andra två gör det inte. Så anledningen till att just han besvarar frågorna har jag fortfarande inte fått riktigt klart för mig.

Sedan måste man fråga sig, eftersom de gångna åtta åren uppenbarligen varit ett enastående moras av oetiska och omoraliska upphandlingar: Vilka är dessa? Vilka är de upphandlingar som gjordes mellan 2006 och 2014 där vi visar att ”vi har blundat för behoven av sociala krav”? Vilka är de upphandlingarna? Vilka är problemen? Tydligt har de varit många och ständigt förekommande. Då är det inte mer än rätt att Roger Mogert berättar exakt vilka de är.

Jurister har tagit fram modellen, sägs det. Men då finns det en modell. Varför kan vi inte få veta hur kontrollfunktionen ska fungera? I Malmö fungerar det så – för dem som inte vet det – att facket, framför allt Byggnads, har rätt att gå in på företag, få tillgång till affärshemligheter, affärshandlingar, fullständiga ekonomiska redovisningar och naturligtvis också i farten ta reda på hur många av de anställda som är med i facket och därefter uttala sig till kommunen. Kommunstyrelseledamoten i Malmö som kommenterade detta sade: Detta är inget problem därför att det inte är uppgifter som de sprider till någon mer än till kommunen.

Jo, det är faktiskt ett problem ändå därför att den ena av två parter som ska vara jämbördiga får en helt annan ställning än den andra. Vad det här handlar om är att överföra makten till facket. Vi förstår inte riktigt att ni kan stå och försvara detta, som ni gör, möjligen i brist på bättre argument, för det finns inga sådana. Självklart är det så.

Vi har inte struntat i sociala krav. Vi har upphandlat verksamheter som har arbetat på ett etiskt bra sätt, som betalat sina skatter och som har betalat sina medarbetare kollektivavtalsenliga löner. Är det så att vi inte har gjort det i något fall vill jag upprepa: Då tycker att jag Roger Mogert ska berätta vilka dessa fall är.

Anförande nr 25

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det är en viktig som vi diskuterar, nämligen huruvida detta strider mot den negativa föreningsfriheten eller inte och huruvida detta rubbar balansen mellan arbetsmarknadens parter. Det är det vi ser riskerar att hända. Det är inget fel i att vilja bekämpa svartarbete eller oseriösa arbetsgivare. Om det är vi alla överens. Men vi ser med oro på den modell som Socialdemokraterna nu lanserar tillsammans de övriga i majoriteten, inte bara i Malmö och Svedala utan också i Stockholm, där man vill införa detta.

Det finns en handbok som LO har tagit fram om vita jobb. Om man ska följa den innebär det att man absolut ska ställa krav på kollektivavtal. I handboken kan man läsa att kontrollen ska användas för att förmå avtalslösa arbetsgivare att teckna

kollektivavtal. Den fackliga kontrollanten ska kontakta förbundet och begära att stridsåtgärder vidtas, inklusive sympatiåtgärder, för de fall arbetsgivare inte frivilligt tecknar kollektivavtal.

Man kan vidare läsa att ett viktigt led i denna verksamhet är att se till att de som jobbar på arbetsplatser är medlemmar i förbundet. Regelmässigt bör den fackliga organisationen därför kontrollera hela anställningslistan mot medlemsregistret. De som inte är medlemmar i förbundet ska kontaktas, helst personligt, av det lokala kontaktombudet för att ges möjlighet att inträda i förbundet.

Vad skapar inte detta om inte oro för alla de företag, ofta små, som har valt att inte teckna kollektivavtal eller för de anställda som har valt att inte gå med i facket av olika anledningar? Det här skapar möjligheter som ingen statlig myndighet har, att kommunala fackliga kontrollanter ska gå in i Stockholms stads jackor, vilket de gör i Malmö med Malmö stads, när de går in på arbetsplatser och ber dem att öppna loggböcker och öppna alla sekretesshandlingar som kan finnas. Man tar sig rätt som ingen annan har.

Det här strider mot många viktiga principer som den svenska modellen bygger på. Därför undrar jag: Kommer borgarrådet att använda den handbok som har tagits fram när det gäller vita jobb? I sådant fall är det synnerligen allvarligt.

Anförande nr 26

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Det var väl skönt att konfliktnivån höjdes. Det var lite för mysigt förut. Och det är fantastiskt skönt att ha de gamla moderaterna tillbaka. Vi har saknat er; efter allt det här att ni låtsades vara nya moderater, lite härlig fackföreningsfientlighet. Vad vi har längtat!

Låt mig klargöra en del detaljer i detta, för det verkar råda en del missförstånd. Jag hör att vi har blandat ihop vad som är vad och vilka krav vi ställer. Man kommer inte att veta vilka krav vi ställer, så uppföljningen kommer att bli svår. Då har man inte riktigt orkat sätta sig in i modellen därför att modellen de facto som en del av detta bygger på att vi tar ut enskilda delar av just kollektivavtalen och ställer krav på att man ska följa de delarna. Vi tar alltså ut relevanta av giltiga kollektivavtal och ställer krav på att man ska följa dem.

Det är därför det är enkelt och uppföljningsbart, och det är också logiskt att de som just jobbar med detta utgör en rimlig organisation att följa upp det. Det är ganska så enkelt.

Sedan får jag höra att jag ska ge exempel på några misslyckade upphandlingar. Det finns några stycken. Jag vet att Stockholm Parkerings vd blir arg varje gång jag tar upp Räcksta, som är ett av de tydligaste exemplen. Stockholm Parkering lyckades dessutom få med Belesia, städupphandlingen, på en massa områden. Ni handlade upp i Enskede-Årsta-Vantör en del bolag som inte hade avtal och inte gav sina anställda riktig lön. Som ni säkert kommer ihåg tvingades en del stanna över på arbetsplatsen för att de inte hade råd att betala hyra.

Själva huvudpoängen är: Ni kanske inte har struntat i sociala krav, ni kanske inte har gjort det, men ni har inte ställt dem. Ni har under åtta års tid inte ställt några sociala

krav. När ni formulerade er, när ni fick stryk för Stockholm Parkering, och kom tillbaka till fullmäktige var det att säga att de grundläggande mänskliga rättigheterna skulle respekteras om det inte hotar småföretagens rätt att lägga anbud. Det var era sociala krav.

Jag skulle vilja beröra den negativa föreningsfriheten som lyftes. Nej, detta påverkar inte den negativa föreningsrätten eftersom vi specifikt inte ställer krav på tillhörighet till någon förening. Det är just därför vi inte ställer krav på kollektivavtal, för då skulle man kunna påstå att det inverkar den negativa föreningsfriheten. Det är därför vi väljer ut delar av kollektivavtalen.

Anförande nr 27

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag tänkte först och främst säga några ord i själva formfrågan. Jag trodde nämligen att jag som vanligt, som en del skulle säga, läst på lite dåligt och plötsligt fick för mig att Roger Mogert var föredragande borgarråd för dessa frågor. Det har nu framgått väldigt klart att det inte är Roger Mogert. Det är i så fall en ny princip i fullmäktige att borgarråd som har råkat uttala sig i medier i en eller annan fråga också kan ställas till svars för de uttalandena här.

Jag vill bara säga att jag tycker att det är fel. Jag tycker att det är viktigt att man även framgent håller på att det är de borgarråd som är ansvariga för de beslut som vi har fattat i den här salen som också svarar på frågorna kring detta. Om vi hittar på en annan, ny, princip för det innebär det att oppositionen kan ställa vilka frågor som helst, både interpellationer och enkla frågor, till vem som helst av er som är föredragande borgarråd inom helt andra områden än vad ni är ansvariga för.

Jag tror att det är en dålig princip. Jag hade föredragit Karin Wanngård som föredragande borgarråd, eller möjligen Emilia Bjuggren. Det är inte korrekt och rätt att Roger Mogert ska svara på denna interpellation. De svar som avlämnas i denna sal är ju en form av myndighetsutövning.

Så till sakfrågan: Jag har bara några små synpunkter. Roger Mogert målar upp en väldigt idyllisk bild av hur det var fram till 2006. Då hade man minsann vita jobb-modellen, då var allting fantastiskt i staden. Sedan raserades allt. Jag kan påminna Roger Mogert om att när jag blev skolborgarråd tog jag över en av de största skandalerna i den här staden, nämligen myglet i Sisab. Ett antal tjänstemän i Sisab åtalades för att ha gjort upp med en eller flera byggherrar här i staden. Det pågick trots att det fanns en vita jobb-modell.

Vad vill jag ha sagt med det här? Jo, att alla den här typen av skandaler kan inträffa oavsett vilka system man har. Man måste ha bra kontrollmöjligheter. Jag tycker att det är ett fattigdomsbevis att Sveriges absolut rikaste kommun inte har råd att framöver kunna kontrollera arbetsplatser själv. Det är det man gör när man överlåter den här typen av inspektioner till facket. Vi säger: Stockholms stad har inte råd att göra detta själv.

Jag tycker att det är fel. Myndighetsutövning ska ske av myndigheter, inte av föreningar.

Anförande nr 28

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande! I enlighet vad jag sade i mitt inledningsanförande delar jag helt borgarrådet Edholms syn i formfrågan. Sedan skulle jag möjligen vilja uppmana Roger Mogert att fila lite mindre på sarkasmerna och lite mer på argumenten. Det är nämligen uppföljningen som är problemet, som Roger avfärdade. Vi gör inte det. Det enda vi kan utgå från när vi bedömer hur det fungerar är att se hur det fungerar i praktiken i Malmö. Där är det så att de fackliga organisationerna har en insyn i företagets verksamhet som faktiskt är fullständigt orimlig. Som Anna König Jerlmyr nyss sade traskar de in på företagen i jackor som det står Malmö stad på. Vem företräder de då? kan man fråga sig. De får tillgång till affärshemligheter. De kan lova dyrt och heligt att de bara ska vidarebefordra detta till kommunen. De har också uppdrag enligt LO:s vitbok att ta reda på hur många på arbetsplatsen som är med i facket. De som inte är det ska uppmanas att bli det.

Detta är inte rimligt. Den kontrollerade ska inte bli kontrollant. Vem ska då kontrollera? Facket ska inte syssla med myndighetsutövning. Så enkelt är det.

Anförande nr 29

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag konstaterar att borgarrådet Mogert över huvud taget inte berörde mina frågor som handlade om huruvida man kommer att följa LO:s handbok om vita jobb eller inte. Jag saknar fortfarande svar på det. I handboken står det att man ska förmå avtalslösa arbetsgivare att teckna kollektivavtal, och om det inte sker ska man kunna vidta stridsåtgärder. Jag ser detta som hot och tvång och inte som frivillighet eller några fluffiga formuleringar om delar av kollektivavtal. Den svenska modellen är någonting som vi alla står bakom. Det är snarare via parternas överenskommelser som vi ska kunna införa nya reformer eller regleringar än genom att lagstifta om det. Men det bygger också proportionalitet. Det tar vi inte alls hänsyn till i den här vita-jobb-modellen, utan där ger man som sagt facket helt andra möjligheter att granska bokföring, lönelistor och annat. Enligt den här handboken vill man också att man ska kunna gå hem och personligen kontakta personer som har valt att stå utanför facket och inte vara medlemmar där. Det är grundlagstadgat att man har rätt till negativ föreningsfrihet.

Det här är oerhört allvarligt. Jag undrar hur man kommer att kunna kringgå detta. Eller ska man inte ta hänsyn till handboken utan göra någon sorts Stockholmsmodell? Det ska bli intressant att följa. Det här är oroväckande. Det kommer att slå mot de mindre företagen och de företag som har valt att hitta andra former för trygghetsystem och annat. Det är klart att vi är för kollektivavtal, men det bygger som sagt på jämbördiga parter. Det här skapar en helt annan obalans än vad vi har sett tidigare. Vi kommer att följa upp detta. För oss är det uppenbart att detta inte kan vara förenligt med svensk lagstiftning, men det återstår att se. Nu ska det här också bli prövat.

Anförande nr 30

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag är inte säker på att jag kan lova mindre sarkasm, men låt mig börja med formfrågan. Jag kan se att ni har en poäng där. Jag kan ge er så pass mycket att det kanske hade varit rimligare om borgarrådet Wanngård hade skrivit det skriftliga svaret. Det är ju jag som har tagit fram modellen under perioden 2003–2006. Därför såg jag det kanske som lite av en service till oppositionen att jag svarade på frågorna eftersom jag har varit med från början.

Det är också ett svar på frågan om handboken för vita jobb från LO. Den är säkert jätterelevant för de fackliga organisationerna, men detta är vår verksamhet. Vår upphandlingsmodell är inte författad av LO. Sedan kan man ha synpunkter på om det verkligen är så oroväckande att LO-förbunden vill värva medlemmar. Det kanske inte är någonting som kommer att hålla mig sömnlös.

Borgarrådet Edholm sade att jag målade upp en paradisbild. Det tror jag faktiskt inte. Jag hittar inte det i interpellationssvaret, och jag vet att jag inte har gjort det här. Och det är av goda skäl, bland annat för att vita-jobb-modellen kom till väldigt sent under vår mandatperiod. Den hade inte möjlighet att ha den påverkan på hela arbetsmarknaden. Jag vet också att misstag kommer att begås även med denna modell på plats. Det kommer att komma in konstiga saker i våra system. Modellen är ett försök att minimera detta. Den är ett verktyg för att så långt det går hålla borta fusk, svartjobb och social dumpning, men den är tyvärr inte en fullständig modell som kommer att skapa ett paradys på jorden i Stockholm. Det hade varit intressant om det hade varit så. Vita-jobb-modellen kommer inte att lösa allt.

Sedan säger ni – och det är väl er stora agitatoriska poäng, precis som det är hos Svenskt Näringsliv – att facket inte ska syssla med myndighetsutövning. Nej, jag delar den uppfattningen. Det är inte syftet att de ska göra det heller, utan de agerar agent åt kommunen i Malmö rent formellt, och det var också tanken här. Nu ska detta prövas, precis som ni säger. Vår bedömning är inte densamma som er och inte densamma som Svenskt Näringslivs, men detta ska prövas. Det är också därför det också hålls öppet i slutet av interpellationssvaret. Skulle Konkurrensverket komma fram till att detta är felaktig, förkastligt och strider mot lagen måste vi naturligtvis hitta en annan modell. Det är inte konstigare än så. Vi gör en annan bedömning, och så långt jag begriper gör stadens jurister en annan bedömning, men skulle det vara så måste vi självfallet öppna för att hitta en annan lösning.

Anförande nr 31

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag är glad över att vi inte har sjösat någon ny princip här i fullmäktige för vem som svarar på frågorna framöver. Jag tror att det är bra att det lite ordning och reda när det gäller detta.

Facket ska alltså agera agent åt kommunerna. Det är ungefär som om staten skulle anlita privata detektivbyråer för att sköta myndighetsutövningen, och jag kan säga från den här talarstolen att jag är emot det också. Jag tycker att myndighetsutövning ska skötas av myndigheter. Den otroligt viktiga funktionen att granska dem som vi handlar upp ska självfallet skötas av Stockholms stads tjänstemän. Roger Mogert har fortfarande inte gett någon förklaring till varför det ska vara facket som gör det. Har vi kunskap, kompetens och ekonomiska resurser i Stockholms stad ska vi såklart använda våra resurser på det sättet så att de granskar de upphandlade verksamheterna. Vi behöver inte ha facket för att göra detta. Det kan hända att Malmö stad är en så fattig kommun att de måste använda agenter på det här sättet, men Stockholm är inte det. Vi har råd att se till att den här servicen och det här granskande arbetet fungerar på ett alldeles utmärkt sätt i alla fall.

Det är klart att jag inte försökte måla upp en paradisbild eller ens sade att Roger Mogert försökte måla upp en paradisbild av hur det var före 2006. Jag bara påminde om att vi hade en av de större skandalerna i den här staden under den tid som ni var

ansvariga trots den modell som fanns. Det visar också hur svårt och grannlaga detta är och att det är mycket viktigt att man har en granskning av de verksamheter som handlas upp, och det måste granskas av professionella ögon som vet hur man gör det. Och jag tror faktiskt att Stockholms stads tjänstemän är bättre skickade att göra det.

*§ 12 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Lärare i Stockholms stad*

Anförande nr 32

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Ordförande! Jag vill ställa en fråga om lärare och lite mer specifikt om förstelärare. Förstelärrerformen var någonting som Alliansen tog initiativ till för ett antal år sedan. Den inrättades för att skapa fler steg för erkänt skickliga lärare – det hänger naturligtvis ofta ihop med erfarenhet – som skulle kunna ta ett större pedagogiskt ansvar. Det handlar ofta om ett ansvar för att leda ett lärarlag. Det är tjänster som ger upp till 5 000 kronor mer i månaden. Stockholms stad har tagit aktiv del i den här satsningen. Moderaterna och de andra allianspartiernas inriktning var naturligtvis att vi skulle fortsätta att ta aktiv del i detta, men så kom regeringens Löfvéns vårändringsbudget där det fanns förberedda förslag om 7 000 fler förstelärare som nu förkastas. För Stockholms stads del innebär det att ungefär 700 tjänster går förlorade, och det är förstelärare som vi hade behövt.

Jag skulle först och främst vilja fråga skolborgarrådet om han stöder den här nedskärningen. Och om han nu gör det: Hur blir Stockholms skolor bättre av att ha färre förstelärare?

Anförande nr 33

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Tack för frågan, Markus! Det finns väldigt många positiva erfarenheter att dra av den reform med förstelärare som infördes av den förra regeringen. Det är någonting som kommer att fortsätta i väldigt hög utsträckning här i Stockholm. Det finns också möjlighet att inrätta fler karriärtjänster, till exempel som utvecklingslärare. Jag möter många förstelärare på de skolbesök som jag gör i Stockholms skolor. Jag har hunnit med ett trettiotal skolbesök, tio före jul, från och med Gustav Adolfsdagen och framåt, och nu ett tjugotal efter nyår. I de här samlingarna, som det ofta blir, är det nästan alltid en eller flera förstelärare som har ansvar för olika saker som är mycket viktiga för skolan. Det kan handla om kultur, förbättring av elevhälsan, särskilda språk och så vidare. Vi satsar över en halv miljard ytterligare på utbildningsverksamheten här i Stockholm under det här året. Vi har alla möjligheter, genom ett gott arbete med löner, att premiera de lärare som gör en särskilt bra insats antingen som förstelärare eller, som jag sade, andra karriärtjänster som utvecklingslärare med särskilt ansvar.

Vi kommer att få ganska omfattande resurser till Stockholms skolverksamhet av regeringen. Om de inte satsar exakt på den där biten i sin budget, så gör de andra satsningar. Och det är den sammanlagda budgeten som är intressant för oss. Jag bedömer att vi har goda ekonomiska förutsättningar att fortsätta att utveckla vårt arbete här i Stockholm utifrån utvärderingar av det som har gjorts.

Anförande nr 34

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Jag tolkar det så att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Feministiskt initiativ stöder den här nedskärningen. Det är 700 tjänster som vi hade kunnat få som vi nu inte får. Det är extra allvarligt eftersom vi hade velat prioritera de tjänsterna till de skolor som har störst utmaningar. Jag tycker inte att man ena dagen kan hålla med om att lärare är den viktigaste nyckeln för att höja kunskapsresultaten och sedan den andra dagen skära ned i en

satsning på just skickliga lärare. Jag menar att det här är ett enormt misstag som kommer att drabba de elever som har det största behovet av hjälp och stöd. Det är precis till de skolorna där dessa elever går som de här tjänsterna hade gått. Hur gynnar en nedskärning av tjänster för skickliga lärare de skolor som har störst utmaningar?

Anförande nr 35

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Det verkar lite grann som om Markus Nordström tror att han är invald i Sveriges riksdag och det här är en frågestund med ett statsråd. Det är det inte. Som skolborgarråd svarar jag på det som handlar om det som majoriteten här i Stadshuset fattar beslut om. Markus Nordström har ingen som helst anledning och inget fog för att påstå att vi på något sätt skär ned på lärarna. Jag håller helt med Markus Nordström om att lärarna är absolut viktigast för att man ska få upp kunskapsresultaten och också för att förmedla demokratiska värderingar och skapa tillit och trygghet. Vi har varit inne på det tidigare här i kväll. Vi har många goda erfarenheter av förstelärarysystemet.

Vi tror också att vi, förutom att finansiera en fortsättning på det själva här i Stockholm, kan få pengar som är lite friare från regeringen så att vi kan göra satsningar inte bara på det utan också på andra karriärtjänster som utvecklingslärare och mycket annat som är viktigt, inte minst elevhälsa.

Anförande nr 36

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Jag menar att det är en oerhört viktig utgångspunkt i utbildningspolitiken att vi inte ställer lägre krav på några skolor utan ställer samma höga krav på alla skolor. Om vi då har ett antal skolor med stora utmaningar är det rätt att de skolorna också får extra många skickliga lärare. Du som skolborgarråd i Stockholms stad måste också kunna svara på frågor om någonting som drabbar Stockholms stad och din inställning till det.

Du pratar också om lärarlöner generellt. Jag tycker att det är beklagligt och verkligen ger fog för oro. Ni avsätter inte pengar till och tar inte höjd för höjda lärarlöner i er budget. Lärarlönerna i Stockholm riskerar tvärtom att halka efter. Det ser man också när man tittar på Sveriges 290 kommuner. En majoritet av dem som har lägst lärarlöner är socialdemokratiskt styrda kommuner. Det är oerhört tråkigt att Stockholms stad går miste om tjänster för skickliga lärare. Lärarna är nyckeln till höjda kunskapsresultat. Nu kan vi inte längre få del av detta.

Anförande nr 37

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Vi kommer att fortsätta att höja lärarlönerna. Vi är löneledande i Sverige. Det är vi inte bara stolta över, utan vi är mycket lättade över att Stockholm har de ekonomiska möjligheterna. Nu kommer lärarna i genomsnitt att inte bara få märket det här året utan lite till. Det var vi som tog fram de pengar som behövdes för att infria det löfte som ni hade gett på 2 procent generellt i löneökning. Det gjorde att våra lärare fick ungefär 5,8 procent i löneökning förra året i genomsnitt.

Jag träffade statsministern kl. 07.21 i morse i Bredäng. Det blir en lång härlig dag om utbildningspolitik. Han aviserade då att Stockholms län kommer att få 500–600 miljoner om året i utökade medel. Det betyder i runda slängar ¼ miljard för oss här i

Stockholms stad. Det är oerhört välkommet. Då kommer vi att kunna fortsätta att satsa på de saker som Markus Nordström och jag verkar vara överens är mycket viktiga.

Fråga nr 2. Samarbetet med privata aktörer inom äldreomsorgen

Anförande nr 38

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): När Ewa Samuelsson var äldreborgarråd inrättades ett branschråd inom äldreomsorgen för att ha en dialog med de privata aktörer som finns i vår stad. Det var ett livaktigt branschråd, och det fortsatte också under den förra mandatperioden. Nu har det gått ett halvår, och fortfarande har borgarrådet inte träffat branschrådet. Mina frågor är: Kommer branschrådet att vara kvar? Tycker borgarrådet att branschrådet är viktigt? Har du för avsikt att träffa det, eller ska det läggas ned?

Anförande nr 39

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tack för frågan! Nästa branschråd att planerat till den 5 maj kl. 09.00.

Anförande nr 40

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det var jättebra. Då är min fråga: Hur kommer det sig att det har dröjt över ett halvår innan du har haft tid att träffa dem?

Anförande nr 41

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det beror på att de uppsatta datumen var satta efter det förra borgarrådets kalender. Det har helt enkelt tagit tid att få fram ett nytt datum. Dessutom har vi utökat branschrådet så att Svenska Vård numera också ingår. Det betyder dock inte att jag inte har haft kontakt med privata aktörer under den här perioden. Jag har träffat ett oräkneligt antal privata aktörer. Du och jag kan gå igenom min kalender så kan jag visa dig precis vilka jag har träffat. Jag har också varit med på utförarmöten på boendesidan och på hemtjänstsidan. Jag har gjort praktik hos både privata och kommunala hemtjänstutförare och på särskilda boenden. Den här hemtjänstutredningen kommer att följas av en referensgrupp som består av branschen. Jag har väldigt bra kontakt med branschen.

Anförande nr 42

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det är bra att du kommer att träffa dem. Jag vet att de har varit mycket oroliga i branschrådet. De har inte uppskattat att du inte har haft tid för dem under det här halvåret. Du har aviserat många utredningar och förändringar som i allra högsta grad berör de privata aktörerna. Det är mycket viktigt att man har en dialog med dem under tiden. Med tanke på vad du har kallat en del av dem vid olika tillfällen kan man vara lite misstänksam mot din inställning till de privata aktörerna. Som du själv ibland också säger har de en mycket stor del av den äldreomsorg som bedrivs i vår stad.

Anförande nr 43

Borgarrådet L i n d h o l m (V): Som jag sade har jag träffat väldigt många privata aktörer. Många av dem ingår faktiskt i branschrådet, så jag har faktiskt redan träffat de flesta av dem som sitter i branschrådet. Problemet har varit att hitta ett datum som passar alla aktörer. Jag kan återigen säga att det är en god stämning. Jag har slutat

med eventuella felsägningar. Vi för väldigt goda och konstruktiva diskussioner, och framför allt har vi ett mycket bra samarbete om hemtjänstutredningen när det gäller diskussionen om hur vi ska skapa ett system som bygger på tillit. Jag har mycket bra relationer med de privata aktörerna, och det tänker jag fortsätta att ha.

Fråga nr 3. Den kommunala kokboken

Anförande nr 44

K a r i n E r n l u n d (C): Den 6 maj, det vill säga om två och en halv vecka, ska den kommunala kokboken lanseras. Den ska tydligen lanseras genom att läggas upp på stockholm.se som en klickbar pdf. Den ska förhoppningsvis också lanseras som en bok som man kan läsa som e-bok på Stockholms stads bibliotek. Den här kokboken kommer att kosta ungefär ½ miljon kronor, och syftet är att sprida information till stockholmarna om klimatpåverkan från mat. Då måste man fråga sig om det inte är bättre att vi i Stockholms stad föregår med gott exempel och jobbar själva med klimatpåverkan från mat i våra egna verksamheter. Det är någonting som inte finns med majoritetens budget, utan där är det bara fokus på ekologisk mat.

Min konkreta fråga till borgarrådet är: Hur många stockholmare tror du kommer att läsa denna kokbok?

Anförande nr 45

Borgarrådet L u h r (MP): Herr ordförande! Tack för min allra första fråga, Karin! Det är roligt att den rör just den kommunala kokboken eller den klimatsmarta kokboken som vi brukar kalla den.

Låt mig ge lite bakgrundsfakta. År 2014 blev det allra varmaste sedan mätningarna började. Mars 2015 blev den allra varmaste marsmånaden sedan mätningarna började. I DN i dag kan man läsa Naturvårdsverkets nya rapport om svenskarnas konsumtion och vad den leder till när det gäller klimatutsläpp. Där kan vi se att alla svenskars klimatutsläpp ökar. Det beror inte på kommunens egen verksamhet – den kan vi själva påverka – utan det beror på privatpersoners konsumtion utomlands. Här räknas mat, prylar och konsumtion av olika saker in. Eftersom det inte räcker med det vi gör inom stadens verksamhet måste vi också på ett bra och positivt sätt påverka det medborgarna gör.

Matsvinnet ger upphov till ungefär en tredjedel av våra klimatutsläpp. Matsvinnet ger utsläpp på ungefär 500 000 ton koldioxid per år. Det motsvarar ungefär vad Fortums kolkraftvärmeverk släpper ut per år. Det är mycket viktigt att vi kan påverka.

Din fråga handlade om hur många vi skulle nå. Man har räknat på det här inom projektet och visat att vi potentiellt kan nå ungefär 300 000 stockholmare. Det är väldigt roligt att du lyfter upp frågan här, för här kanske vi kan nå ytterligare 80 personer just i dag när pratar lite om matens klimatpåverkan. Det var mycket lämpligt.

Anförande nr 46

K a r i n E r n l u n d (C): Tack för svaret! Jag noterar att man kanske når 300 000 personer, och det kostar alltså 500 000 kronor att göra den här boken. Vi brinner

båda två för klimatpåverkan från mat, men min fråga handlar ju om huruvida detta är det mest effektiva sättet att påverka stockholmare som vill laga klimatsmart mat. När jag ska laga mat och inte har något recept i huvudet brukar jag googla, det vill säga använda google.se. Jag brukar inte gå in på Stockholms stads biblioteks hemsida och söka kokböcker där. Jag brukar inte heller gå in på stockholm.se för att söka klimatsmarta recept. Min fråga är: Tror du att detta är det mest effektiva sättet att nå stockholmare som vill laga klimatsmart mat?

Anförande nr 47

Borgarrådet L u h r (MP): Klimatsmarta stockholmare är en grupp som finns under miljöförvaltningen. Den har formats för att kunna upplysa stockholmarna om olika sätt att minska sin klimatpåverkan. Den här gruppen består av ganska erfarna kommunikatörer. De har ordnat lite olika event när de ska ut och prata om den här kokboken, till exempel Smaka på Stockholm nu i sommar. Där ska man stå och prata lite om kokboken. Där kan man fånga in folk som kanske inte har tänkt på att maten faktiskt kan ha en klimatpåverkan.

Om man googlar på till exempel ”klimatsmart mat” måste man ju från början veta att maten kan ha en klimatpåverkan. Där ser jag en viktig målgrupp att nå genom att man går ut med den här kokboken. Sedan kommer ju den här kokboken, som du själv sade, i en pdf-form som gör att man kan googla fram recepten själv. Om man nu letar efter klimatsmart mat kommer den här kokboken upp.

Anförande nr 48

K a r i n E r n l u n d (C): Vi har ganska olika syn på hur man på ett effektivt sätt använder skattebetalarnas pengar och hur man på ett effektivt sätt jobbar med Stockholms stads klimatpåverkan. Jag kommer att återkomma i denna fråga. Jag är inte så säker på att det kommer att vara 300 000 personer som kommer att läsa den här boken och framför allt inte att 300 000 personer kommer att ändra sitt sätt att söka recept genom den här kommunala kokboken.

Anförande nr 49

Borgarrådet L u h r (MP): Jag tackar för frågan. Jag tycker att det är väldigt roligt att du lyfter upp den här frågan här. Vi skulle kunna prata länge om klimatsmart mat. Inom kommunens rådighet skulle man till exempel också kunna diskutera köttfria dagar för att minska klimatpåverkan. Det är någonting som ni på er sida har ställt er mycket tveksamma till under alla år. Det finns väldigt mycket man kan jobba med på olika sätt när det gäller mat. Det är mycket viktigt att man lyfter upp matens klimatpåverkan. Genom sina egna matval kan man på ett mycket enkelt sätt halvera sina klimatutsläpp från mat från två ton till ett ton. Det tycker vi är viktigt.

Fråga nr 4. Tekniska nämndhuset

Anförande nr 50

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! På kommunfullmäktiges förra möte ställde jag en fråga till Karin Wanngård angående Jan Valeskogs uttalande om att bostäder vid Tekniska nämndhuset hotas på grund av strandskyddet. Då verkade Wanngård mycket överraskad över uppgiften och sade något i stil med att vi ska självklart inte belägga Tekniska nämndhuset med strandskydd. Beskedet gav dock ingen större anledning att vara lugn. Bara ett par veckor efter Wanngårds besked här i fullmäktige

kunde vi ta del av stadsdirektörens uttalande i olika medier om att flera hundra lägenheter vid Tekniska nämndhuset hotas just på grund av strandskyddet och att man med anledning av detta lägger planerna på bostäder på is.

Därför vill jag återigen ställa frågan till Karin Wanngård. Varför lägger sig majoriteten sig platt för länsstyrelsen gällande strandskyddet just vid den här fastigheten när man får dispens vad gäller strandskyddet vid så många andra fastigheter?

Anförande nr 51

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige och Erik Slottnér! Ska vi ha en ny detaljplan för platsen vid Tekniska nämndhuset är det naturligtvis belagt med strandskydd, men vi antar att vi med största sannolikhet skulle kunna få ett undantag från detta om vi ansöker om det hos länsstyrelsen. Vi vill inte på något sätt säga att vi inte bygger eller går vidare i processer på grund av att man kan riskera att det ska beläggas med strandskydd. Vi måste naturligtvis ansöka om erforderliga undantag när vi ser att det finns ett sådant behov.

Du har också fått reda på i förra veckan att vi går vidare med två olika alternativ när det gäller Tekniska nämndhuset. Det handlar om huruvida vi ska ha kvar Tekniska nämndhuset, renovera det och ha kvar det som kontorslokaler eller om vi ska omlokalisera verksamheten. Vi ser att kostnaderna för de projekt som har funnits i staden ökar med minst 20 procent, och vi ser inte att vi kan gå vidare med de projekten. Vi kommer att göra en snabbutredning av detta för att ta reda på vad vi ska göra och återkomma under året. Ska vi vara kvar i Tekniska nämndhuset eller flytta någon annanstans?

Anförande nr 52

E r i k S l o t t n é r (KD): Ordförande! Det hade varit bra om det kunde ha sagts åtminstone en gång i olika medier eller genom olika besked från Stadshuset att man gärna vill göra ett undantag från strandskyddet om man ska bygga bostäder. Det har inte sagts en enda gång, utan man har ursäktat sig med strandskyddet som ett hinder för att bygga bostäder på den här platsen. På förra fullmäktigemötet diskuterade vi att jag och mitt parti anser att detta är en ypperlig plats just för bostäder och mer av ett dygnet-runt-liv på platsen.

I dag är det en mycket död plats efter kontorstid trots att den ligger som den gör nära vatten. Den ligger i direkt anslutning till city. Detta skulle kunna bli en förlängning av city in till Kungsholmen och bli ett riktigt promenadstråk. Tyvärr bidrar i dag Tekniska nämndhuset till att promenadstaden nästan upphör efter Kungsbron när man kommer på Flemminggatan. Jag tycker att det är mycket olyckligt. Beskeden härifrån har hittills varit att det är omöjligt att åstadkomma detta på grund av strandskyddet.

Anförande nr 53

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ingenting är omöjligt. Om vi vill göra någonting nytt på platsen är det klart att vi kan de processerna och kan driva den frågan vidare, men för den sakens skull ska vi inte glömma bort att det är en mycket stor kontorsbyggnad i dag. Vi har många anställda som jobbar i Tekniska nämndhuset. Det är också någonting som vi ska ta hänsyn till. Vi behöver dessa lokaler. Vi ser inte någon drastisk minskning av antalet anställda inom de tekniska förvaltningarna i dag, utan

vi behöver stora kontorslokaler. Det finns också bra effekter av att de sitter i samma hus. Vi måste se över om det är möjligt flytta med en rimlig ekonomi. Vi måste också hålla koll på ekonomin i projekten.

Anförande nr 54

E r i k S l o t t n e r (KD): Det sista håller jag helt med om. Det är klart att vi måste hålla koll på ekonomin projekten. Jag tycker att det är viktigt att det finns med i beställningen att det ska finnas en rimlig ekonomisk kalkyl när man utlyser arkitekttävlingar. Där tror jag att vi har en del att göra när vi utlyser arkitekttävlingar framöver. Men min fråga handlar om strandskyddet. Ni ursäktar er just med strandskyddet som en anledning att inte bygga bostäder på den här platsen. Vi har ett ganska nyligen färdigställt område tre kilometer därifrån, Hornsbergsstrand, där vi fått undantag från strandskyddet från länsstyrelsen. Den signal ni ger till medborgarna och till länsstyrelsen med era uttalanden härifrån, både från tjänstemannanivå och från politisk nivå här i huset, är att vi ger upp på förhand vad gäller dispensen från strandskyddet. Jag tycker att det är mycket olyckligt att ni gör det på just den här platsen som är i stort behov av bostäder.

Anförande nr 55

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Nej, jag skulle nog inte påstå att vi ger upp på förhand när det gäller målet med nya bostäder i Stockholm. Vi har ett mycket aggressivt mål. Vi vill bygga 40 000 nya lägenheter till 2020. Det är klart att vi tittar på alla möjliga platser. Vi tittar också på alla möjliga, och ibland omöjliga, regelverk för att säkerställa att vi kan bygga fler bostäder och förhoppningsvis snabbare än vad som sker med planprocesserna i dag. Det här är ett orosmoment. Det är ju nu personer vill flytta till Stockholm. Det är nu man vill flytta hemifrån. Vi har en brist på bostäder, och då är det här en plats som vi ska titta på. Vi går självfallet vidare med alla projekt och säkerställer att det är möjligt att bygga många bostäder i Stockholm.

Fråga nr 5. Tekniska nämndhuset

Anförande nr 56

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Det kan verka tjatigt, men vi behöver nog debattera den här frågan lite ytterligare. Nu kom det upp nya saker. Under den förra mandatperioden var det mycket tydligt att den dåvarande oppositionen tyckte att det var bra när Stockholms stad pekade ut åtta–tio förvaltningar och bolag som skulle lämna innerstaden för ytterstaden med alla fördelar som följde med detta. Socialförvaltningen och äldreförvaltningen har flyttat till Farsta. Kulturförvaltningen har flyttat till Rinkeby. Ytterligare förvaltningar utreddes, och Micasa ska väl inviga sitt kontor inom kort.

Nu blir jag lite förvånad när jag konstaterar att så fort man diskuterar den här frågan i den nya majoriteten finns det hinder på vägen, nu senast strandskyddet. Och Stokab har också diskuterats. Jag vill fråga hur det kommer sig att man inte tar chansen att utreda de förvaltningsflyttar som redan finns föreslagna.

Anförande nr 57

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Problemet med projektet Tekniska nämndhuset var finansieringen av Tele2 Arena. När vi fick tillgång till kalkylerna för vad man skulle

få in vid försäljningen av marken där Tekniska nämndhuset står i dag och vad det skulle kosta att bygga ett nytt Tekniska nämndhuset i Globenområdet såg vi mycket tydligt att det inte skulle gå runt. Det berodde på att ni i Alliansen lovade att byggandet av en ny arena inte skulle kosta en enda skattekrone. Nu är det bevisat att man inte kan bygga arenor utan att det kostar pengar. Tele2 Arena har kostat mycket pengar. Vi kan inte finansiera det med ännu sämre projekt.

Kostnaderna för projektet Tekniska nämndhuset har ökat från 1,7 miljarder till över 2 miljarder. Projektet som sådant har 4 000 kvadratmeter större yta i ett nytt hus, och vi ser inte att vi har behov av det i dag. Då är det inte så konstigt att vi backar bandet och säger: Vänta här nu! Det här blir dyrare och för stort i förhållande till behovet. Och vi ser inte att en flytt till just Globenområdet skulle innebära en flytt till ytterstaden. Tänk om och tänk förhoppningsvis rätt! Vad kan vi göra?

Vi har två inriktningar här. Ska vi omlokalisera, och i så fall vart, och hur kan vi behålla de positiva effekterna av att flera förvaltningar är lokaliserade i ett och samma hus? Och vad kostar det om vi skulle bevara och rusta upp dagens Tekniska nämndhuset? Det är inte konstigt att jag vill se över den här frågan när jag ser att kostnadskalkylerna inte håller.

Anförande nr 58

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Det här var något mer klagande. Jag kan konstatera en sak, och det är att jag har full respekt för att man vill ha ekonomi i projekten. Men här har vi en tomt i innerstaden som är värd i storleksordningen 1 miljard kronor. Här kan man bygga bostäder i ett centralt läge. I medierna har man hänvisat till att strandskyddet skulle vara ett problem. I den förra debatten kunde vi höra en helt felaktig diskussion om hur man skulle kunna upphäva strandskyddet.

Nu hör jag på dig att du vill göra fler utredningar. Man ska snabbtreda någonting som redan är färdigutrett när det gäller just Tekniska nämndhuset. Sedan kan det mycket väl vara så att det behövs av en annan placering och så vidare, men ni har ju kapitulerat när det gäller flytten av förvaltningar till ytterstaden, Karin Wanngård. Det är märkligt. Jag undrar om det beror på det du sade här i talarstolen, nämligen att det är så många anställda att ta hänsyn till, eller om det beror på att ni i majoriteten inte kommer överens om var detta i så fall ska ligga.

Anförande nr 59

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är alltid härligt att höra konspiratoriska teorier om hur det fungerar inom majoriteten. Jag kan säga att du har fel på båda punkterna. När det gäller flytt eller inte av Tekniska nämndhuset handlar det om att vi ska se till hela staden. Vi ska se till att Stockholm håller samman. Många förvaltningar har flyttat till ytterstaden. Vad har det gett för positiva effekter? Det har vi inte sett ännu, och det måste du också vara medveten om, borgarrådet Larsson.

Vi vill också se de positiva effekter som vi har målat upp en bild av så att vi inte gör några misstag. Vi måste vara noggranna med att hela Stockholm ska leva. Då ska vi ha förvaltningar överallt. Det handlar om att innerstaden också kan ha kommunala arbetsplatser, borgarrådet Larsson.

Anförande nr 60

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är ingen tvekan om att det kommer att finnas många kommunala arbetsplatser under den rådande majoriteten. Dessvärre kan vi konstatera att ni inte tycks se någon effekt av att 2 000 personer i dag äter lunch i ytterstaden i stället för i innerstaden. Det finns uppenbara fördelar för det lokala näringslivet och det skapar arbetstillfällen och annat när man flyttar förvaltningar till ytterstaden. Det intressanta är ju att ni säger något helt annat i medierna. Ni hänvisar till strandskyddet. Det är någonting som enligt lagstiftningen upphävs just här där vi står. Det är inte någonting ni behöver ansöka om. Jag tänkte så här: De vet nog inte att lagstiftningen har ändrats. De kanske tror att de ska ansöka någonstans. Därför tog jag också med en ansökan till dig, Karin. Här kan du ansöka om dispens från strandskyddsreglerna så att vi kommer i gång.

Anförande nr 61

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag gillar det här nya sättet att lämna över spadar, blanketter, utredningar och allt vad det är. Jag tar gärna diskussionen om Tekniska nämndhuset. Det är värt att diskutera. Det handlar om lokaliseringen av våra arbetsplatser. Det handlar också om vilken dynamik som är bäst för att hela staden ska leva. Men vi får inte tro att om vi flyttar ut en arbetsplats med ett visst antal anställda kommer det att innebära att hela det lokala näringslivet blomstrar och att restaurangnäringen kan öppna ett antal nya restauranger. Det handlar också om det privata näringslivets lokalisering. Här måste politiken och näringslivet gå hand i hand. Vi kan göra mycket genom politiken, men vi behöver också ett fungerande näringsliv.

Fråga nr 6. Vårpropositionens påverkan på lärarutbildningen i Stockholm

Anförande nr 62

J a n J ö n s s o n (FP): Ordförande! Vi har läst det nya förslaget till vårbudget som har kommit ut. Av det framgår det att antalet utbildningsplatser på lärarutbildningen minskar ganska kraftigt, eller rättare sagt var det med Alliansens budget tänkt att man skulle utöka med 514 platser i år. Nu dras det ned till 190. Jag vet att vi delar oron med Socialdemokraterna för den här neddragningen. Min fråga är på vilket sätt skolborgarrådet och majoriteten kommer att agera för att få regeringen att ändra sig.

Anförande nr 63

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Tack för att du tar upp den här frågan, Jan. Du understryker att vi är helt överens om att vår uppgift som politiker här i Stockholm och i Stadshuset är att stå upp för huvudstadens möjligheter att fortsätta att växa och vara Sveriges tillväxtmotor. Vårt finansborgarråd har väldigt tydligt gjort sitt jobb och tagit strid för allas vår skull. Det är viktigt att vi kan utbilda fler lärare och förskollärare. Även om det nu är många utbildningsplatser som ändå kommer till stånd på det här området tycker vi att de borde ligga i Stockholm och inte på olika ställen ute i spenaten. Vi vet att man ofta söker jobb där man har utbildat sig.

Vi kommer i våra goda kontakter med regeringen att fortsätta att ligga på ordentligt och argumentera för vår sak. Det finns väldigt mycket som är fint och bra i den här vårpropositionen, men vi har naturligtvis som socialdemokratiska borgarråd den uppgift som alla kommunalråd runt om i landet har haft i alla tider, det vill säga att

vara lite missnöjda när vår regering inte gör satsningar just hos oss. Nu kommer ett antal andra satsningar som jag nämnde tidigare här, inte minst på skolområdet, men när det kommer till antalet utbildningsplatser och högskolor och universitetet här i Stockholm kommer vi antagligen alltid att få kämpa tillsammans för att förklara för alla våra partikamrater att Stockholm måste få växa. Det sker inte på övriga landets bekostnad. All heder åt er att ni lyckades med den pedagogiska uppgiften på er tid, och vi fortsätter gladeligen arbetet framöver de kommande åren. Jag tror att vi kommer att lyckas med det i de kommande propositionerna när vi har en regering som kan lägga fram en hel budget.

Anförande nr 64

J a n J ö n s s o n (FP): Tack för det svaret! Jag skulle nog vilja veta lite mer konkret vad ni planerar att göra och vad ni skulle kunna göra. Det sker en så här stor minskning av antalet utbildningsplatser samtidigt som Stockholm står inför att rekrytera 1 000 nya lärare per år. Hur avser majoriteten att agera för att Stockholms skolor ska få de lärare som behövs? Vi har till exempel hört tidigare att utökningen av förstelärartjänsterna försvinner. Båda lärarfacken har uttalat oro för att löneökningarna inte alls blir som de hade förväntat sig. Sedan kommer även detta med lärarutbildningarna ovanpå. Hur tänker borgarrådet kring detta?

Anförande nr 65

Borgarrådet B u r e l l (S): Rent konkret hade man kunnat tänka sig att leda om förstamajtåget så att det gick förbi riksdagen och regeringen, men vi tror att det är bättre att fortsätta att argumentera väldigt väl för att det behövs fler utbildningsplatser här i Stockholm. Jag känner inte igen mig i den här eländesbeskrivningen som jag tycker att ni i Folkpartiet har hamnat i. I stället för att tala väl om Stockholms stads möjligheter att utvecklas som ledande skolstad i Sverige blåser ni hela tiden upp saker som i alla fall inte jag möter på mina skolbesök och inte heller i mina samtal med facken. De förstår att vi har avvägningar att göra.

När det gäller antalet utbildningsplatser måste vi, precis som jag sade, fortsätta att argumentera väldigt starkt för att vi behöver många platser här i Stockholm. Det som Jan säger här är korrekt, och det har också Karin fört fram. Det handlar om 800 per år i Stockholm stad och kanske 1 000 sammanlagt. Det får vi hjälpas åt med.

Anförande nr 66

J a n J ö n s s o n (FP): Både Lärarnas Riksförbund och Lärarförbundet har uttalat en stor oro för detta med lärarlönerna i till exempel ABC och andra medier. Jag tycker att idén med att borgarrådet går runt med ett plakat på första maj och protesterar mot den här neddragningen av antalet utbildningsplatser på lärarutbildningen var alldeles utmärkt. Jag hoppas att vi får se det. Jag brukar faktiskt gå förbi och titta även om jag inte går med i tåget. Jag kanske kan ta ett litet foto.

Anförande nr 67

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Då blir det konkurrens med ett annat plakat som jag tänker skriva, nämligen: Fler skilsmässor! Det är alldeles för många människor som lever ihop fast de inte borde. Men det kanske är i år som vi får ta det här plakatet. Vi kommer i alla fall att frejdigt ta diskussionen med våra kamrater på riksnivå och se till att vi i Stockholm alltid håller fanan högt när det gäller detta. Lärarfacken har självfallet till uppgift att vara oroliga över att löneökningen inte blir

så stor som de önskar. Vi går dem till mötes så mycket vi bara kan utifrån Stockholms stads ekonomiska möjligheter, och jag är mycket hoppfull inför framtiden på det här området och på de andra områdena.

Fråga nr 7. Färjan till Årsta holmar

Anförande nr 68

Karin Ernlund (C): Ordförande! På förra sammanträdet med trafiknämnden fattade vi beslut om att den färja som tack vare Centerpartiet trafikerade Årsta holmar förra sommaren även ska gå 2015. Det tycker vi i Centerpartiet är jättebra. Det var tack vare oss som holmarna under förra året blev tillgängliga inte bara för stockholmare som har egen båt utan för alla stockholmare. Det är också tack vare Centerpartiet som arbetet sattes i gång för att göra Årsta holmar till naturreservat.

Jag hade ett antal frågor om det ärende som antogs i måndags som jag aldrig fick svar på. Vi skickade in ett antal frågor före sammanträdet. Jag tänker passa på att ställa de frågorna nu. Mina konkreta frågor är om båten som vi har beslutat om för 2015 bara kommer att gå under 2015 eller om det kommer att bli en permanent linje. Och kan stockholmarna se fram emot att åka eldriven båt även 2015?

Anförande nr 69

Borgarrådet Helldén (MP): Ordförande! Låt mig börja med båten. Jag tror att det kommer att fortsätta att vara en eldriven båt, i alla fall den som kommer att köra nu. I det beslut som fattades sägs det att man ska titta på detta och återkomma. Vi återkommer i budgeten med hur vi ska göra i fortsättningen och vilket typ av huvudman som ska köra de här båtarna. I det beslut som är fattat har vi sagt att vi fortsätter med verksamheten i år. Vi kommer dock att minska den. Det blir inte lika mycket trafik utan mer i anslutning till helgerna.

Landstinget är i gång med att utveckla båttrafik på våra vatten tillsammans med staden. Där finns ett förslag på en båtlinje som ska gå från Solna strand, som det väl heter numera, och ända bort Årstaviken och eventuellt lägga till nedanför Södersjukhuset. Då har vi funderat på att man skulle kunna kombinera detta på något vis. I stället för att vi har en båt som studsar mellan holmen och Södermalm skulle man kanske kunna kombinera detta. Vi får se vad som är möjligt att göra här helt enkelt.

Anförande nr 70

Karin Ernlund (C): Det var en del bra besked. Det verkar som om borgarrådet också tycker att det är bra att vi tillgängliggör Årsta holmar. Men jag blir ändå lite orolig när Daniel Helldén säger att han tror att det kommer att bli en eldriven färja även i år. Det betyder alltså att det fortfarande inte är klart om vi behöver göra en ny upphandling av den här båten eller om vi kan fortsätta med det avtal som vi hade förra året. Det finns väldigt många saker som fortfarande är oklara, och det är redan slutet av april. En viktig sak för att få fler att resa med den här båten är ju att man har bra framförhållning och att skolklasser, förskoleklasser och andra besökare kan planera och vet när, hur och var den här båten kommer att gå. Är det alltså inte klar än hur själva upphandlingen kommer att se ut inför 2015?

Anförande nr 71

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi fattade beslutet i måndags. I det beslutet säger vi att vi ska se vilken typ av huvudman det ska vara här framöver. Jag har förutsatt att det beslutet innebär att den verksamhet som finns nu fortsätter, vilket är en eldriven båt, och det är alldeles utmärkt.

Det finns många aspekter på detta med framförhållning. Årsta holmar är en känslig miljö. Man måste se till att detta görs på ett bra sätt. Det pågår ett arbete för att göra holmarna till ett naturreservat. Vi vet att det står i de föreskrifter som föreslås att man inte får röra sig på mer än på en liten del av holmarna mellan den 1 april och den 31 juli. Även om det inte är naturreservat nu är det någonting som vi ska förhålla oss till. Man måste göra det här på ett bra sätt, och därför behövs det ett arbete här.

Anförande nr 72

K a r i n E r n l u n d (C): Jag har inte fått några konkreta svar på de frågor jag hade, men jag ser fram emot att den här båten kommer att finnas under 2015. Jag hoppas verkligen att den kommer att finnas även fortsättningsvis efter 2015.

Anförande nr 73

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vill bara säga att båten blir kvar, men vi avvecklade bron eftersom vi tyckte att det var dumt att bygga en dyr bro till en holme där man bara kan vara en liten del av året.

§ 20 Revisionsberättelser över de kommunala nämndernas verksamhet för år 2014 jämte revisionsberättelser med granskningsrapporter avseende bolagen (bih. 2015:1) (utl. 2015:34)

Anförande nr 74

Revisor **Bengt Akalla**: Fru ordförande! Vi förtroendevalda revisorer och lekmannarevisorer i bolagen granskar årligen all verksamhet som bedrivs inom stadens styrelser, nämnder och stiftelser i den omfattning som följer av lagstiftning, god revisionsd i kommunal verksamhet samt vårt revisionsreglemente. Vi är organiserade i tre revisionsgrupper. Grupp 1 granskar kommunstyrelsen, service-nämnden, skönhetsrådet och valnämnden. Dessutom ansvarar gruppen för samordningen av bolagsrevisionen. Revisorsgrupp 2 granskar tio nämnder, och revisionsgrupp 3 granskar samtliga stadsdelsnämnder, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden. Ordförandena i grupp 2 och 3, det vill säga Bengt Leijon och Bosse Ringholm kommer att redogöra för granskningen inom respektive grupps ansvarsområde.

Granskningen av år 2014 sammanfattas i årsrapporter för nämnderna och granskningspromemorior för bolagen. Det är 17 granskningspromemorior som överlämnats till respektive bolagsstyrelse. Därtill kommer ett antal speciella granskningar som redovisas i löpande text under årets lopp. Jag kommer inte att i detalj redogöra för resultatet av genomförda granskningar, utan jag kommenterar bara våra bedömningar översiktligt. En samlad bild av årets granskning redovisas i vår årsredovisning som vi verkligen kan rekommendera, och den ska också delas ut här i dag.

Inledningsvis är det positivt att staden har en ekonomi i balans och god budgethållning. Vi kan konstatera att flertalet av stadens verksamheter bidrar till målpuppfyllelsen vad gäller fullmäktiges mål. Flertalet nämnder har också en god styrning, kontroll och uppföljning av sin verksamhet. Också inom stadens bolag råder god ordning.

För staden som helhet är två av tre inriktningsmål delvis uppfyllda. Det är att Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök samt att kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras. Exempelvis når man inte helt verksamhetsmålen som berör utbildningsområdet och bostadsbyggandet. Inriktningsmålet vad gäller att stadens verksamheter är kostnadseffektiva uppnås.

När det gäller granskningen av bolagen har lekmannarevisionen inte i någon granskningsrapport riktat kritik mot vare sig styrelse eller vd.

Sammantaget är bedömningen att kommunstyrelsen delvis bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att två av tre inriktningsmål som kommunfullmäktige fastställt delvis är uppfyllda. Från ekonomisk synpunkt har verksamheten i allt väsentligt bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Vidare ger räkenskaperna i allt väsentligt en rättvisande bild, och den interna kontrollen anser vi vara tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt. För verksamhetsmålen är bedömningen att resultatet delvis är förenligt med de inriktningsmål som fullmäktige har fastställt.

Vi tillstyrker att stadens årsredovisning godkänns samt att kommunstyrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

När det gäller övrig verksamhet inom revisionsgrupp 1:s verksamhetsområde, det vill säga servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden, tillstyrker vi att nämnderna och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Fru ordförande! Därmed ber jag att få tacka för mig. Jag har haft förmånen att under drygt 40 år vara förtroendevald revisor i Stockholms stad. Det har gett mig oerhört mycket, framför allt när det gäller insyn i hur staden fungerar. Jag vill tacka presidiet för ett gott samarbete och fullmäktige för det förtroende som ni har gett mig under alla år. Tack ska ni ha!

Anförande nr 75

O r d f ö r a n d e n : Varmt tack, Bengt Akalla! Jag önskar att du får en härlig och bra fritid nu. Vad jag förstår är det ganska mycket arbete med revisionen. Det har du skött på ett föredömligt och bra sätt. Varmt tack!

Anförande nr 76

Revisor B e n g t L e i j o n : Ordförande, fullmäktige! Revisorsgrupp 2 granskar följande nämnder: exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och utbildningsnämnden och, från och med i år tror jag, till och med avfallsnämnden.

Nämnderna i grupp 2 har i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndernas interna kontroll har varit bra, och räkenskaperna är i allt väsentligt rättvisande. Avvikelse finns för tre nämnder som jag tänker kommentera.

Utbildningsnämnden har inte helt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt eftersom nämnden inte helt når upp till de mål som fullmäktige har fastställt. Från ekonomisk synpunkt är utfallet dock tillfredsställande. Huvuddelen av nämndens indikatorer och aktiviteter finns under fullmäktiges verksamhetsmål Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden. Detta mål uppnås delvis enligt revisionens bedömning. Inget av målen som handlar om elevernas trygghet, studiero och elevinflytande har nåtts fullt ut vare sig inom grund- eller gymnasieskolan. Dessutom har det varit en negativ utveckling över åren.

Inom grundskolans årskurs 9 i egen regi uppnår man inte målet Andelen elever som är behöriga till nationella program, och utfallet 2014 är sämre än 2013. Särskilt oroande, vilket också nämnden själv har analyserat fram, är att grundskolor med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar har försämrat sina kunskapsresultat trots de genomförda satsningarna. Detta samtidigt som resultaten i skolor med gynnsamma förutsättningar har förbättrats. Det gör att kunskapsskillnaderna mellan skolorna ökar, vilket naturligtvis inte är tillfredsställande.

I övrigt vad gäller granskningar som revisionen har gjort under 2014 och som träffar utbildningsnämnden har vi bland annat pekat på ett fortsatt utvecklingsbehov vad gäller övergången mellan förskola och skola, vad gäller it-användningen i grundskolan och vad gäller arbetet mot kränkande behandling inom gymnasieskolan. Vi ser även ett behov av att förbättra systemet för intern kontroll så att det i större omfattning inkluderar skolenheterna.

Beträffande miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer vi att bokslut och räkenskaper inte är helt rättvisande. Det beror på att en utbetalning på 4 miljoner kronor från ett tidigare EU-projekt felaktigt har bokförts som en avsättning trots att kriterierna för en avsättning inte är uppfyllda.

Vad gäller stadsbyggnadsnämnden bedömer vi att det ekonomiska resultatet inte är helt tillfredsställande. Det beror på att nämnden överskrider sin nettobudget med 8 miljoner kronor, vilket motsvarar 4,9 procent av nettobudgeten, och det håller inte. Avvikelsen härrör främst från bostadsanpassningsbidraget som avviker från budget med 9,7 miljoner.

För övriga nämnder har vi noterat följande som inte påverkar bedömningarna. Kontrollen av kulturnämndens utlånade konst behöver bli bättre. Nämnden behöver dokumentera sina rutiner och genomföra en systematisk uppföljning av utlåningen.

Stadsbyggnadsnämndens hantering av bygglov har förbättrats, men rutinerna kan förtydligas ytterligare för att säkerställa att kommunallagens krav på likabehandling följs.

Exploateringsnämnden och trafiknämnden rekommenderas att förbättra sin styrning och kontroll avseende investeringsprojekt. Det gäller framför allt att följa upp inhyrda byggledares arbete, göra kontrollmätning av leveranser, dokumentera projekt samt erfarenhetsutbyte för förbättringar.

Fastighetsnämnden och idrottsnämnden behöver arbeta för att samverka och dialog vad gäller underhåll av idrottsanläggningar förbättras och en gemensam underhållsplan tas från.

Fru ordförande! Inget av den kritik som jag redovisat här är av den arten att den föranleder någon anmärkning i revisionsberättelsen. Vi tillstyrker därför att fullmäktige beviljar samtliga nämnder inom revisorsgrupp 2:s ansvarsområde ansvarsfrihet.

Med detta sagt är även mitt uppdrag som förtroendevald revisor i Stockholms stad över. Jag instämmer helt och hållet i vad Bengt Akalla sade. Tack för mig!

Anförande nr 77

Ordföranden: Vi vill naturligtvis tacka även dig Bengt Leijon för ett väl genomfört och fantastiskt bra arbete under alla dessa år. Varmt tack!

Anförande nr 78

Revisor B o s s e R i n g h o l m: Ordförande och fullmäktigeledamöter! Jag är ordförande i revisorsgrupp 3 som har de 14 stadsdelsnämnderna plus arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden inom sitt

ansvarsområde. Man kan säga att de berörda nämnderna i huvudsak har uppfyllt de verksamhetsintentioner som har funnits, men vi har en hel del kritiska synpunkter på framför allt en av dessa nämnder. Men på samma sätt som mina två företrädare har framfört har vi inte funnit skäl att rikta anmärkningar eller att föreslå något annat än just ansvarsfrihet för de berörda nämnderna.

Jag vill ändå stanna vid att vi framför har synpunkter på överförmyndarnämnden. Ni som är nya kommunfullmäktige har kanske inte kunskap om att för något år sedan fick överförmyndarnämnden en anmärkning tillsammans med en stadsdelsnämnd, vilket är mycket ovanligt i Stockholms stads historia. Skälet var att man hade stora underskott, inte uppnådde sina verksamhetsmål och en rad andra brister. Jag kan säga, utan att det skrivs i handlingarna, att den här gången var det på nytt mycket nära en anmärkning för överförmyndarnämnden.

Överförmyndarnämnden har gjort vissa framsteg i förhållande till tidigare. Det måste erkännas. De har försökt att organisera sin verksamhet på ett bättre sätt. De har flyttat till nya lokaler och sänkt sina kostnader, men de har fortfarande ett alldeles för stort underskott. Och deras verksamhetsmål är fortfarande inte tillfredsställande uppnådda. De rättsliga krav som ställs på överförmyndarnämnden uppfylls inte heller. Både tingsrätter och andra juridiska instanser har allvarlig kritik mot överförmyndarnämndens verksamhet. Den har funnits där i flera år, och den måste naturligtvis åtgärdas så att det händer någonting.

Vi har med tillfredsställelse sett att kommunstyrelsen har gett en särskild utredningsperson i uppdrag att se över överförmyndarnämndens verksamhet och tillsammans med stadsdirektören diskutera lämpliga åtgärder för att stödja överförmyndarnämndens verksamhet i fortsättningen. Jag vill gärna understryka att även om huvudansvaret för de brister som finns ligger på överförmyndarnämnden är det naturligtvis i sista hand kommunstyrelsen som har ett ansvar tillsammans med överförmyndarnämnden att se till att de kan ro hem de ansvarsfulla uppgifter de har. De har en lång resa framför sig och behöver ett stöd från kommunstyrelsen och från hela staden på många sätt. Jag hoppas att den utredning som nu görs eller har gjorts kan rendera i ett antal åtgärder. Det har uppenbarligen funnits en kommunikationsbrist i flera år mellan kommunstyrelsen och överförmyndarnämnden. Det går inte att bara hänvisa till andra kommuner och andra förhållanden, utan det finns mycket som måste förändras när det gäller överförmyndarnämnden för att den i fortsättningen ska kunna få godkänt fullt ut.

Det var vad jag ville ha sagt om de nämnder som jag har ansvaret för i revisorsgrupp 3. Jag vill också säga, framför allt till er som är nya, att vi 20 förtroendevalda revisorer befinner oss i en annan situation än ni som är förtroendevalda i kommunfullmäktige och i nämnder och styrelser. Vi behöver i motsats till er aldrig votera. Var och en av oss 20 kan skriva sin egen revisionsberättelse om vi så skulle önska. Vi har inga voteringar. Det förekommer inte någon sådan ordning i vårt arbete. Men man kan säga att till 99 procent hamnar vi alltid på samma slutsats, så det är egentligen inte något problem. Men varje revisor har rätt att ge sina egna synpunkter.

Jag vill instämna i det som mina två kollegor har fört fram här och vill särskilt understryka det som sades när det gäller utbildningsnämndens verksamhet, där det finns allvarliga brister som man naturligtvis måste jobba med under åren framöver.

Det gäller också bostadsbyggandet. Det har länge varit så att vi i många rapporter har konstaterat att man inte har nått de mål som har ställts upp för bostadsbyggandet. Jag har viss förståelse för att det hela tiden förs en diskussion om hur man formulerar målen. Jag tycker att det är positivt att man nu tar upp en diskussion om att se över målen. Vi har själva bland revisorerna länge diskuterat om det är rätt formulerade och lätt avläsbara mål som ställs upp. Bland annat höjde fullmäktige förra året ambitionsnivån på bostadsområdet. Men det ledde inte till att man kom närmare de mål som var uppställda, utan avståndet är fortfarande relativt stort mellan målen och det som åstadkommit i praktiken. Jag tror att det är viktigt att hålla ögonen både på utbildningsområdet och på bostadsområdet.

Vidare vill jag göra en notering av något som vi har sett i vårt revisionsarbete. Det gäller investeringsverksamheten under åren framöver. Den är oerhört stor och omfattande. Förra året var investeringsvolymen i kommunen ungefär 6 miljarder kronor. Bara två tredjedelar av det uppfylldes egentligen. Det sker ständiga förskjutningar och förseningar. Många säger att så har det alltid varit. Ja, det är möjligt, men det är inget försvar. Man måste naturligtvis se till att man får en bättre parallell mellan verklighet och de beslut som är fattade.

Vi revisorer har en enda uppgift. Vi ska se till att de beslut som ni har fattat i kommunfullmäktige och de uppdrag som ni har gett till nämnder och styrelser också genomförs. Det är det vi granskar. Vi gör ingen politisk granskning. Vi gör bara en granskning av att det ni beslutar också blir verklighet ute i nämnder och styrelser. Därför tycker vi att det är viktigt att markera detta med investeringsbudgeten. Den får inte bara rulla framöver med många miljoner kronor som inte tas i anspråk av en rad olika skäl.

På samma sätt är det på bostadssidan. Man kan lite vårdslöst säga att vill man bygga 100 bostäder kan man inte planera för 100 bostäder, för då blir det inte 100. Då blir det bara 70 eller 80. Vill man bygga 100 bostäder måste man planera för 120 eller 130. Det är naturligtvis också en del av investeringsdiskussionen.

Till sist vill jag, på samma sätt som mina kollegor, tillstyrka ansvarsfrihet för de nämnder som ligger under revisorsgrupp 3.

§ 21 Årsredovisning 2014 med uppföljning av budget för Stockholms stad (utl. 2015:35)

Anförande nr 79

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande, fullmäktige! Det är härligt att diskutera en årsredovisning för 2014 nu när vi har haft ett valår och bytt majoritet i staden. Jag vill passa på att säga några ord om det år som har gått. Stockholm är en plats dit många människor längtar. Många människor vill starta sina liv, studera och bo här.

Men det är också ett Stockholm där det finns stora skillnader mellan rika och fattiga, mellan stadsdelar och mellan människor. Efter åtta år av borgerligt styre i Stockholm kan vi se att de här skillnaderna ökar. På en del ställen är skolresultaten utmärkta och hälsan bra, och på andra ställen når knappt hälften i grundskolan behörighet till gymnasieskolan. Fler dör i förtid och andelen som får diabetes redan vid 50 års ålder ökar. Vi har klyftor i Stockholm. Det är också ett sätt att se bokslutet i Stockholm. Stockholms stad har en stark ekonomi. Stockholms stad har pengar, men vi har också under många år låtit klyftorna växa och Stockholm glida isär.

Därför ser jag vissa utmaningar som vi i den nya majoriteten i Stockholm kommer att ta tag i. För att lyckas med det har vi prioriterat vissa frågor starkt. Det handlar om bostadsbyggandet, där den alldeles för låga byggtakten leder till den akuta bostadsbrist som vi nu ser i vår stad. Det hindrar människor från att skapa sina liv i Stockholm. Det hindrar människor från att flytta hit, och det hindrar våra ungdomar från att flytta hemifrån. Det är därför som vi har satt upp ett högt mål på 40 000 nya lägenheter till 2020. Då måste man, som Bosse Ringholm nämnde, leverera ännu fler detaljplaner.

Vi behöver också satsa på fler pedagoger i skolan och minska storleken på klasserna. Vi kommer att prioritera att minska de stora klasserna och anställa fler pedagoger och fler lärare. Vi behöver rekrytera en mängd lärare i Stockholm.

Vårt arbete för ett Stockholm som håller samman handlar om våra fantastiska verksamheter. Vi har 35 000 anställda i Stockholm som gör ett ypperligt jobb varje dag. Det handlar också om en stad som håller ihop. Vi avsätter därför 200 miljoner kronor till kompetensutveckling för att man hela tiden ska få utvecklas i sitt arbete eller kunna söka andra arbeten. Vi avsätter också 300 miljoner kronor i en social investeringsfond för ett Stockholm som håller samman.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 80

Borgarrådet **L a r s s o n** (M): Fru ordförande! Finansborgarrådet påstår här att det byggs alldeles för lite, och det sker efter ett år när vi har haft en högre byggtakt än under hela min livstid faktiskt. Jag tycker att det är intressant att ha det perspektivet när man pratar om hur mycket som behöver byggas och hur mycket som ska byggas. Tycker finansborgarrådet att det har byggts alldeles för lite innebär det ju att man måste öka takten väldigt mycket ytterligare. Då undrar jag varför det av handlingarna framgår att antalet påbörjade bostäder de kommande åren endast ska ligga på samma nivå i antalet markanvisningar som vi har haft de senaste åren, det vill säga 5 000. Det är först år 2017 som man ska höja antalet påbörjade bostäder till 7 000. Man ska

alltså ha 5 000 år 2015 och 2016 och sedan 7 000 år 2017. Om ni har så bråttom i bostadsbyggandet undrar jag varför ni inte ökar takten på det sätt som vi gärna är överens om.

Anförande nr 81

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är glädjande att vi i den här salen delar bilden av att vi behöver bygga fler lägenheter i Stockholm. Men när det gäller antalet färdigställda bostäder vet även borgarrådet Joakim Larsson att vi ärver en brist på tillräckligt många framtagna detaljplaner. Det är därför vi måste öka takten för att få fram detaljplaner och markanvisa. Där håller vi ett högre tempo. Jag känner mig mogen för att utvärderas både när det gäller antalet färdigställda lägenheter och antalet detaljplaner. Det vi kan göra nu är att öka takten i framtagandet av fler detaljplaner.

Anförande nr 82

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! I kväll ska vi diskutera och debattera den årsredovisning som berör Alliansens åttonde år i majoritet. Det är ett styrkebesked. Kommunkoncernen gör ett överskott på 4 miljarder kronor och staden knappt 3 ½ miljard. Här ser vi svart på vitt hur Alliansen målmedvetet har grundat och värnat stockholmarnas gemensamma välfärd genom att säkra stadens finanser trots finanskris och lågkonjunktur. Vi har tagit ansvar för den växande storstaden. Beslut har fattats om nio nya tunnelbanestationer och 78 000 nya bostäder. De höjda bostadsbyggnadsmålen nås med bland annat över 8 000 studentlägenheter i godkända eller pågående detaljplaner. Vi har den högsta bostadsbyggnadstakten sedan 70-talet även om ambitionerna nu sänks.

18 000 personer har gått från bidrag till arbete och egen försörjning. Andelen personer beroende av ekonomiskt bistånd är nu den lägsta sedan 1982 då mätningarna infördes. Vi kan också läsa svart på vitt i årsredovisningen att Stockholms stad nu har rikets lägsta ungdomsarbetslöshet enligt Arbetsförmedlingens statistik. Nöjdheten i förskolan har ökat och är nu på 86 procent, och barngruppernas storlek har minskat under den här perioden. Aldrig tidigare har så många stockholmare varit så nöjda med sin äldreomsorg. Ni hör att det finns en lite annan bild som vi också vill visa upp i kvällens debatt.

Mycket av den nöjdhet vi ser i våra verksamheter beror också på den fantastiska och oumbärlig personal som vi har som jobbar både i egen regi och i fristående verksamheter. Det är vår personal som möter barnen på förskolan på morgonen och som bäddar om våra äldre på kvällen.

Självfallet återstår det utmaningar. Det vi de första att medge. Vi är inte framme än med alla förbättringar vi vill göra i Stockholm. Jag är bekymrad över att vänstermajoriteten nu riskerar att förlora i styrka när det gäller Stockholms stads position jämfört med andra städer och regioner i Sverige och internationellt.

Jag är orolig för hur man möter valfriheten. Man har slopat mål om valfrihet inom välfärden. Valfrihet är inte längre ett politiskt mål. Då kan vi också fundera på hur detta kommer att slå. Jag upplever att valfriheten nu är hotad, särskilt med den vänstervridning vi ser på nationellt plan och genom att man nu stoppar fristående förskolor och skolor.

Jag skulle vilja säga att den sammantagna bilden är att vi lämnar över en stad som har en mycket stark ekonomi med många välmående verksamheter. Vi är inte framme vid alla mål, men vi har bidragit till stora förbättringar under de här åren fram tills vi nu lämnar över. Nu ser vi hur skatten höjs trots ett miljardöverskott, och man lyckas inte prioritera. Det är oroväckande. Jag tror att Stockholm kan mer och bättre. Med detta sagt hoppas jag också att vi under våra fyra år i opposition kan visa en bättre väg för Stockholm.

Anförande nr 83

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag instämmer i det inlägg som Anna König Jerlmyr gjorde. Det är ett starkt resultat som Alliansen lämnar efter sig efter åtta år i majoritet. Kommunen går 3 ½ miljarder plus och koncernen 4 miljarder plus. Det här lägger en mycket bra grund för det framtida Stockholm där det kommer att krävas stora investeringar för att möta befolkningsökningen. Jag tycker att det är fantastiskt att kunna prestera ett så bra resultat trots att vi har gått igenom en finanskris och lågkonjunktur. Det har inte skett genom höjda skatter eller genom stora neddragningar i välfärden. Skatten har tvärtom sänkts med 75 öre. Anslagen till skolan och omsorgen har ökat, och kollektivtrafiken har byggts ut. Det är genom tillväxt och ökad sysselsättning och genom att fler människor jobbar och betalar skatt som denna resa har varit möjlig.

Men det är också ett resultat som lätt kan falla om det slarvas, och det finns en del orosmoln efter ett halvår med rödgrönrosa styre. Nedgången i utbetalningen av socialbidrag bryts enligt prognosen och det spås nu bli en svag ökning framöver. Andelen administrationskostnader av de totala kostnaderna ökar också. Målen om sjukfrånvaron kommer inte att uppnås enligt prognoserna, och de finansiella tillgångarna spås minska.

Jag tycker också att majoritetens syn på kommunalskatten som något slags värme-reglage som man kan sätta på vid behov ger anledning till stor oro. Det är ett reglage som bara går öka när behov uppstår och aldrig går att dra tillbaka. En sådan politik riskerar att slå just mot tillväxt och sysselsättning. Därmed är det också ett hot mot Stockholms framtida ekonomi och våra möjligheter att erbjuda en god välfärd till våra medborgare.

Jag yrkar bifall till vårt uttalande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 84

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill bara kommentera det här med administrationens andel av kostnaderna. Jag har skrivit en debattartikel om just det och borttagandet av den indikatorn som du kan läsa i pappersupplagan av Dagens Samhälle. Jag vill förtydliga att även om ambitionen med den här indikatorn var god, det vill säga att man skulle ha så lite administration som möjligt, slog det faktiskt helt fel. Det som hände ute i våra stadsdelar och förvaltningar var att man jagade administratörerna och inte administrationen. När man inför den här typen av indikatorer försvinner inte administrationen, utan den smetas i stället ut på alla anställda. Nu har vi chefer som sätter upp hyllor på äldreboenden i stället för att utöva ledarskap. Vi har forskollärare som ringer runt hela dagarna för att få in vikarier eftersom det inte finns några bemanningsassistenter.

Håll isär jakt på administration och jakt på administratörer! Administratörer är en ovärderlig resurs, och dem måste verksamheterna kunna ha.

Anförande nr 85

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Indikatorn var inte att minska andelen administratörer utan just administrationen. Jag är övertygad om att den kan minska genom bättre styrning och bättre ledning. Det måste självfallet vara möjligt inom offentlig verksamhet precis som det är inom den privata sektorn. Det måste ständigt vara ett mål och en ambition att sänka administrationen. Ni har genom ganska många beslut under det här halvåret visat att ni inte räds ökade administrativa kostnader. Genom nya tjänster, utskott, råd och annat vill ni öka den administrativa bördan. Varje miljon man lägger på onödig administration är en miljon som man tar antingen från medborgarna genom högra skatter eller från välfärden, och det är dumt att ha en sådan politik.

Anförande nr 86

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Stockholms stad ska ligga i framkant på miljöområdet. Det innebär i stort att vi vill att Stockholm ska vara en långsiktig hållbar stad och att vi stockholmare ska göra ett ekologiskt fotavtryck som inte är större än att planeten kan räcka till oss alla. Men att ligga i framkant innebär också att vi ska visa vägen och gå före. På vissa områden är vi i Stockholm väldigt bra. På andra områden har vi inte nått lika långt, vilket också årsredovisningen för 2014 visar. Vi klarar ännu inte luftkvaliteten när det gäller kvävedioxid, stadens energianvändning är för hög och vi samlar in en väldigt liten fraktion matavfall av den andel som produceras i staden.

Nu ser vi framåt och skärper målen. I den rödgrönrosa plattformen kan man läsa att Stockholm ska starta omställningen till att bli en hållbar stad genom höga ambitioner inom klimat och miljö. Miljövänliga transporter ska stimuleras och en energieffektivisering prioriteras. Ekologisk mat ska vara det naturliga valet i stadens verksamheter, och barn ska garanteras en giftfri vardag. Vi har skärp målen för ett fossilbränslefritt Stockholm till 2040, och vi ökar målen för matavfallsinsamlingen till 70 procent. Miljöprogrammet revideras för att bli mer användarvänligt och uppföljningsbart. Vi arbetar för att kunna nå målet 50 procent ekologisk mat inom stadens verksamheter. Vi har nyligen antagit en handlingsplan för rena sjöar och vattendrag.

Årsredovisningen visar att vi är på rätt väg på miljöområdet, men nu ökar vi takten och jobbar på att bli världsbäst.

Anförande nr 87

Å k e A s k e n s t e n (MP): Jag tänker ta upp en av de få motioner som har hamnat i årsberättelsen. Det har jag inte varit med om tidigare, men det går väl bra det också. Det handlar om en mycket viktig framtidsfråga, nämligen vattenhöjningarna och hur vi i Stockholm, och för all del också i andra kommuner, ska kunna freda oss mot Östersjön. Då tänker jag inte på det dåliga vattnet i första hand utan på det stigande vattnet. Det finns olika uppfattningar om hur vattennivåerna i världen kommer att stiga. Vi ligger på SMHI:s nivå, och de flesta tror väl på den. Men det finns andra forskningsrapporter som tyder på att höjningarna blir betydligt värre. Det finska meteorologiska institutets beräkningar ligger faktiskt högre av vad SMHI:s gör,

och det har ju också med Östersjön att göra. Frågan är vem som egentligen ska ta tag i detta. Det finns inte någon riktig planering för framtiden.

Det är en fråga för alla kommuner runt Mälaren, och flera kommuner i vår region är också i farozonen. Det finns alltså inga konkreta planer för att göra någonting åt detta, utan det är lite allmänt prat om att man ska ta fram det ena och det andra. Det räcker inte. Man måste ha en konkret planering. Har man inte det när det börjar bli problem kommer man på efterkälken. Jag menar att vi måste få fram skyddsåtgärder eller åtminstone planer för skyddsåtgärder som gör att vi inte får den här vatteninströmningen in i Mälaren.

Sedan måste vi också ta fram planer för en rejäl minskning av våra egna utsläpp av växthusgaser. Det kommer en del sådana som det påpekas här i ärendet, men vi vet tyvärr av erfarenhet att det inte går att få majoritet för tillräckligt omfattande förändringar av både det kommunala beteendet och medborgarnas beteende. Det är faktiskt ett stort problem.

Anförande nr 88

Borgarrådet **Larsson (M)**: Fru ordförande! Jag valde länge om jag skulle ta replik på detta eller inte, Åke. Det här är oerhört intressant. Jag vill upplysa dig om att detta inte handlar om Mälaren. Det du tar upp, det vill säga om experterna på SMHI och andra som har uttalat sig om detta har fel och världshaven kommer att höjas till den nivå som du befarar, innebär att vi inte pratar om Slussen eller Mälaren. Då försvinner Nederländerna. Vi kommer att se skärgården försvinna.

I ditt scenario har vi andra problem än Slussen, Åke Askensten. Vi har andra problem än Mälaren, och de ligger längre ut. Då kommer det att behövas skyddsåtgärder, som du också nämner, men inte inne vid Stadsgården eller vid Mälarens avbördning. Då kommer vi att behöva bygga stora skyddsvallar runt stora delar av skärgården. Tänk på det nästa gång du hänvisar till de olika rapporterna!

Anförande nr 89

Åke **Askensten (MP)**: Du läste faktiskt upp delar av min motion, Joakim Larsson, och det var delar som jag faktiskt inte nämnde själv. Det är naturligtvis en fråga som går längre ned i Öresund och kanske vidare. Om man ska förlänga det handlar det om hela det globala problemet. Vi kan hamna uppe i Grönland, och då ser vi den verkliga problematiken. Vi måste faktiskt göra någonting åt detta.

Anförande nr 90

Sophia Granswed (M): Fru ordförande! Jag tänker prata lite kultur. Under Alliansens tid i majoritet har vi gjort en hel del. Vi har reformerat kulturstödet, vilket har visat sig vara mycket framgångsrikt enligt en rapport nyligen. Vi har infört en kulturbonus. Vi har satsat El Sistema som är en musikskola för barn och unga där de får möjlighet att träna tillsammans med och även ha konserter med stora orkestrar, bland annat i Berwaldhallen. Vi har renoverat flertalet bibliotek. Vi har gjort mycket stora lässatsningar, framför allt för barn och unga och människor med utländsk bakgrund. Vi har satsat på Kultur i ögonhöjd som är en satsning för barn och unga. Vi har satsat på Open Streets som har varit mycket uppskattat och där människor har kunnat uppleva kultur ute på gatan.

Detta är bara några saker som vi har gjort. Vet ni vad det häftigaste är? Det är att vi har gjort allt detta samtidigt som vi har sänkt skatten med 75 öre och ökat kultur- nämndens budget med 30 procent. Det har vi kunnat göra därför att fler människor jobbar. Det har skapat högre skatteintäkter. Det handlar om att prioritera, något som den nya majoriteten inte gör.

Den nya majoriteten prioriterar i alla fall inte det som är relevant för att möjliggöra att fler ska få tillgång till kulturen. Den nya majoriteten vill till exempel ta bort Open Streets, det reformerade kulturstödet och kulturbonusen. I stället vill de ha fritt inträde på museer och sänka avgifterna till kulturskolan. Jag är inte emot det i sak. Det kan låta väldigt bra, men man måste också tänka på konsekvenserna.

Låt oss ta kulturskolan som ett exempel. Stockholm har redan en av de lägsta avgifterna i hela landet. Familjer med sämre ekonomiska förutsättningar har möjlighet att få reducerat pris redan i dag, men då gör man ett slags behovsprövning. Den möjligheten finns, och den utnyttjas. Jag tror att om man ska fånga upp barn och unga som står väldigt långt ifrån kulturen ska man göra andra saker än att sänka avgifterna för flertalet familjer som redan i dag har låga avgifter till kulturskolan och som har möjlighet att betala de 500 kronor per termin som det kostar.

Anförande nr 91

S a l a r R a s h i d (S): Kulturen har ett egenvärde. Det är den stora skillnaden mellan hur vi ser på kulturen och dess roll i samhället och hur ni ser på kulturen på ett mer instrumentellt sätt. Du pratar om kulturskolan och dess bidrag till att, som vi ser det, få fler ungar att gå i kulturskolan. På vilket sätt kan du tro att ni inte sänkte antalet med 16 000 elever och att det mål som vi har skulle vara dåligt för ytterstadens barn?

Anförande nr 92

S o p h i a G r a n s w e d (M): Jag säger inte att det är dåligt att fler barn och unga får tillgång till kultur via kulturskolan. Jag säger att jag tror att man måste göra andra prioriteringar än att bara sänka avgifterna. Jag tror inte att man fångar upp dessa barn och unga genom att bara sänka avgifterna. Redan i dag har barn och unga möjlighet att få reducerade avgifter om de kommer från en familj med sämre ekonomiska möjligheter.

Anförande nr 93

D e n n i s W e d i n (M): Fru ordförande! Det jag framför allt tar till mig av årsredovisningen för 2014 tror jag måste vara att den avslutar en mandatperiod där fokus låg på ordning och reda. Det ersattes av en vänstermajoritet med låga ambitioner för välfärden. Det fanns mer att göra för oss, men det är uppenbart att vi har en ny politisk majoritet som inte tar Stockholm framåt, och det gäller särskilt inom äldreomsorgen. Enligt brukarundersökningar går det att konstatera att 82 procent av de boende på vård- och omsorgsboende är nöjda med sitt boende. Det var en något högre andel föregående år, men det är fortfarande ett högt resultat. 84 procent är nöjda med hemtjänsten. Det är ett bibehållet resultat jämfört med tidigare år. Vi kunde mer, men frågan är vad som händer nu.

Vi har i dag en ny vänstermajoritet som blev vald genom ett medvetet svartmålande av välfärden. Trots detta har vi flera månader senare knappt fått höra några besked

om reformer. Vill man få upp nöjdheten inom äldreomsorgen behövs det nog en högre politisk ambition. Särskilt Socialdemokraterna var tongivande i att svartmåla Stockholms äldreomsorg i valrörelsen. I dag vet vi hur genuint det var. I Stockholm släppte man direkt lös Vänsterpartiets återkommunaliseringar av fungerande omsorgsverksamheter. Det är dyra processer som inte syftar till högre kvalitet.

Nationellt har vi Magdalena Andersson som nyss presenterat en miljardlögn till landets äldre. Det är nedskärningar på flera ställen som man försöker kommunicera som en satsning. Det är starkt ledarskap eller som min lillebror skulle säga: good game, GG.

Något som jag vill föra fram som särskilt allvarligt är att nationellt lägger Socialdemokraterna ned arbetet med en nationell demensplan. I Stockholm låter man Vänsterpartiet ta bort satsningar på demensvården och anhöriga. I Stockholms stad är satsningar för året symbolhandlingar utan finansiering. 15 miljoner till generösare riktlinjer för boenden i en budget på 7 miljarder. Det är precis samma sak när det gäller bostadsanpassning för alla över 85 år. Där satsar man 17 miljoner. Det är en otydlig finansiering och ett otydligt besked. Även här undrar man om det ska krävas biståndsbedömning när man är 85 plus eller inte. Ni gick till val på detta. Ni tyckte det till och med förra året. Det ser vi i en motion från MP som ska behandlas i dag. Ni tyckte en sak förra året om detta, och i dag backar ni. Svartmålningen var uppenbart tom. Ni försämrade medvetet bilden av äldreomsorgen, och nu väger ni inte upp med riktiga och konkreta åtgärder. Ni backar snarare från tidigare ställningstaganden.

Stockholm står inför stora utmaningar. Jag vill stärka demensvården, särskilt lyfta fram hemtjänsten och släppa fram unga medarbetare inom omsorgen. Jag står bakom vårt uttalande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 94

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Du säger att du inte har fått höra några ambitioner eller några förslag. Jag tycker som vanligt att problemet är att du inte lyssnar. Jag vet inte hur många gånger jag har berättat vilka stora översyner som är på gång. Vi ska se över hela hemtjänsten. Vi ska se över hur enskilda kan få större inflytande över sina egna hemtjänststimmar. Vi ska gå mot ramtid. Det kommer att bli den enskilt största reformen av hemtjänsten i Stockholms stad sedan ni förstörde förutsättningarna för samverkan med LOV.

Förutom det ska vi se över olika typer av äldreboenden. Vilka äldreboenden ska vi ha? Hur ska vi klara den stora ökningen av antalet äldre äldre som kommer efter 2025. Vi avsätter 200 miljoner till en kompetensfond där det kommer att komma pengar till demenssatsningar. Oroa dig inte! Dessutom ska vi satsa på att höja bemanningen inom äldreomsorgen, inte minst på grund av att man nu riktar om de statliga medlen på att förbättra arbetsvillkoren inom hemtjänsten, det vill säga höjer bemanning.

Anförande nr 95

D e n n i s W e d i n (M): Jag vill tacka äldreborgarrådet för svaret. Jo, jag har hört att man ska göra en översyn. Den gäller hemtjänsten, den gäller väl boendeanpassningen också och egentligen också hemsjukvården. Problemet är bara att vi inte

har mer besked om vad som händer därefter. Vi har inte ens, vad jag vet, någon som är utsedd för att leda de här översynerna ännu. Frågan är vilken inriktning ni har. Vi är ganska långt inne i mandatperioden just nu. Vi har beskedet om ramtiden. Jag ställer mig bakom en översyn som syftar till att man ska ha mer frihet inom just biståndsbedömningen och tycker att det är bra. Allt är inte dåligt. Jag hoppas att vi kan ha ett samarbete om detta. Men kom med tydliga förslag! Följ upp den svartmålning som ni gjorde i valrörelsen! Vi kan till exempel titta på de generösare riktlinjer för boenden som ni har gett besked om. Det är en satsning på 15 miljoner kronor. Budgeten är 7 miljarder kronor. 15 miljoner kronor under ett år räcker till ytterligare 23 personer på äldreboendena. Det är inte en tillräcklig finansiering. Det är svagt. Det är låga ambitioner och pinsamt.

Anförande nr 96

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige och Dennis Wedin! Jag skulle vilja rätta dig på en punkt. Vi har inte svartmålat äldreomsorgen. Det finns ett stort antal undersköterskor, vårdbiträden och sjuksköterskor som sliter varje dag i sitt anletes svett för att ta hand om våra gamla i staden. Vi svartmålade och pratade om den förda politiken. Det är någonting helt annat, Dennis. Det är dig och dina partikamrater och hur ni har fört politiken som vi har pratat om. Tyvärr har ni lämnat ett mycket stort arv som inte är så himla positivt när det gäller äldreomsorgen. Efter sex månader har vi fortfarande inte kunnat rätta till de scheman som finns i många stadsdelar där personalen arbetar varannan helg, där man jobbar pass som börjar kl. 7 och slutar kl. 21. Ni har lämnat efter er 14 servicehus av 16 som inte uppfyller Arbetsmiljöverkets krav för en god fysisk arbetsmiljö och som behöver byggas om.

Jag tror att jag har haft rätt, Dennis, men jag har aldrig någonsin svartmålat äldreomsorgen och dess personal utan den förda politiken.

Anförande nr 97

D e n n i s W e d i n (M): Jag och Mirja delar helt klart entusiasmen för välfärdens medarbetare, särskilt inom omsorgen. Det finns tydliga undersökningar som visar på ett minskat intresse för omsorgsyrkerna. Det finns tydliga indikationer på att er svartmålning och hotande av privata verksamheter inom omsorgen medfört att de inte har investerat under en lång tid, vilket har medfört att vi har färre yrkesmöjligheter inom branschen. Det är precis motsatsen mot vad branschen behöver.

Om du nu står upp för era besked inför valet är det pinsamt att sitta här som socialdemokrat. Det är pinsamt att se Magdalena Andersson komma med en miljardlögn rakt upp i ansiktet på landets äldre och påstå att det är en satsning när man i stället skär ned på flera andra delar inom äldreomsorgen. Kom till skott! Kom med reformer! Kom med förslag! Höj ambitionerna!

Anförande nr 98

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande! När jag läser årsredovisningarna blir jag uppriktigt ledsen. Jag blir ledsen av att läsa om de stora klyftor som finns i stadens skolor. Vi hörde nyss revisorerna, som precis som Vänsterpartiet riktar skarp kritik mot de stora skillnader och den segregation som vi kan se.

14 procent av eleverna i årskurs 9 är inte behöriga till gymnasieskolans nationella program. Resultaten i de skolor som har störst utmaningar går åt fel håll. Det här är allvarligt och ovärdigt. Alla elever måste garanteras en bra start i livet.

Den nya majoriteten kommer under mandatperioden att ta oss an och prioritera den uppgift som Alliansen uppenbarligen har misslyckats med. Vi ska avsluta kunskapsklyftan och minska den segregation som Stockholms skolor i dag lider av.

Anförande nr 99

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Vi är väl alla eniga om att detta är ett stort problem; vi har sagt många gånger i den här talarstolen att det är det. Jag skulle säga att det viktigaste skälet till att vi har problem i de skolor som har de svåraste förhållandena är att vi har fått många fler nyanlända bland dem som går i årskurs 9. Antalet har fördubblats de senaste åren. Det är klart att det är en stor utmaning, men det ska ju inte drabba hela utbildningsväsendet.

Jag undrar lite när jag hör dig: Hur ska vi kunna förbättra resultaten i våra skolor när det inte ska vara några fler karriärtjänster? Hur ska vi förbättra resultaten när ni inte längre vill höja lärarlönerna i Stockholm? Hur ska vi förbättra resultaten när vi inte ser ett enda förslag på området? Det har vi faktiskt inte gjort än. Ni kan säga att resultaten inte förbättrades i tillräcklig utsträckning, men ni måste också ha lite förslag på hur det ska gå till. Det har vi hittills inte sett.

Anförande nr 100

F r e d d y G r i p (V): Folkpartiet har varit ansvarigt för skolan i åtta år på nationell nivå och här i Stockholm. Jag är också ledsen över att vi ser en utveckling som går åt fel håll. Men nu har vi en ny majoritet i Stockholm. Vi satsar mer på skolan. Vi lägger 500 miljoner mer på skolan, det vill säga en halv miljard. Det kommer att bli fler lärare, och det kommer att bli en bättre situation för landets lärare. Det kommer att bli bättre lön till landets lärare.

Det här kommer vi att kunna leverera. Utvärdera oss gärna, men gör det när vi har fått genomföra vår politik!

Anförande nr 101

Borgarrådet B r i n c k (M): Det var inte måttliga anspråk du har! Vi ska göra det bättre för landets lärare, säger du. Det ligger inte riktigt inom vårt ansvarsområde. Men lycka till, kan jag bara säga.

Jag måste fortsätta där Lotta slutade. Jag delar problembeskrivningen. Också jag tycker att detta är ett bekymmer. Men någon gång måste ni gå från allmänt klagande till handling och säga: Det här gjorde ni. Det fungerade inte – eftersom ni nu anser det – och det här tänker vi göra i stället!

Du talar om tillskottet på 500 miljoner. Man kan diskutera hur det blir. Men vad ska de pengarna användas till? Var ska ni få alla dessa lärare ifrån? Det kommer att vara ett jättestor problem med kompetensförsörjningen i skolan de närmaste åren eftersom det utbildas för få lärare. Har ni något hemligt förråd som ni ska plocka fram de här lärarna ur? Hur ska ni göra? Hur ska det gå till? Det enda jag hittills ser är att ni gör

stora ansträngningar att försvåra för fristående alternativ och krånglar till det för människor som vill erbjuda ett alternativ i skolan.

Anförande nr 102

F r e d d y G r i p (V): Så kommer det att vara. Jag hoppas och vill jättegärna att vi kan ha ett nära samarbete med det andra parlament som finns, nämligen Sveriges riksdag. Det kommer att behöva göras satsningar både på nationell nivå och här i Stockholms stad. Dessa satsningar kommer vi att vara beredda att göra. Vi kommer att satsa mer på skolan, och vi kommer att göra det lättare för stadens lärare att få ägna sig åt sitt uppdrag.

Då handlar det om att ta ett helhetsgrepp om skolan. Vi måste se alla skolor, och vi måste se Stockholms skolor som en helhet – både de fristående alternativen och de kommunala skolorna. Vi kommer att kavla upp ärmarna. Jag tittar på Olle Burell; vi har ett bra samarbete i den nya majoriteten med S, V, MP och FI. Vi kommer att kunna leverera under de här fyra åren, och det är jag glad och stolt över.

Anförande nr 103

S a l a r R a s h i d (S): Det jag ville säga när jag försökte bemöta Sophia var att de 16 000 eleverna självklart uteslutande är från Rinkeby, Tensta och den övriga ytterstaden. Det största hindret för att barn över lag ska kunna delta i kulturskolans verksamheter har varit avgiften i sig.

Det andra man kan säga är att vi har tagit bort kulturbonusen och i stället lagt till den på kulturstödet, vilket har ökat medlen för kulturstödet som sådant för att fler kulturaktörer ska kunna söka och få arbeta med det kulturella området och det kulturella uttryck man vill arbeta med. Detta var som sagt en av de saker jag ville säga.

Som vi alla vet utgör inriktningsmålen ramen för stadens styrning av verksamheterna. Det är de uppsatta inriktningsmålen som har varit ledande och styrande för årsredovisningen. De har varit politiskt tillsatta av föregående majoritet och speglar Alliansens ambitioner för staden, vilka utmaningar man ser långsiktigt och vilka trender Stockholm står inför. Oftast brukar det vara en politisk fråga hur man ser på detta.

Stockholm är en fantastisk stad. Men vi måste ändå kunna vara överens om att Stockholm inte har nått sin fulla potential. Medan vi ser till att försöka få fler in i arbete och att fler kommer i sysselsättning, att öka resultatet i skolan och att öka takten i bostadsbyggandet ser ni ibland ensidigt på detta, tycker jag. Det är någonting man kan slänga över på er; ni menar att marknaden ska lösa frågorna. Ni ser att privatiseringar är ett annat svar på frågan. Eller så är det skattesänkningar – det klassiska – oavsett vilket konjunkturläge man befinner sig i. Right back at you, kan man säga om man ska hårdra det.

Det viktiga är ändå att detta är en årsredovisning. För oss är det som sagt bara att bedöma och se. Ni fick åtta år på er. Om ett år kommer vi att få vår årsredovisning. Då kan vi se om vi har lyckats få fler ungdomar att gå ut med fullständiga betyg, om vi har lyckats minska klassklyftorna i staden och om vi når de klimatutmaningar som vi står inför och den arbetslöshet som har bitit sig fast i ytterstaden.

Anförande nr 104

Borgarrådet B r i n c k (M): Plötsligt känner jag mig förflyttad ungefär åtta år tillbaka i tiden, när vi senast diskuterade kulturskolans avgifter i den här salen. 2007 höjde vi dem, nämligen. Det var ett förskräckligt liv om det. Det finns ingenting som tyder på att det är avgiftens storlek som är den avgörande orsaken till huruvida föräldrar väljer att låta sina barn delta i kulturskolan. Det fanns inte det då, och det fanns inte det nu. Det är inte avgiften som är hindret; det är helt andra faktorer.

Jag tycker att det är jättebra att öka möjligheterna för barn att delta i kulturskolans verksamheter. Men jag tycker inte att det är bra att göra det genom en sänkning av avgiften. Det är ytterligare en subvention av medelklassen som den faktiskt inte behöver.

Det är dessutom så att verksamheten i kulturskolan har förändrats ganska mycket under dessa åtta år. Den har fått en annan inriktning. Man sysslar med andra saker. Man jobbar på ett sätt som har lite större förutsättningar att få även barn från områden där man tidigare inte har deltagit i kulturskolans verksamhet att göra det. Det tycker jag är bra, och det är det man ska fortsätta med snarare än att låtsas att saker och ting som kostar pengar inte kostar pengar.

Anförande nr 105

S a l a r R a s h i d (S): Då kan man undra varför dessa 16 000 elever försvann. Det är egentligen vad som har hänt. Förlåt att jag säger det, men då måste du osynliggöra de här ungdomarna och ungarna som tidigare gick i kulturskolan. Och vad hände med paradgrenen valfriheten, som ni alltid stoltserar med? När vi försöker skapa en valfrihet för ungdomarna i kulturskolan och göra så att de kan välja mellan olika kulturella uttryck att hålla på med är det tydligen också fel. Då ska de hålla på med någonting annat. Det ska tydligen endast vara El Sistema.

Vi vill försöka öppna upp för ungdomarna och barnen i hela staden i dag och se till att alla får samma chans att hålla på med kulturen eller med kulturellt uttryck. Jag undrar bara, Cecilia: 16 000 elever – vart försvann de?

Anförande nr 106

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande! Jag hade en motion till som har blivit inbäddad i årsredovisningen. Den handlar inte lika mycket om framtiden som den förra, utan den handlar mer om en nära framtid. Det gäller Skeppsbron, eller rättare sagt Skeppsbroskajen i första hand. Var och en som åker, går eller på något annat sätt tar sig fram på Skeppsbron – med bil eller buss – ser någonting, eller rättare sagt ser man det inte. Det gäller nämligen en del av Stockholms vackraste utsikt – ut mot Skeppsholmen, Södermalm och så vidare. Den syns inte, för där finns ett antal byggnader som är ganska små men ändå skymmande och skrymmande. De ligger i vägen. Det är gamla tullhus. Det borde vi göra någonting åt, för det är en stadsmiljöfråga.

Jag noterar att Stockholms Hamnar är inne på linjen att man måste göra någonting åt detta. Man har observerat denna skymmande effekt. Det finns väl lite hopp om att någonting kommer att hända, i alla fall.

Sedan har vi trafikfrågan. Jag tycker att man i stället för att ha en massa parkerade bilar borde kunna anlägga en liten park på Skeppsbrokajen. Det vore mycket trevligare och mycket mer miljövänligt. Nu finns det ungefär 150 parkeringsplatser där, och det är väl ändå många för mycket? Det borde vi gott kunna göra någonting åt.

Alla de här bilarna tas upp lite grann i kajstrategin. Ska det vara så här mycket bilar på Skeppsbron? Behövs det? Det finns ju jättebra kollektivtrafik där, eller hur? Det är ganska onödigt. Minska på både stillastående och åkande bilar!

Anförande nr 107

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Eftersom jag fick en fråga av Dennis Wedin i hans sista kontrareplik bestämde jag mig för att begära ordet för att redovisa vad jag tror mig veta är anledningen till att ungdomar inte söker till omvårdnadsutbildningarna i dag.

Vi kan börja med den förda skolpolitiken under åtta år. Faktum är att undersköterskorna får varken examen eller yrkesbevis. En elektriker får inte ens skruva i en glödlampa utan yrkesbevis, men på de kvinnliga yrkesinriktade programmen kan man låta bli att ge oss en examen, till exempel. Man kan säga att vård- och omsorgsprogrammet har blivit mer eller mindre en återvändsgränd för ungdomarna, där de inte kommer någonstans efter sin utbildning. Därför väljer de bort denna utbildning.

Inom vård och äldreomsorg har vi fortfarande scheman som inte är rimliga. Det är en fråga som man måste jobba med. Men sex månader är en kort tid. Det är inte långt in i mandatperioden när det gäller att klara av detta. För att man ska kunna rätta till scheman behövs personalförstärkningar inom äldreomsorgen. Det kräver pengar, och vi välkomnar givetvis regeringens öronmärkta pengar som ska gå till bemanningen. Det är en oerhört viktig fråga för dem som är anställda.

Det tredje är att lönen fortfarande är avgörande för ungdomar i dag. Jag minns den förra avtalsrörelsen då den moderata ordföranden för förhandlingsdelegationen i SKL skrev en debattartikel om att undersköterskornas och vårdbiträdenas krav skulle sänka samtliga kommuners ekonomi i detta land. Lönen är fortfarande avgörande.

Utbildning, scheman och lön – det är därför man inte söker till de här utbildningarna, Dennis. Jag tror mig faktiskt veta detta, för jag är undersköterska själv. Det har jag varit sedan 1981.

Anförande nr 108

D e n n i s W e d i n (M): Ditt engagemang för detta är hedervärt, och jag delar det. Däremot har vi olika lösningar. Er miljardlögn, till exempel, kring äldreomsorgen kommer inte att medföra ökad kvalitet i äldreomsorgen på det sätt som det skulle ha gjort om man till exempel hade behållit vårt måltidslyft för bättre mat, den nationella demensplanen och kanske vår kompetenssatsning som skulle ha gått till utbildning av äldreomsorgens personal – just det som du nu efterfrågade. Tyvärr blir det fel när man genom finansministern försöker blanda ihop korten och få bort sanningen när det kommer till ens egen äldreomsorgsambition. Vi vill höja ambition-

en. Vi vill få in mer kvalitet i äldreomsorgen, till exempel genom mångfald men också genom enskilda satsningar, som vi själva visar på i vårt budgetförslag.

Jag skulle vilja säga så här: Man kan få in unga inom äldreomsorgen genom att premiera ungas arbetsgivaravgifter, till exempel genom att inte dubblera dem. Det skulle också kunna medföra detta. Vi satsar; ni skär ned.

Anförande nr 109

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Det här låter precis som han i landstinget som skrev ett öppet brev till alla anställda inom landstinget och sade att de skulle bli uppsagda om man höjer arbetsgivaravgiften. Vet du vad, Dennis? Det bryr sig inte våra arbetsgivare om. De har svårt att rekrytera.

Är det för att ni vill höja kompetensen och få kvalitet? Är det därför ni inte när ni har utbildat inom staden har utbildat till full undersköterskeutbildning utan bara gett dem 1 300 poäng av 1 600, vilket innebär att man ytterligare låser in de egna anställda i stadens verksamhet då de inte kan få jobb någon annanstans?

Anförande nr 110

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Mirja säger här att många ungdomar väljer bort vårdutbildningen för att de tycker att det är svårt att ta sig vidare inom yrket. Men vad vill ni göra åt det här, då? Tror ni att fler ungdomar kommer att söka till dessa utbildningar om de vet att den enda arbetsgivare som kommer att erbjudas i framtiden är den offentliga arbetsgivaren?

Ni tillsätter nu utredningar för att strypa möjligheten för människor att driva eget företag inom denna sektor. Jag besökte en hemtjänst i Hökarängen för ett par veckor sedan där personalen hade tagit över. Nu har de bildat en ekonomisk förening. Det här kan bli förbjudet om den rödgröna regeringen på nationell nivå påhejad av vänstermajoriteten här i Stockholms stadshus får som den vill. Då kommer förmodligen ännu färre att söka till vårdutbildningen.

Anförande nr 111

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag ska berätta en historia om min svärdotter. Hon läste till undersköterska. Hon kallar mig för farmor eftersom hon är mamma till mina fem barnbarn. Hon ringer mig och säger så här: Du farmor! Jag ska läsa en hel kurs i att hitta mitt inre träd i stället för att lära mig att lägga om sår, ta blodprover, ta blodtryck och göra alla kontroller på en patient eller boende. Det här är det som är problemet i dag och det som gör att man inte söker till dessa utbildningar. Det är ostrukturerade utbildningar, och de ger inget yrkesbevis.

Hur kommer det sig att när vi en gång i tiden införde ett omvårdnadsprogram på Kungsholmens gymnasium, där man dessutom läste B-kurser och fick särskild högskolebehörighet, var det 130 sökande till de 100 platserna – som förstahandsval? Utbildningarna är inte tillfyllest i dag, och det måste regeringen och de ansvariga ministrarna jobba vidare med.

Anförande nr 112

A n d r e a S t r ö m (M): Gång på gång hör vi den nya majoriteten tala om sociala insatsfonder, men väldigt lite om hur det ska gå till. Jag skulle därför vilja höra lite

mer från socialborgarrådet om hur det ska gå till. Det är i grunden positivt att planera för sociala investeringar långsiktigt. Det är viktigt för en storstad, där vi har många barn och unga som kan behöva olika typer av stöd.

Det måste dock finnas stabila förutsättningar, tydliga riktlinjer och konkreta mål för det. Den nya majoriteten har anslagit 300 miljoner kronor för investeringsfonderna. Jag är orolig att det kommer att gå till tillfälliga lösningar i stället för långsiktiga. Om arbetet ska kunna bedrivas över tid måste det också finnas en långsiktig investeringsplan. Det räcker inte bara att säga att förutsättningarna ska utredas vidare.

Jag undrar därför hur länge de 300 miljoner kronorna ska räcka, vem som får söka, vad det är för kriterier och när man tror att fonderna kan vara igång.

Anförande nr 113

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det som framgår i ärendet är det som gäller: Vi kommer att återkomma med exakta riktlinjer för den sociala investeringsfonden. Det vi gör tydligt nu vid avsättningen är att vi avsätter 300 miljoner kronor på grund av det Stockholm som vuxit isär, på grund av att vi har ett Stockholm som inte håller ihop och på grund av att vi vet att medellivslängden sjunker för varje station man åker längre bort från city. Det här ser vi oerhört allvarligt på.

Om inte pengarna räcker är jag beredd att avsätta mer medel. Men det absolut viktigaste i mitt arbete för Stockholm är att få en stad som håller ihop, där segregationen motverkas varje dag och där vi arbetar för en jämställd stad. Den sociala investeringsfonden är ett steg på vägen ihop med den dagliga politiken.

Anförande nr 114

A n d r e a S t r ö m (M): Om man tillsätter 300 miljoner kronor och gång på gång hänvisar till det tycker jag att man på ett tydligare sätt bör kunna svara på när det ska vara igång, vilka som kan söka och vilka kriterier som ska finnas. Även om kriterierna inte är framtagna borde man veta var tyngdpunkterna i det hela ska ligga. Det är också intressant att få veta hur mycket mer pengar man är beredd att lägga på detta.

*§ 22 Utveckling av stadens vigselmöjligheter (ökat antal vigselförrättare)
(utl. 2015:36)*

Anförande nr 115

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Ibland ställs vi också inför positiva problem i den här staden. Ett av de positiva problemen är att många vill viga i Stadshuset. Många vill bli vigda i Stadshuset, men många har också önskemål om att bli vigda på annan plats. Detta gör att vi redan tidigare har utökat antalet vigselförrättare, men vi tar nu också ett steg ytterligare med en utökning av antalet vigselförrättare.

Under 2014 vigdes så många som 2 398 par i Stadshuset. Det är en oerhört positiv energi. Jag var själv med på vigslar för någon lördag sedan. Det är positivt att möta dessa par som naturligtvis med glädje går in och blir vigda i Stadshuset. Men fler vill komma hit. Vi har kö till vigslar i dag. Framför allt finns det stora önskemål om att bli vigda på annan plats, samtidigt som Stadshuset är tillfyllest för många. Därför kommer vi också att se över detta med förhoppning om att kunna ha fler vigslar i Stadshuset utöver våra populära lördagar. Vi har också tjänstemannavigslar på en del torsdagar. Vi ska även försöka kunna finna fler platser i Stadshuset där vigslar kan förrättas.

Min förhoppning är nu att vi alla vigselförrättare också hjälps åt för att kunna viga så många par som möjligt, dels här i Stadshuset, dels när så är möjligt att ställa upp och viga på annan plats.

Jag önskar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 116

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag är vigselförrättare, som ni vet. Som jag har sagt förut är det ett av de roligaste uppdragen, om inte det roligaste uppdraget, jag har. Det är naturligtvis en fantastisk ära att få viga människor. Men vi är för få, precis som Karin Wanngård sade – alldeles, alldeles för få. Bara i dag har jag tvingats tacka nej till två så kallade privata vigslar, alltså vigslar på annan plats. Det är naturligtvis jättebra att majoriteten föreslår ytterligare tillsättningar.

Det finns dock en sak jag inte riktigt förstår, ordförande. Varför anser majoriteten att ingen annan än vi politiker och några tjänstemän är lämpliga att utföra dessa hedersuppdrag? Varje månad utser staden månadens stockholmare. Jag tittade igenom listan för de fem sex senaste åren. Två personer på listan är politiker, och resten är människor som av olika skäl har fått ett pris som nästan kan anses vara en form av hedersmedborgarskap. Det är människor som staden vill stoltsera med – människor som, många av dem, naturligtvis skulle kunna vara lämpliga vigselförrättare. Jag undrar: Varför anser inte majoriteten att de kan vara det?

Ute på Arlanda byter man just nu ut ett femtiotal av de personporträtt som hänger där. Det är stockholmare som vi stoltserar med och vill välkomna besökare till Stockholm med. Varför kan ingen av dem vara lämplig vigselförrättare? I Vaxholm, som är en gammal sjöfartsstad, är en av vigselförrättarna en gammal sjökaptän. Menar majoriteten att det i Stockholm inte finns någon lämplig yrkesperson som kan

axla rollen som vigselförrättare? Varför är majoriteten så snarstucken i den här frågan? Jag hoppas att det inte beror på en generell misstro mot våra invånare.

Bifall Alliansens reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 117

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Fru ordförande! I lördags förlorade jag min oskuld som vigselförrättare. Det var fantastiskt spännande, roligt och framför allt hedrande. Jag kunde också, möjligen snubblande på ett eller annat ord och kanske ett eller annat namn, se till att alla 19 paren blev gifta, inte minst tack vare den fantastiska servicen från Stadshusets medhjälpare.

Kötiden, mina vänner, för att få gifta sig i Stadshuset är fyra månader. Det var väl tur att de här 19 i alla fall blev gifta i god ordning. Trycket är mycket stort på de borgerliga vigselförrättare som staden organiserar både på de här tiderna och, naturligtvis på vigslarna utanför Stadshuset.

Förra lördagen hade jag förmånen att få praoa hos förra socialborgarrådet Margareta Olofsson från Vänsterpartiet. Jag kan konstatera att när jag sade att jag redan hade fått förfrågningar på mejl om att viga par berättade hon att hon periodvis kan få så många som tio förfrågningar på en dag. Det är nästan lite så att man skräckslaget öppnar mejlen. Det visar väl om något på att vi har ett behov av att utöka antalet vigselförrättare.

Det är jättebra att vi förordnar fler vigselförrättare, även om jag är förvånad över att det bara är sex personer från stadsdelsnämndernas presidier som har tackat ja. Jag tycker att man kan rikta en uppmaning till partierna att ta sina ordförande och vice ordförande i örat. De har faktiskt en uppgift att fylla ute i sina stadsdelar.

Kära ordförande! Vi kunde som sagt vara fler vigselförrättare. Men vi skulle också kunna utnyttja fler av stadens alla fantastiska lokaler. Vi har visserligen ett stadshus, men den lokal som man i dag viger i är ganska hårt belastad. Jag tror också att rätt många av de andra lokalerna i huset är hårt belastade. Därför ska vi kanske ändå försöka titta på andra. Man kan titta på allt från Stadsbiblioteket till Kulturhuset – var man nu än skulle kunna tänka sig att vilja vara.

Därför föreslår Folkpartiet och övriga borgerliga partier att vi uppdrar till fastighetsnämnden och kommunstyrelsen att se över möjligheten att utöka antalet vigsellokaler, gärna i samverkan med stadens medborgare. Vi kanske inte har alla bra idéer, och man kan till exempel utlysa en tävling. Det vore också positivt om antalet förrättare utökades ytterligare, och då gärna med människor som inte nödvändigtvis har en politisk bakgrund. Det kan till exempel vara Magdalena Ribbing, eller vad vet jag – kanske herr Barth-Kron, till och med!

Anförande nr 118

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Kära ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! Dagens beslut handlar om att möjliggöra ett stort beslut. Verkställandet av detta beslut färgas i dagens medvetna samhälle i mångt och mycket av parens egna värderingar. Därför är det med glädje jag står här och talar om ärendet där vi utökar antalet borgerliga vigselförrättare. I förslaget utökas de från 21 till ca

52. Vi ger ordförande och vice ordförande i stadsdelsnämnderna möjligheten att bli vigselförrättare samtidigt som vi utökar antalet förtroendevalda förrättare. Det kan tyckas vara lite, men ett steg i taget är alltid att föredra.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 119

F r e d d y G r i p (V): Fru ordförande! Jag tycker att detta är ett bra beslut. Också jag är ny vigselförrättare i staden. Det är ett fantastiskt uppdrag när man står där i Stadshuset en lördag och kan viga mellan 17 och 20 par. Man är helt fylld av kärlek när man går hem. Man kan också viga personer på annan plats. Jag har vigt ett par på min mammas båt, och det finns andra spännande platser som man tillsammans med paren kan hitta. Det är ett fantastiskt trevligt uppdrag, men jag vill bara påminna om att det är länsstyrelsen som har ansvaret för frågan. Jag tycker att det är ett jättebra förslag vi lägger fram, där Stockholms stad kan utse förtroendevalda och våra ordförande och vice ordförande i stadsdelsnämnderna.

Sedan kan man tycka att länsstyrelsen också skulle kunna titta vidare på om man skulle kunna förordna fler. Det är alltså länsstyrelsen som har ansvaret för förordnandet av vigselförrättare.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 120

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tackar för denna fantastiska möjlighet att yrka bifall till det utmärkta förslaget där vi i Moderaterna ingår.

Anförande nr 121

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det var tur att även Moderaterna slarvade och glömde yrka bifall, så att även jag fick anledning att gå upp i talarstolen. Också Kristdemokraterna yrkar bifall till den reservation vi har lagt i kommunstyrelsen.

§ 23 Överenskommelse om utbyggnad och finansiering av bussterminallösning för Ostsektorn mellan Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Nacka kommun och Värmdö kommun (utl. 2015:37)

Anförande nr 122

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Slussen är vi väl alla väl insatta i i denna fullmäktigeförsamling i och med att frågan är uppe vid i stort sett varje sammanträde, om inte i ett ärende så i en enkel fråga.

Det krävs dock vissa beslut för att komma vidare i Slussendelen. Det som detta ärende, 2015:37, handlar om är själva bussgaraget i Katarinaberget. Vi kan se att vi behöver gå vidare med detta i och med att det tidigare detaljplaneförfarandet föll på grund av teknikaliteter. Det var alltså formella skäl som gjorde att detaljplanerna för Katarinagaraget föll. Därför måste vi utarbeta en ny detaljplan, och i det detaljplanearbetet är det oerhört viktigt att man har med alternativa lokaliseringar för ett bussgarage.

Under förutsättning att detaljplanearbetet faller väl ut och att det blir ett bussgarage i Katarinaberget handlar detta ärende om själva finansieringen. Det avtal som vi ska fatta beslut om i kväll handlar om framtidens kollektivtrafikförsörjning vid Slussen, det vill säga att ha ett bussgarage i Katarinaberget.

Denna ingång i finansieringslösningen innebär att Stockholms kommun betalar 357 miljoner kronor och detsamma från Stockholms läns landsting och att staten skjuter till 50 procent, det vill säga 715 miljoner kronor till en total finansiering på drygt 1,4 miljarder. Nacka kommun och landstinget har redan skrivit på avtalet. Vi är alltså tredje part ut, kan man säga. Det som saknas än så länge är Värmdö. Även de ska skriva på detta avtal om finansieringen av bussgaraget.

Jag vill tydliggöra något när det gäller de fyra punktsatserna i förslaget. Punkt 4 gäller naturligtvis att exploateringsnämnden medges rätt att teckna erforderliga genomförandavtal för bussgaraget. Men eftersom hela ärendet handlar om bussgaraget ska man ha väldigt konspiratoriska ögon för att tro att de ska teckna avtal om någonting annat än just bussgaraget.

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 123

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Från vår sida ser vi överenskommelsen om finansieringen av bussterminalen som ett mycket välkommet ärende. Vi var beredda på att överenskommelsen skulle kunna ligga för beslut redan för ett halvår sedan. Det man kan fundera på är möjligen vad det är som gör att ärendet utgick och att det kommer upp först nu. Jag vet att ni tillsatte en expertgrupp som skulle titta på Slussen i dess helhet. Resultatet från expertgruppen känner alla till. Man har tydligen haft tjänstemän i staden som har sett till att vi har haft goda underlag till beslut. Men vad är det som gör att sådana här ärenden drar ut så mycket på tiden?

Vi har i stadsbyggnadsnämnden sett hur man har bordlagt den tillfälliga bussterminalen på Stadsgårdskajen sammanlagt fem gånger. Nu har man fattat beslut om den.

Det är den tillfälliga bussterminalen. Nu talar vi om den detaljplaneförändring som överenskommelsen kommer att visa hur man ska finansiera.

Den andra frågan handlar om när i tiden vi kan förvänta oss att det arbete som redan är nedlagt på detaljplanearbetet kommer att resultera i ett faktiskt ärende på stadsbyggnadsnämnden. Det undrar jag. Vad är det som gör att det drar ut på tiden? Varför kommer inte den nya detaljplanen upp till beslut? Om det är på gång skulle jag bra gärna från fullmäktiges talarstol vilja höra när i tiden ni förväntar er att detaljplanen för nämnda bussgarage kommer upp.

Därmed, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 124

M a r t i n H a n s s o n (MP): Fru ordförande! Joakim Larsson undrar varför det drar ut så mycket på tiden. Det kan vara bra att påpeka att vattendomen, till exempel, för hela Slussenärendet fortfarande inte har vunnit laga kraft. Det kommer troligen att ske efter det att Högsta domstolen har meddelat om det kommer att beviljas prövningstillstånd eller inte i augusti. Innan dess kan inga omfattande arbeten under grundvattennivån, till exempel, komma igång i vilket fall som helst.

Jag måste ställa motfrågan: Är det inte rimligt att den nya majoriteten i detta skede passar på att realisera sina vallöften att genomföra en snabb genomlysning av projektet för att kunna förverkliga sina visioner för Slussen inom den rådande detaljplanen? Är det då inte rimligt att även bussgaraget ingår i denna helhet?

Har det nu inte tvärtom gått väldigt fort efter expertgruppens slutsatser i februari innan vi väldigt snabbt så här efteråt kan gå vidare med just bussgaraget? Och borde ni inte, som sagt, vara väldigt glada över att det nu råder samsyn i frågan?

Anförande nr 125

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tror inte att stockholmarna håller med om att Slussenärendet präglas av den snabbhet som Miljöpartiet här försöker framhålla.

Vi kan dock konstatera en sak när det gäller Slussenärendet: Vi har haft en expertgrupp som den nya majoriteten har tillsatt. Den har uppenbarligen inte föranlett några förändringar i dagens ärende. Vad är det i dagens ärende som är förändrat från det ärende som var uppe för beslut – i praktiken redo att fatta beslut om – redan för ett halvår sedan? Med denna typ av förlängningar ser vi framför oss hur hela Slussenärendet också kommer att förlängas, vilket Miljöpartiet nu gjorde skäl för att poängtera.

Vi kan uppenbarligen inte fatta beslut förrän alla dessa processer är klara i respektive majoritetsparti. Det är olyckligt, för det förlänger hela processen med minst ett år.

Anförande nr 126

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Joakim! Jag tycker att du blandar ihop korten. Det är i och för sig väldigt många olika processer med Slussen och så vidare. Vi kommer att återkomma i den frågan. Men nu talar du om att dra ut på tiden i just detta ärende, där det egentligen handlar om ekonomi. Precis som Karin berättade har

inte ens alla parter skrivit på. Då kan det ju inte handla om att vi har dragit ut på ärendet. Vi skulle i och för sig ha kunnat fatta ett beslut tidigare, men det är inte ens klart.

När det gäller de saker som har dragit ut på tid i ärendet är det i så fall den fråga som gäller hela Slussen. Men det är en annan diskussion, som vi kommer att behöva ta upp senare. Det är ett helt annat sammanhang. Det här handlar om ekonomin, och alla parter har inte ens skrivit på. Vi är inte sist ut på banan.

Anförande nr 127

Borgarrådet L a r s s o n (M): Stockholms stad står i praktiken för 25 procent av finansieringen, Sebastian Wiklund. De som står för finansieringen behöver vara på banan. Du kanske skulle fundera på om Värmdö kommun i praktiken har avvaktat och väntat på huruvida Stockholm är beredda att ta sin del av finansieringen eller ej innan de fattar beslut om någonting som inte hanteras på samma sätt i den kommunen.

I praktiken försöker ni gömma er bakom diverse argument för att hävda att Slussen inte drar ut på tiden. Men ni kan inte lura stockholmarna, Sebastian Wiklund. Om det är någonting som har dragit ut på tiden i den här staden alldeles för länge är det Slussenärendet. Det gäller alla typer av beslut, till och med en vanlig hantering av bygglov för en tillfällig bussterminal vid Stadsgården. Till och med det har ni bordlagt fem gånger i stadsbyggnadsnämnden innan ni var beredda att fatta beslut. Det kallar jag förhalning – ingenting annat.

Anförande nr 128

J a n V a l e s k o g (S): Joakim Larsson undrade när detaljplanen för den nya bussterminalen är klar och processad. Det kan ingen svara på. Men vi vet en sak: Det kommer att ta ett antal år eftersom vi vet att det kommer att överklagas. Varken jag eller någon annan här vet om det kommer att ta tre eller fyra år. Men orsaken är faktiskt misstag som begicks tidigare. Det hela blev underkänt på fyra formella grunder. Man missade att titta på säkerhetsfrågorna och på alternativa lokaliseringar. Prognoserna fanns inte heller redovisade, och det kom inte fram i ljuset förrän i slutet på november förra året när expertutredningen tillsattes.

Vi ska inte gräva i gammalt, men detta har gjort att vi måste göra om detaljplanen. När det gäller finansieringen är inte den aktuell förrän detaljplanen är godkänd om de tre fyra åren, eller hur lång tid det nu tar. Det är ingen akut brådska, men det är naturligtvis expertutredningens arbete som är orsaken till att vi har avvaktat med detta.

Anförande nr 129

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tycker i och för sig att det är häpnadsväckande att ni inte kan svara på en sådan fråga från oppositionen. Jag tror att stockholmarna också vill veta när i tiden ni räknar med att detaljplanen för bussgaraget ska komma upp – just det som överenskommelsen handlar om i dag.

Jag talar inte om när saker och ting har vunnit laga kraft. För oss handlar det om när vi i denna sal har lagt startskottet för en detaljplan som sedan naturligtvis har en överklagandeprocess, som alla andra ärenden.

När är det stadsbyggnadsnämnden ska hantera frågan? Det bör ni nog ta reda på, för det är inte bara oppositionen som undrar det. Det undrar också stockholmarna. När kommer detaljplanen? Den frågan har du nog fått från andra än mig, Jan Valeskog.

Anförande nr 130

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Som har diskuterats här tidigare finns det en detaljplan som upphävdes av domstol, vilket gör att det inte finns någon. Då är frågan om det hela ska gå vidare. Under tiden har det tecknats ett avtal med ett antal kommuner. I alla fall har vissa kommunföreträdare skrivit under det, och nästa steg är om fullmäktige ska ta detta.

När vi tillträdde tillsatte vi som sagt kommissionen eller expertgruppen, som tittade igenom Slussenförslaget och har kommit med en del rekommendationer och andra saker som de tycker har fungerat. Bland annat handlar det om bussgaraget, där frågan om kapacitet, behov och så vidare har tittats på.

När den så kallade detaljplanen var uppe 2012 yrkade vi från Miljöpartiet på återremiss i ärendet. Då fanns de initiala diskussionerna om tunnelbana till Nacka. Men man hade då inte gått in på själva bussterminalens kapacitet och om det var det som behövdes.

Nu har genomlysningen gjorts av just bussterminaldelen och kapaciteten. Jag konstaterar att det som är föreslaget i avtalet om antalet busshållplatser och så vidare är tillräckligt, om det nu byggs där. Det är inte för mycket och inte för lite, och det är bra. Det gör att avtalet kan tecknas med de andra kommunerna, och så kan man gå igång med detaljplaneprocessen för att se om det är möjligt att placera ett bussgarage där.

Därför tycker jag att alla delar i det som vi sade 2012 är uppfyllda. Vi kan därför yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och se vad som händer.

Anförande nr 131

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill ta tillfället i akt att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Det är glädjande att vänstermajoriteten äntligen är överens och att man sent omsider har fått ut pennan för att signa överenskommelsen och godkänna finansieringsavtalet. Nu hoppas vi att det inte blir några nya politiska förseningar, utan att stockholmarna äntligen kan få ett nytt och bättre Slussen.

Anförande nr 132

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, åhörare! Jag vill lämna något av en verbal brasklapp. Här har vi alltså en överenskommelse som vi inte riktigt vet vad den kostar i slutänden. Jag efterlyser ett kostnadstak och hoppas att vi kan få klarhet i det framgent eller ganska snart.

Därutöver vet vi faktiskt inte om bussterminalen någonsin blir av. Det vi har nu är en av domstol upphävd detaljplan. Vi har inte heller något framtaget alternativ. Det ska utredas under kommande planarbete – okej. Ägarskapet till Katarinaberget vore också bra att ha utrett. Vad som oroar mig är att Nacka- och Värmdöborna riskerar

att bli utan bussterminal vid Slussen, eller snarare blir det kanske ett evigt provisorium på kajen.

Jag hoppas dock att mina farhågor visar sig vara felaktiga och att vi lyckas genomföra en bra planering för Slussen. Men jag vill som sagt lämna en brasklapp i denna fråga. Det måste jag göra; mitt samvete bjuder mig att göra det.

Anförande nr 133

Borgarrådet **L a r s s o n** (M): Brask känner vi till. Till detta är jag nödd och tvungen, var det han skrev på sin lilla lapp. Jag undrar vad din brasklapp i detta innebär. Jag har sett detta också i nämnder och så vidare. Man lämnar ett litet uttalande där det står: Egentligen är vi helt emot det här, men vi yrkar ändå bifall.

Jag vet inte riktigt hur det ska gå till i demokratins anda om vi har den typen av brasklappar vare sig vid myndighetsutövning eller i den här typen av avtal och i framställandet av kommande diskussioner om detaljplaner.

Jag skulle gärna vilja att Miljöpartiet berättade lite mer om vad dagens brasklapp innebär. Den kommer vi nog att få höra mer om i andra sammanhang.

Anförande nr 134

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Vi kan väl säga så här: Splittrandet i två detaljplaner, som ju skulle behandlas tillsammans som en, var kanske inte optimalt för detta. Alliansen lovade dessutom att inte börja bygga utan att två lagakraftvunna detaljplaner fanns. Det tycker jag är intressant i det hela.

Nu har vi ett helt annat läge, som är klart problematiskt. Våra miljöpartistiska vänner i Nacka är synnerligen oroade över situationen. Eftersom den nu antagna detaljplanen inte tillåter ett alternativ med bussterminal utanför berget innebär ett igångsättande av nya Slussen att ett läge kan uppstå där varken utrymme eller tillstånd finns för en bussterminal. Det är ett lite besvärligt läge, skulle jag säga. Det är något som jag vill påpeka.

Anförande nr 135

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Fru ordförande! Jag hade egentligen mest tänkt yrka bifall till kommunstyrelsens förslag och kanske göra ett litet äntligen-uttryck också! Ett beslut sent omsider är bättre än inget alls.

Jag måste dock erkänna att det här brasklapperiet är lite fascinerande och möjligen lite skräckinjagande. Man kan notera att från oppositionens sida är studierna av majoritetens inre liv som får yttre uttryck här i talarstolen här i dag ganska noterbara. Låt mig ta ett annat exempel: Vid den senaste trafiknämnden kunde inte den viktiga cykelplanen tas. Den drogs helt enkelt bort från dagordningen. Ett nytt nämndmöte aviserades, dock utan att några ärenden kungjordes. Men även detta extra nämndmöte drogs in utan någon förklaring för varför det gjordes. Man kan inte påstå att er politik och ert inre liv tyder på samstämmighet och tydlighet gentemot stockholmarna.

Jag är dock glad över att vi fattar detta beslut i dag. Jag ser att nästa talare på talarlistan är Åke Askensten. Det ska bli mycket intressant att höra om vi får fler brasklappar från er.

Anförande nr 136

Åke Askensten (MP): Ordförande! Ja, vad var det Hans Brask sade egentligen, Patrik Silverudd? Det var i Linköping, eller hur? Härtill är jag nödd och tvungen. Det kanske passar, vad vet jag? Det vet kanske Cecilia bättre än jag.

Jag tänkte ta upp en viktig fråga, inte minst för Nacka-Värmdö-borna, men även för stockholmare som ska resa åt det hållet och tillbaka ibland: Vad händer om det inte blir en bussterminal i Katarinaberget? Jag tycker inte att oddsen ser så där jättebra ut. Vi vet att fastighetsägarna uppe på berget redan har protesterat, och de gillar inte att det ska sprängas under deras ganska gamla och möjligen redan lite skakiga hus. Det kan vara en ekonomisk fråga också, som vida överskrider de pengar vi talar om i dag.

Joakim Larsson undrade varför detaljplanarbetet för bussterminalen tar så lång tid. En förklaring kan vara de viktiga säkerhetsaspekterna, som inte tillräckligt har granskats tidigare. Här ska befinna sig så mycket som 5 000 personer i berget samtidigt tillsammans med ett antal bussar som innehåller flytande bränsle. Man kan ju tänka sig vilka problem det blir vid en brand och ännu värre, naturligtvis, om det blir en explosion. Vi får bara be till alla högre makter att det inte sker någon olycka.

Anförande nr 137

Patrik Silverudd (FP): Fru ordförande! Man kan väl notera att det finns minst två brasklappar från miljöpartisterna i salen. Det är möjligt att om vi skakar lite på dem kommer det fler – vad vet jag? Hur som haver säger du att det framkommer nya uppgifter. Man bordlägger inte en fråga för att ta fram nya uppgifter. Man bordlägger en fråga för att man inte förmår att fatta beslut – särskilt om man bordlägger samma fråga sex gånger. Sex gånger – då handlar det inte om att man behöver ta reda på nya fakta. Då återremitterar man ett ärende, och det vet du också med den långa erfarenhet som du har.

200 miljoner kronor, minst, kostar det att försena Förbifarten. Vad det kostar att försena detta vet vi inte riktigt, men vi hade kunnat fatta beslut för ett halvår sedan.

Anförande nr 138

Åke Askensten (MP): Ordförande! Jag förstår inte riktigt om det var till mig Patrik vände sig, för jag har inte tagit en del av de där orden i min mun denna afton.

Anförande nr 139

Borgarrådet Larsson (M): Fru ordförande! Med tanke på längden på årets sammanträden i fullmäktige känner man sig inte så värst elak när man går upp i talarstolen klockan åtta. Jag har inte dåligt samvete för att jag förlänger debatten.

Jag skulle vilja veta vad Socialdemokraterna tycker om dessa brasklappar. Brasklappar ska man egentligen akta sig för, för sist brasklappen användes var det en bidragande orsak till Stockholms blodbad. Det hoppas jag att vi undviker. Men brasklapparna kanske ändå har föranlett lite diskussion.

Så Jan Valeskog – scenen är din!

Anförande nr 140

J a n V a l e s k o g (S): I sakfrågan är det alldeles solklart vad vi tycker. Vi är inte särskilt oroliga för att detaljplanen för bussterminalen inte kommer att bli godkänd. Tack och lov kommer de frågor som expertkommittén tog upp, nämligen säkerhetsfrågorna, absolut att särskilt belysas. Skulle det förmodan vara så att gasbussar inte skulle vara lämpliga på sådan här plats finns det andra biobränslen att använda för bussar. Det är inget större problem.

Som tur är är inte säkerhetsfrågor någonting som politikerna voterar om. Vi har myndigheter som är experter på det, och det kommer man också att lösa i detta fall. Tillsammans med SL kommer man självfallet att ställa upp de acceptanskrav man har på säkerhet.

Jag är full av tillförsikt, och det kommer att bli en bra lösning som också Nacka-Värmdö kommer att vara mycket nöjda med.

Anförande nr 141

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det var ett mycket uttömmande svar från Jan Valeskog, och vi känner oss helt övertygade om att ni har det väldigt jobbigt i den rådande majoriteten. Vi beklagar det. Vi står här redo den dag det kommer ett nytt val.

§ 24 Ändrade villkor för markanvisning samt överenskommelse om exploatering med tomträttsupplåtelse med Einar Mattsson Projekt AB avseende del av Vasastaden 1:16 i Hagastaden inom Norrmalm, Stockholms kommun

Överenskommelse om exploatering med överlåtelse av mark med Einar Mattsson Projekt AB och Veidekke Bostad AB inom delar av Vasastaden 1:16 i Hagastaden inom Norrmalm, Stockholms kommun (utl. 2015:38)

Anförande nr 142

J a n V a l e s k o g (S): Jag ska inte säga något långt utan bara konstatera att Hagastaden, som ni alla vet, är ett av Stockholms nya viktiga exploateringsområden. 6 000 lägenheter planeras där, varav ungefär hälften ligger i Stockholms stad. När det gäller kostnaden vet vi att kostnaderna för överdäckningen och markkostnaderna är ovanligt stora i detta projekt för staden. Därför kommer det också att bli en stor andel bostadsrätter i området för att vi över huvud taget ska kunna finansiera projektet.

Ärendet handlar om sammanlagt 180 nya lägenheter i Hagastaden, varav hälften är hyresrätter. Det är glädjande att vi har klarat ett ganska stort antal hyresrätter inom projektet. Det kommer å ena sidan att något fördyra projektet, men å andra sidan innebär det att vi tidigarelägger byggandet av kvarteret och får fram fler bostäder tidigare genom denna överenskommelse. Det handlar alltså om en överenskommelse om exploatering med tomträttsupplåtelse med Einar Mattsson och även med Veidekke. I det ena fallet är det 177 miljoner kronor och i det andra 358 miljoner kronor.

Jag konstaterar att det råder stor enighet om detta och yrkar därför också bifall till kommunstyrelsens förslag.

*§ 25 Uppförande av skridsko- och bandyhall
(utl. 2015:39)*

Anförande nr 143

Borgarrådet **B j u g g r e n** (S): Vi är glada att vi äntligen får upp ärendet till fullmäktige och är redo att gå till beslut. Vi är många partier som har lovat att det ska byggas en skridsko- och bandyhall i Stockholm. Jag är stolt över att vi i den nya majoriteten så fort har kunnat gå från ord till handling.

Den nya skridskohallen i Tallkrogen kommer att innebära att det äntligen finns en bandyhall i vår region och en möjlighet för våra lag att träna under både för- och eftersäsong likväl som att ge fler barn och ungdomar möjlighet att under en större del av året bedriva isidrotter i organiserade former. När vi får en skridsko- och bandyhall kommer också tider att lösgöras för annan skridskoverksamhet, såsom konståkning och hockey, på andra isytor i vår stad.

Jag vet att det finns bryderier om att hallen har blivit för dyr. Men jag är övertygad om att vi behöver få till en skridsko- och bandyhall i Stockholm. Det skulle kanske ha gått att hitta en mark där man inte hade behövt sänka ned hallen. På så vis hade man kunnat pressa kostnaderna något. Men det skulle också innebära att vi under ytterligare många år hade saknat en fullstor skridskohall i Stockholm. Att hitta ny mark är inte heller någon garanti för att det inte skulle uppkomma fördyrande markkostnader, såsom vi vet att det har gjort på många områden där vi har tagit till obebyggd mark och där vi behöver stärka upp för att byggnader ska hålla.

För mig är det självklart att vi ska ta ansvar för skattebetalarnas och stockholmarnas pengar. Att låta barn och ungdomar stå i kö för att idrotta i vår stad är inte ett bra sätt att förvalta vare sig stockholmarnas förtroende eller deras pengar.

Jag ser fram emot att få se många kommande generationer stockholmare lära sig att åka skridskor och spela bandy och att lära sig konståkning och andra skridskosporter i vår nya skridskohall i Tallkrogen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 144

Borgarrådet **K e v i u s** (M): Var och varannan dag läser man om den nya majoriteten som lägger ned det ena byggprojektet efter det andra. Nu är vi glada för att ni behåller detta och genomför det. Borgarrådet sade att man har gått fort från ord till handling. På nio månader från inriktningsbeslut till genomförandebeslut har detta fördyrats med 65 miljoner kronor. Det är inte 55 miljoner, som Stadsledningskontoret har skrivit, utan 65 miljoner kronor. Projektet har alltså blivit 60 procent dyrare. Detta tycker jag är oansvarigt. Jag menar att detta är skattepengar. Det är lätt att som socialdemokrat lova guld och gröna skogar och mer pengar till allt och alla. Problemet är att när något blir så pass mycket dyrare tar man egentligen pengar från andra idrottssatsningar. Det är inte bra.

Man motiverar nedgrävningen med att den måste göras för att Skogskyrkogården inte ska störas. Ni som har bra minne minns att man förra året byggde mitt i världsarvet Skogskyrkogården. Man byggde ett krematorium som är en ganska hög byggnad mitt

i världsarvet. Det gick bra. Där snackade man inte om att gräva ned. Det kanske var så att de som planerade tänkte: Till krematoriet kommer ju alla förr eller senare, men till den där skridsko- och bandyhallen får man väl se om man kommer.

När man står på Skogskyrkogården är det inte ett hus man kommer att störas av, utan det är Nynäsvägens buller man störs av. Hus måste få synas. Man måste kunna se att det växer fram en stad. Jag är oroad för att man på något sätt gräver ned nästan vad som helst för att det inte får synas. Jag är dock glad över att vi ska fatta beslut i dag om skridsko- och bandyhallen, för den är efterlängtd inte minst från konståkningen och från bandyn. Den behövs. Men vi kan inte framöver fördyra med 60 procent.

Anförande nr 145

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag är glad att vi är överens om att vi inte ska låta projekt skena i kostnad. Det rådde lite tvivel om det när vi diskuterade Tekniska nämndhuset tidigare i dag.

Däremot tycker jag att det är osjyst att gentemot stockholmarna måla upp en bild som inte är korrekt. Vi har ett stort problem i och med att våra investeringskostnader blir större än vad vi beräknade från början. Det är någonting som vi arbetar hårt med att få bukt med, för det är inte försvarbart. Det är däremot inte 60 procent, för vi har en del av kostnaden som är en medveten kostnadsökning. Den handlar om att bygga kontorslokaler för bandyförbundet och för klubbarna, och vi kommer att få tillbaka detta direkt i hyra. Det är en kostnadsökning som har tillkommit som ingår i de 60 procent som Regina Kevius lyfte fram.

Vi måste absolut bli mycket, mycket bättre på att fatta realistiska inriktningsbeslut och göra ordentliga beräkningar. Men vi ska inte förespegla stockholmarna någonting som inte är korrekt.

Anförande nr 146

Borgarrådet K e v i u s (M): Varje skattekrone är viktig. Vi måste alltid våga ställa de jobbiga frågorna: Varför blev det dyrare? Vi måste också våga ifrågasätta; vi kanske inte ska göra på det en eller det andra sättet. Vi ska värna barns och ungas möjlighet att idrotta i första hand, jämt.

Anförande nr 147

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Jag vet inte vid vilket krematorium du har varit, Regina, men det på Skogskyrkogården är ovanligt lågt byggt. Det sticker inte upp särskilt mycket. Jag tycker att det är en viktig aspekt när man bygger denna bandyhall att man tar hänsyn till den kulturmiljö vi har där. Som ansvarigt borgarråd för just Skogskyrkogården måste jag säga att vi måste tänka på det världsarv som Skogskyrkogården är. Om man rör sig där ser man att det är väldiga ytor där bandyhallen, om den inte byggs på detta sätt, kommer att sticka upp på tok för mycket.

Vi har ett ansvar som sträcker sig utanför kommungränsen när det gäller att hantera de här frågorna. Jag kan däremot hålla med när det gäller Nynäsvägen. Det är ett stort problem, dock kanske inte det värsta problemet. De som ligger där på kyrkogården är ju tack och lov döda, så de slipper höra ljudet.

Anförande nr 148

Borgarrådet K e v i u s (M): Krematoriet är en ganska hög byggnad, byggd mitt i världsarvet i en skogsdunge. Det är intressant att Daniel Helldén hävdar att det inte är någon hög byggnad, för det är det faktiskt.

Det är också anmärkningsvärt, detta vad man får se från en kyrkogård. Jag tycker att det vore fantastiskt om man ser en stad växa fram. Vi kanske borde riva husen runt om – de hus som man kan se från våra skogskyrkogårdar. De kan ju störa oss när vi står där och sörjer.

Anförande nr 149

R i c h a r d B e n g t s s o n (FP): Ordförande, fullmäktige! Vi är positiva till att det byggs en skridsko- och bandyhall och att det uppförs en sådan i Stockholm, men vi tycker att projektet behöver genomlysas ytterligare när det gäller bland annat finansiering, som ju har diskuterats tidigare här. Det gäller också utformningen, och då inte minst utifrån ett genus- eller könsperspektiv.

Bandyn är en stor sport i Stockholm. Stockholm är ett ganska stort bandyfäste där det saknas hallar för träning. Det står helt klart. Det är därför lätt att förstå att Stockholmsbandyn har drivit på för att få en hall. Men detta förslag kan vi inte rösta ja till. Förutom skenande kostnader i förslaget, bristande parkeringslösning vid Skogskyrkogården, tveksam placering och bristande regional finansiering är könsaspekten kanske den allra mest anmärkningsvärda. Bandy är en starkt mansdominerad sport. Det kan möjligen förändras i framtiden, men vi kan inte gärna blunda för det faktum att bandyn närmast uteslutande utövas av män. Tanken från början var att bandyhallsprojektet skulle inrymma fler av de mindre idrottarna som skridsko och konståkning. Det har funnits en tanke om att konståkningen skulle få en separat hall i anslutning till denna, men någon sådan går inte att få till på den befintliga platsen.

Den rödgrönrosa majoriteten kallar sig för Stockholms första feministiska majoritet. Ändå förordar man ett beslut som grundar sig i ett tjänsteutlåtande utan tillstymmelse till genusanalys. Som jag bedömer det är detta ett av de minst jämställda projekt som vi kan företa oss här i staden. Jag tycker att det skulle vara intressant att höra vad majoriteten och borgarrådet tycker när det gäller den frågan.

Vänsterpartiet har tidigare sagt att man borde bygga bandyhallen i Gubbängen och lägga de sparade pengarna på ytterligare en gymnastikhall i stället. Folkpartiet tar de praktiska konsekvenserna av detta. Vi menar att man måste se över projektet en gång till för att minska kostnaderna och inte göra en så stor investering som har en så uppenbart ensidig slagsida mot pojkars och mäns idrottande.

Ordförande! Jag yrkar därför bifall till Folkpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 150

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag delar problembilden; det finns mycket att göra för jämställdheten när det gäller att se till att tjejer i lika stor utsträckning som pojkar får tillgång till isytan. Där handlar det både om att öppna upp bandyn även för tjejer och att se till att tillgodose behovet för de äldre då man kan åka konståkning på hårdare is, vilket man kan i de yngre åldrarna. Det är först när man börjar med

avancerade hopp som man behöver den mjukare isen. Det kommer vi att behöva jobba med.

Jag är glad att vi har börjat ett arbete med att man ska kunna använda hallen sommartid som en specifik yta för roller derby då isen inte ligger på. Det kanske inte kompenserar vintertid, men det kommer åtminstone att stärka fördelningsprofilen på tidsfördelningen.

Du låter nu väldigt positiv, men din företrädare som fastighetsborgarråd var tydlig med att hallen inte skulle byggas. Frågan är ändå: Är detta de invändningar du har, eller är det så att ni kommer att reservera er mot alla förslag till beslut om en bandy- och skridskohall i Stockholm?

Anförande nr 151

R i c h a r d B e n g t s s o n (FP): Varje beslut måste ses i relation till de totala resurser och de totala behov som finns. Vi vet att det saknas pengar till idrottsinvesteringar för alla möjliga typer av sporter. Det vore bra om en bandyhall kan komma till stånd i Stockholm, men frågan är om det är värt denna prislapp med den väldiga fördyring som det har blivit för hallen eftersom den måste grävas ned vid Skogskyrkogården. 175 miljoner skulle vi kunna få sex fullstora idrottshallar för på andra ställen enligt de idéer vi har om vad det ska kosta att uppföra hallar.

Det här är en stor satsning på bandyn, som i hög grad utövas av pojkar och män. Jag tycker att det är en snedfördelad prioritering, helt enkelt.

Anförande nr 152

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande och fullmäktige! Precis som Folkpartiet är Centerpartiet positiva till att vi ska bygga en bandy- och skridskohall. Men det finns en rad frågetecken. Om vi nu ska göra en så här stor regional investering i en bandy- och skridskohall måste den framför allt kunna användas till mer än bara bandy.

De signaler som vi har fått från konståkningen tycker jag har varit tydliga. De är värda att ta i ännu större beaktande. Jag har sett i förslaget att det finns vissa revideringar, men jag känner mig fortfarande inte trygg med att alla skridskosporters möjligheter att verka i den här hallen har fått vara med.

Dessutom finns det fortfarande en rad frågetecken kring trafiksituationen. Jag läser i ärendet att när det gäller cykelstråket kommer man att ta det i beaktande, så jag hoppas verkligen att man gör det. Men det finns också andra trafikproblem, där vi befärar att hela Tallkrogens bostadsområden kommer att bli parkeringsplatser för åskådare och besökare i hallen.

Det finns alltså en rad frågetecken såväl kring användningen som kring prislappen och trafiksituationen. Därför vill också jag yrka bifall till Centerpartiets och Folkpartiets förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 153

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vet inte om detta är så mycket av en replik, men jag tyckte att det lät som att två saker behöver förtydligas. Vi har diskuterat detta så mycket i idrottsnämnden nu att det känns att alla har varit med på alla turer.

Anledningen till att det inte kommer att gå att bedriva professionell konståkning eller konståkning för dem i högre åldrar i denna hall är att man behöver ha olika hårdhet på isen för bandy- och skridskosporten och för konståkningsporten. Konståkarna vill därför helt enkelt inte ha tiderna på den hårda isen. I så fall vill de hellre att vi frigör tider någonstans där de kan ha en mjukare is så att de kan göra sina hopp.

När det gäller trafiksituationen arbetar man på att bygga parkeringsplatser och så vidare. Men hallen är inte tänkt för matcher, utan det ska vara en träningshall. Tanken är alltså inte att vi ska fylla området med åskådare, utan tanken är att vi ska ha barn, ungdomar och vuxna som tränar i hallen. Då bör parkeringsplatserna och kollektivtrafiken räcka.

Anförande nr 154

K a r i n E r n l u n d (C): Det första är ett jättebra förtydligande av vad man säger från konståkningen. Jag tackar så mycket för det svaret.

När jag läser i ärendet står det dock fortfarande i ert underlag att för att kunna ta emot ungefär 500 åskådare kommer man att behöva nya parkeringsplatser. Jag hävdar alltså fortfarande att det finns stora problem med trafiksituationen i Tallkrogen som behöver lösas.

Anförande nr 155

A l e x a n d r a M a t t s o n (V): Jag tänkte ta upp en jätteviktig sak: Vi måste anpassa oss så att alla investeringar går lika mycket till kvinnor och till män. Genusbudgetering är något som vi har infört. Bland annat i socialnämnden, där jag sitter, har man påbörjat ett sådant arbete.

Du målar upp ett parkeringskaos i Tallkrogen. Jag bor precis bredvid den plats där hallen kommer att finnas, och det är inte något rådande parkeringskaos i Tallkrogen just på denna plats i dag. Det är bara på Alla helgons dag, när alla ska till Skogskyrkogården, som det är parkeringskaos. Tanken är att det är just en träningshall. Man kan ta tunnelbanan; den ligger 400 meter därifrån.

Anförande nr 156

K a r i n E r n l u n d (C): Vi tycker också att människor ska ta tunnelbanan och inte bilen.

Vi i Centerpartiet föreslog att man skulle titta på att placera hallen i Gubbängen i stället. Vi har fortfarande inte sett att man har gjort några seriösa alternativ och tittat både på Gubbängen och på Tallkrogen. Vi tror att det hade kunnat bli väldigt mycket bättre än det förslag som nu ligger på bordet, även om jag förstår att det finns vissa förbättringar jämfört med hur det såg ut för bara några månader sedan.

Anförande nr 157

J e n n y S c h ö l d i n (S): Herr ordförande! Jag tycker att det är så himla roligt att vi – om vi nu kommer att rösta igenom det – nu ska bygga denna hall. Jag tror att alla är eniga om att vi behöver en hall. Det har inte byggts någon ishall på dessa åtta år, och nu hoppas vi på att kunna göra det och komma till skott med det här. Det behövs verkligen en bandyhall och en skridskohall. Denna skulle kunna fylla det hål

som finns. Som Emilia har talat om tror vi att parkeringsplatserna kommer att kunna fungera. Det här ska vara en träningshall och inte en tävlingshall.

Jag hoppas nu att vi kan rösta för en modern hall för våra stockholmare där man kan få utöva sport och få växa i sin sport. Därför hoppas jag också att vi nu röstar igenom detta.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 158

L e o A h m e d (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare och medier! I Stockholm har vi stor brist på idrottsanläggningar, speciellt idrottshallar och ishallar. Det här är ett efterlängtat projekt, som har efterfrågats länge. Det beslut som vi kommer att fatta i dag innebär att Stockholm nu kommer att få sin första bandyhall. Men det är också ett lyft för övriga isidrotter, alltifrån konståkning, ishockey och curling till allmänhetens åkning. Konståkning kanske inte är möjlig just i den här anläggningen, men det kommer att frigöras tid i de andra anläggningarna.

När det gäller ekonomin håller jag med om att det är väldigt mycket pengar, men vi behöver bandyhallen, och vi behöver satsa på den. Allting kostar pengar. För något år sedan kostade till exempel SL-kortet 360 kronor, och snart kommer det att kosta 1 000 kronor.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 159

A n d e r s L i n d e l l (MP): Ordförande! Jag ska sälla mig till dem som är glada över att hallen nu blir av, dels för att den är viktig för den växande bandysporten och för andra issporter som curling och allmänhetens spontanskridskoåkning, dels för att den öppnar upp istider för alla de skridskosporter vi har i dag, framför allt på knattenivå. Egentligen kommer alla barn att kunna använda hallen.

Det har funnits mycket att tänka på, som vi har märkt, mellan inriktnings- och genomförandebeslut. Precis som de allra flesta idrottsanläggningar blir denna dyrare än planerat. Detta är ett problem som har gällt alla anläggningar och under alla majoriteter. Att i det här läget skjuta upp beslutet, som Folkpartiet föreslår, just av det skälet, vore kontraproduktivt. Det skulle snarare innebära ytterligare utredningskostnader. De kostnader som har tillkommit har inte bara varit felräkningar, som i vissa fall. Det har också gällt att vi behöver få mer pengar. Vi använder isarna mer yteffektivt nu i förhållande till omklädningsrummen. Vi gräver ned hallen och gör om fasaden för en bättre gestaltning. Vi betalar alltså mer, men vi får också en bättre produkt. Det är viktigt att framhålla i diskussionen.

Denna produkt, förutom att vara unik och att ha den storlek den har, öppnar en ganska hotad resurs i våra idrottsytor, nämligen isar. Vi behöver istider egentligen för alla åldrar och alla sporter. Förutom att finnas till för bland annat bandyn kommer detta att kunna göra att de som nu tränar på konståkningens och ishockeyns rinkar kan flytta in i hallen, och därmed blir den tillgänglig för andra.

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 160

M a l i n E r i c s o n (FI): Det är jättebra att bandyn får en hall. Vi har ett underskott på hallar här i Stockholm. Det är bra att det på så sätt frigörs tider och utrymme för andra isaktiviteter där bandyn har varit förut, framför allt till konståkning. Det nämns flera gånger i handlingarna i ärendet hur hallen just ska frigöra ytor för konståkning och annat.

Det är viktigt att vi följer upp detta och ser till att det blir konståkningen som får detta utrymme och att den inte än en gång hamnar bakom andra, mer mansdominerade, sporter. För att vi ska kunna upptäcka och rätta till den snedfördelning som har varit när det gäller tider och utrymme ska vi nu börja med att genusbudgetering. Därför är vi i FI nöjda med att idrottsnämnden är en av de nämnder som först kommer att påbörja detta arbete.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 27 Bibehållen skattenivå för att värna Stockholms tillväxt och skattebetalarnas pengar (utl. 2015:41)

Anförande nr 161

Borgarrådet **K ö n i g J e r l m y r** (M): Herr ordförande, fullmäktige! Vi har precis debatterat här – eller i alla fall haft samtal om – årsredovisningen för 2014. Vi kan där konstatera att staden gör ett miljardöverskott. Just den här motionen handlar om att det är ansvarsfullt att ha ett ledarskap där det finns möjlighet att kombinera utvecklingen av välfärdens kvalitet med investeringar för den växande staden. Man ska också kombinera det med ett lågt skatteuttag som uppmuntrar både arbete och sysselsättning.

Alliansen sänkte under sina åtta år kommunalskatten med 75 öre samtidigt som vi gjorde stora investeringar i välfärden. Barngrupperna minskade. Fler ungdomar fick sommarjobb. Mer personal anställdes och utbildades inom demensvården. Förutom att göra det mer lönsamt för människor med låga och medelstora inkomster investerade vi 18 miljarder i skolor, i förskolor, i idrottsanläggningar och i äldreboenden. Vi sänkte skatten på arbete samtidigt som vi höjde skolschablonen med i snitt 3,2 procent per år. Vi har satsat mer på skolan än vad den rödgröna majoriteten nu gör och gjorde 2002–2006.

Förklaringen till att vi kunde göra det är enkel. Om fler människor arbetar får vi också mer medel till välfärden eftersom skatteintäkterna ökar. Då kan vi satsa på välfärden och investera i en växande stad. Men då krävs det också drivkrafter att arbeta. Tillsammans med den massiva skattehöjning som regeringen nu genomför på nationell nivå när det handlar om jobben kan vi se att det kommer att drabba ungdomsjobb och andra anställningar i Stockholm. Ungdomsskatt, a-kassa och höjd inkomstskatt – alla dessa reformer som man nu lägger fram gör att det blir mindre lönsamt att arbeta. Det är rätt obegripligt att man medvetet höjer skatten på inkomst i de lägre inkomstskikten på ett sätt som gör det mindre lönsamt att jobba.

Vi kan se att bara den kostnad som fördubblar avgiften att anställa unga innebär att 13 860 anställda under 26 år i Stockholms stad nu blir betydligt dyrare. Man ger med en hand och tar tillbaka med en annan. Jag tror säkert att majoriteten har goda avsikter, men det räcker inte. Det handlar också om att ta ekonomiskt ansvar och att prioritera, och det upplever jag att man inte kan göra. Man försöker satsa på allt, men ändå inte på kärnverksamheterna.

Moderaternas hållning är tydlig: Vi avser att återföra Stockholms stads skattesats till 2014 års nivå. Vi har under åtta år visat att minskad skatteböroda på arbete är fullt förenligt med ökade resurser till välfärden.

Med detta yrkar vi bifall till Moderaternas motion.

Anförande nr 162

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande! Jag tackar Anna så mycket för motionen. Du anklagar oss i motionen för att av ideologiska skäl vilja ha en viss skattenivå. Det stämmer inte. Vi väger de intäkter och de utgifter vi har för att bedöma en rimlig skattenivå. Men det du avslutade ditt anförande med är just de ideologiska skattesänkningarna, som är viktigare än allting annat för er. Ni lånar

hellre till skattesänkningar än att se att intäkter och utgifter stämmer överens för en ansvarsfull ekonomi.

Vi ligger efter med investeringar i Stockholm. Vi ligger efter med skolutbyggnader och med förskolelokaler, och vi ligger efter med idrottsinvesteringar. Vi är beredda att ta steget att satsa medel för alla de stockholmare som bor i Stockholm och som vill flytta till Stockholm.

Anförande nr 163

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Vi lämnar över ett överskott i fyramiljardersklassen. Samtidigt kan man läsa i årsredovisningen att prognoserna för koncernens externa upplåning väntas mer än fördubblas på två år, från 25 miljarder till 50 miljarder kronor. De finansiella nettotillgångarna halveras från 13 miljarder till drygt 7 miljarder kronor. Det är klart att vi ser att man lånar ännu mer och att tillgångarna sjunker. Det går inte heller ihop. Trots detta lägger man fram skattehöjningar både i Stockholm, för dem som arbetar, och på nationellt håll.

Faktum är att vi har gått igenom alla era löften de 100 första dagarna som Socialdemokraterna gav väljarna. Inte ens hälften lyckades ni genomföra de första 100 dagarna. Vi har gått igenom allt. Men ett löfte lyckas ni ändå alltid leverera, år efter år när ni har vunnit val, och det är att höja skatter. Där kan man alltid lita på Socialdemokraterna.

Anförande nr 164

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Ordförande! Jag instämmer i vad föregående talare, Anna König Jerlmyr, sade. Jag vill därutöver tillägga att det vi har sett sedan valet tyvärr är en oseriös hantering av skattebetalarnas pengar av S, V, MP och FI. Det är försening av Slussen som kostar 100 miljoner, försening av Förbifart Stockholm som kostar 175 miljoner, utökad kommunal byråkrati som kostar 20 miljoner och höjd kommunal inkomstskatteutjämning från regeringens sida på över en halv miljard, som äter upp lejonparten av skattehöjningen i Stockholm.

Man kanske inte heller borde vara så förvånad. Ni var inte förberedda när ni kom till makten. För att citera en tidigare statsminister: Är man inte förberedd så är man oförberedd. Saker och ting blir sämre än vad man hade tänkt sig, och saker och ting blir dyrare än vad man hade tänkt sig – om man nu hade tänkt över huvud taget.

Vad händer då när man höjer en skatt eller en avgift, för den delen? Det blir mindre av någonting. Det ligger så att säga i sakens natur. Man straffar någonting. Om man höjer alkoholskatten tenderar människor att köpa mindre alkohol, och höjer man skatten på arbete leder det till färre arbetade timmar.

Det finns ingen sedelpress här inne i Blå hallen eller någon mynttillverkning i Gyllene salen. Pengarna tas från stockholmarna, framför allt från låg- och medelinkomsttagare. Vi har räknat på en helt vanlig familj i Stockholm – en programmerare och en barnmorska – som förlorar ungefär 2 800 kronor per år. Är det lite eller mycket? De som säger att det är lite tenderar att vara de som har mycket.

Till detta kommer regeringens skattehöjningar, naturligtvis. Alliansen styrde 2006–2014. Vi uppvisade positiva resultat för staden varje år. Vi genomförde skattelättnad-

er också därför att vi såg att drivkrafterna för att arbeta behövde öka. Facit är att fler har kommit i arbete – nästan 100 000 nya jobb i Stockholms stad. Staden har aldrig haft så få människor som har varit beroende av försörjningsstöd som under vår tid. Nu ökar det igen, tyder statistiken på. Det är oroväckande.

Bakom varje nytt jobb står en person som kanske har gått från utanförskap, som har fått kollegor och som kanske har kunnat försörja sig själv för första gången. Det är en stolthetskänsla, och den känslan får man om man bedriver en politik som står upp för arbetets värde och som skapar jobb. Det är alltså kärnan i skattelättnader, och det är vad som hotas med höjda skatter.

Med dessa ord yrkar jag bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 165

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Vi har en skillnad i grund och botten när det gäller skattenivåer och när det gäller vad som ska finansieras med skatt, allmänna uttag, och vad som ska finansieras med avgifter. Om du ska upprätthålla det som du tror på, eller i alla fall uttalar att du tror på – att du fortfarande ska leverera en god välfärd – måste du välja. Ska den vara skattefinansierad eller avgiftsfinansierad? Nu kan vi se bevis på det eftersom ni styr Stockholms läns landsting. Ni vet hur det är med höjningen av engångstaxan i SL och höjningen av busskortet – jag säger så eftersom det hette så förr – eller månadskortet i SL-trafiken.

Ni står för avgifter. Jag står för skattefinansierad välfärd: Man betalar efter förmåga, och man får efter behov. Det är skillnaden i grund och botten mellan våra två partier.

Anförande nr 166

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Det ni gör är att ni höjer skatten och spretar med pengar lite här och var. Era satsningar på skolan kan inte mäta sig med våra satsningar på skolan i schablonhöjningar som vi har genomfört varje år. Det finns svart på vitt på det.

Dessutom fördubblar ni antalet mål i budgeten från 13 till 25. Det kan ju tyckas vara behjärtansvärt. Men vad händer med en organisation när man har alldeles för många mål? Det blir väldigt svårt att prioritera för enskilda verksamheter. Risken är att många nämnder kommer att få svårt att hålla sin budget och att det blir en skenande utgiftsutveckling.

Jag vill gärna trycka på det mest fundamentala. Vad krävs för skatteintäkter? Vi går tillbaka till det. Det krävs att människor arbetar. Blir det fler eller färre arbetade timmar om man höjer skatten? Du behöver inte tro på mig. Jag säger att det blir färre. Men du kan välja att tro på expertis och forskning som finns i Sverige och globalt. Det står till och med i regeringens egen budgetproposition, och det är samma sak som gäller här i Stockholm.

Anförande nr 167

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! Det blir lite tröttsamt att höra er stå och berömma er för överskottet. Om jag vore ni skulle jag skämmas över att lämna efter mig en stad som är mer segregerad än någonsin – en stad där gapet

mellan rika och fattiga har ökat. Det är en stad där människor som lever i utanförskap, som ni säger, inte ens kunde få ett SL-kort för att röra sig över staden.

Den staden skapade ni. Det är en stad där barnen i Rinkeby inte längre går i kulturskolan. 3 procent av barnen gör inte det längre. Barn har inte råd att röra sig över staden. Ungdomar träffar inte andra ungdomar från andra delar av staden. Den staden har ni lämnat efter er. Jag skulle skämmas, och inte stå här och vara stolt över det.

Anförande nr 168

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Det är viktigt att i politiken ha insikten att människor inte kommer till sin rätt på grund av politiska åtgärder. Människor kommer till sin rätt genom att få utveckla sina egna talanger och fallenheter. Jobben är något helt centralt i detta. Sedan råkar det sammanfalla med att jobben också är något helt centralt för en ekonomi – en ekonomi som växer. Och det är i sin tur något helt centralt om man ska kunna satsa på viktiga välfärdsverksamheter.

Vi har kunnat genomföra skattelättnader för låg- och medelinkomsttagare i Stockholms stad. Det är vi väldigt stolta över. Nästan 100 000 fler jobb och rekordfå som är beroende av försörjningsstöd – den utvecklingen hade vi velat fortsätta med. Ni har satt stopp för det.

Anförande nr 169

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! När jag läste ärendet läste jag också finansborgarrådets synpunkter. Hon skriver: Skattesatsen i en kommun ska vara en avspeglning av den ambitionsnivå för den kommunala verksamheten som medborgare efterfrågar.

Då är min fråga: Varför har inte Socialdemokraterna i Stockholm höjt skatten till 100 procent? Det är väl såklart så att ni efterfrågar den bästa kvaliteten i den kommunala verksamheten. Karin Wanngård säger att skattehöjningar är ambitionshöjning. Jag säger att varje skattekrona som Karin Wanngård tar är en skattekrona som stockholmarna själva inte får bestämma över.

I en kommun som Stockholm, som det går bra för, kan man lätt tro att pengarna ramlar ned från himlen. Men det som har gjort Stockholm så rikt och framgångsrikt är framgångsrika företag och människor som arbetar. Jag tror att om de rödgröna får fortsätta med sin politik kommer ni ganska snart att lära er den hårda vägen att dessa pengar skapas någon annanstans.

Centerpartiet kommer att återkomma i vårt budgetförslag med vår skattesats. Den kommer att vara lägre än den skattesats som den nya majoriteten har.

Anförande nr 170

Borgarrådet **B r i n c k** (M): Ordförande! Ibland är det dystrare än annars att ha suttit i den här församlingen ett tag. Man har nämligen hört allting förr. Och man har sett nästan allting förr. Bland de saker som vi har sett, vi som har varit med ett tag, är vad som händer när Socialdemokraterna vinner ett val. Då höjer de nämligen skatten. Sedan gör de en del olika saker med detta. Vi behöver inte fördjupa oss i historien, men den här gången har de inrättat nya råd och utskott för 20 miljoner. De har

försenat Förbifarten för nästan 200 miljoner. De kommer att få betala ytterligare utjämningskatt på kanske en halv miljard. De gör så kallade demokratiseringar på 45 miljoner, gratis inträde på museum för 110 miljoner och så vidare. Det är 750 miljoner i runda slängar, och skatthöjningen motsvarade ungefär strax under 800 miljoner. Så har man alltid gjort. Det är väl på det sättet man känner sig kraftfull och handlingskraftig.

Någon sade att vi är skattefundamentalister. Ja, det kanske vi är. Men ärligt talat: Vem är det som är fundamentalist? Vem är det som aldrig gör någonting annat än höjer? Det var det första och under en lång tid det enda besked de fyra partierna i den styrande koalitionen gav om vad som skulle hända i Stockholm efter maktskiftet i höstas: Vi ska höja skatten! Även om man inte var överens om någonting annat var man åtminstone överens om det.

Det säger åtminstone mig att det finns en väldigt stark ideologisk komponent i det här. Den är att ni anser att ni har större rätt till människors intjänade pengar än vad människor själva har. Ni är klokare än de. Ni vet bättre än de hur de ska använda sina pengar, och ni har rätt att disponera för att göra saker som ni tycker är roliga och trevliga.

Vi hörde här alldeles nyss det gamla vanliga om att vi lånar pengar för att kunna sänka skatten. Nej, det har vi faktiskt inte alls gjort. Ni kommer däremot att vara tvungna att låna rätt ordentligt för att kunna finansiera satsningar. Det är nämligen så med Socialdemokraterna – det tillhör också historieskrivningen – att ni höjer skatten men ändå inte har råd att göra allt det där som ni vill. Vi sänker skatten och har råd att göra det vi vill. Vi har råd med rejäla satsningar på kvaliteten i skolan och andra verksamheter. Vi lämnade efter oss ett stadigt överskott. Så går det nämligen om man sköter ekonomin ordentligt. Ni kommer att vara tvungna att låna för att kunna betala de underskott som er politik genererar.

Anförande nr 171

Salar Rashid (S): Om man lyssnade på din ekonomiska logik i förra debatten hörde man att du alldeles nyss sade att om man höjer avgifterna på kulturskolan påverkar det inte antalet elever i kulturskolan. Samma logik borde väl gälla här också; om man höjer skatten borde det egentligen inte påverka den ekonomiska förutsättningen.

Ibland tycker jag att era resonemang är mycket skrämmande. Det är som att vi skulle stoppa pengarna i fickan. Den samhällsservice som vi vill försöka förse medborgarna med är någonting som är djupt beklagligt, för det är tydligen någonting vi själva leker med, vill göra en massa politiska experiment med och så vidare, menar ni. Men vi vill endast förse stockholmarna med en bra skola och se till så att äldreomsorgen klarar sig. Det är trovärdig ekonomisk politik.

Anförande nr 172

Borgarrådet Brinck (M): Det börjar bli sent, och jag ska villigt erkänna att det inledande resonemanget om sambandet mellan kulturskoleavgifter och skatt begrep inte jag i alla dess delar. Skillnaden är möjligen, i så fall, att om jag inte betalar min skatt kommer fogden och jagar mig. Det händer inte om jag inte vill betala kulturskoleavgiften.

Nyckelordet här är att prioritera. Man kan inte göra allt man vill. Man kan inte det. Inte ens om ni plockar ut 100 procent av medborgarnas inkomster i skatt kommer ni att kunna göra allt ni vill. Ni vill inte prioritera, för det är jobbigt. Ni ska försöka komma överens, de här fyra partierna sinsemellan, och ni vill väldigt olika saker. Då blir det så här. Då blir det en massa plotter – pengar hit och dit och skatter här och där. Det är inte att prioritera.

Anförande nr 173

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande! Nej, Cecilia, vi kallar er inte för skattefundamentalister. Vi kallar er för skattesänkarfundamentalister. Det är lite annorlunda. Precis som du har varit med ett tag har också jag varit med ett tag. Det är the same old story. När ni kommer till makten sänker ni skatten av ideologiska skäl. Bort med pengar till kulturskolan! Bort med familjecentraler! Bort med föreningsstöd i förorten! Bort med fritidsgårdar! Bort med fältassistenter och så vidare!

När vi kommer till makten – vad är då vår roll? Vår roll är naturligtvis att försöka reparera det som ni har förstört med er skattesänkarfundamentalism. Det är ett ganska stort uppdrag. Vår uppgift är att göra den här staden rättvis så att alla stockholmare ska ha ett bra liv – inte bara de som har tjocka plånböcker.

Anförande nr 174

Borgarrådet B r i n c k (M): Jag kan gärna använda ordet skattehöjarfundamentalist i stället för skattehöjar-någonting-annat om Ann-Margarethe Livh blir lyckligare då. Det handlar just om att prioritera. I Ann-Margarethe Livhs värld kan man fortfarande göra allting, men det går inte. Det vet vi som har sysslat med sådant här, och det vet Ann-Margarethe Livh också. Man kan inte göra allting, och man har inte råd med allting. Man måste prioritera.

Vi lämnar ifrån oss en ekonomi i extremt gott skick. Vi lämnar ifrån oss en verksamhet som stockholmarna är väldigt nöjda med. De är mycket mer nöjda med till exempel skola och förskola än man är i de flesta andra svenska kommuner. Vi lämnar efter oss en väl fungerande äldreomsorg. Vi lämnar efter oss ett beroende av försörjningsstöd som är lägre än det har varit på mycket länge.

Vi ser redan nu – och det har bara gått ett halvår – hur kurvorna börjar vända. Beroendet av försörjningsstöd börjar öka. Vi ser hur kostnaderna börjar öka. Vi ser hur de vanliga vänstersatsningarna på diverse kommunala projekt, råd, utskott, demokratisatsningar och allt vad det kan kallas är igång igen. Så har det alltid varit tidigare, och så är det den här gången också.

Anförande nr 175

S a r a J e n d i L i n d e r (M): Ordförande! Vi som bor i Sverige betalar i regel gärna skatt. Vår populäraste statliga myndighet är faktiskt Skatteverket, och inte någon av våra andra myndigheter. Men så är inte fallet i många länder här i Europa och i världen. Grekerna betalar inte gärna skatt, ska jag säga, och det av förstäliga skäl. Deras förtroende för politiker är otroligt lågt.

Vad jag vill säga med den här lilla grekiska jämförelsen är att vi politiker oavsett parti aldrig får ta skattebetalarnas vilja att betala skatt för given. Det här kanske blir

lite ideologiskt, men det är väl meningen i den här salen. Vi får aldrig glömma var pengarna kommer ifrån, både från rika och från fattiga.

Förtroendet för att betala skatt handlar om att man tycker att skatten är skälig, att den gör nytta och att den används på bästa möjliga sätt. Majoriteten tycks tro att med en höjd skatt löser vi våra samhällsutmaningar. Men att ta in mycket pengar, eller för den delen att ha mycket pengar, är inte en garanti vare sig för smak eller för att man gör ett bra arbete. Flera av de problem vi ser i Stockholms stad kommer inte att lösas genom en höjd skatt.

Det var intressant att höra på debatten här tidigare. Mycket handlade om vad vi inte gjorde under de år vi hade makten. Men frågan är: Vad vill majoriteten göra med sin skattehöjning? Vad vill man använda pengarna till? Vad vill man leverera? Vad kommer man att kunna leverera? Det viktiga är vad pengarna ska gå till och vilka satsningar man vill göra. Då är det återigen lite oroväckande att ni verkar tycka att det här med demokrati och den ökande administrationens kostnad är ett skäl att ta ut en högre skatt.

Jag yrkar på Moderaternas motion om bibehållen skattenivå i Stockholm.

Anförande nr 176

Borgarrådet B j u g g r e n (S): En sak är vi rörande överens om: Om fler människor arbetar kan vi också få in större gemensamma resurser för att bygga vårt samhälle. Däremot är det en tydlig skillnad i hur man ser på drivkraften att arbeta. Det vi har sett de här åren är inte att den hårda piskan är det som skapar nya arbeten i vårt samhälle. Många människor som har fått utstå denna piska är än i dag arbetslösa.

Häromdagen hade SvD ett reportage om ett gäng ungdomar från Tensta. Några av dem har jag gått i skolan med under min uppväxt. En del har haft problem med rättvisan, och en del har inte haft det. Gemensamt är att många av dem inte har jobbat en enda dag i sitt liv trots att de är lika gamla som jag, det vill säga 28 år. Förstå vad det gör med självkänslan och tron på sig själv att inte få chansen att vara med och bidra till det gemensamma!

Det har varit populärt här att jämföra Stockholm med andra stora städer. Det vi har sett av dessa åtta år med skattesänkningar är att inkomstklyftorna i Stockholms stad är högre än i våra grannhuvudstäder Köpenhamn och Oslo. Det gäller också gruppen unga helt utanför. 9 procent av 18–24-åringarna i Stockholm varken arbetar eller studerar. Det är en siffra som är högre än i både Oslo och Köpenhamn. Om det är någonting som vi vill ändra på är det just att vi vill ge fler chansen att vara med och bidra till att bygga ett samhälle som håller ihop.

Ni frågar vad vi satsar på. Några exempel är att vi vill utöka den uppsökande verksamheten för målgruppen unga vuxna. Vi kommer att starta ett nytt Jobbtorg ung som riktar sig till att hjälpa och stärka de här personerna med kunskap och praktik för att de ska komma in på arbetsmarknaden och vara med om att förverkliga sig själva, skapa sina livschanser och bidra till den gemensamma skatteintäkten. Vi inför fler visstidsanställningar för unga och satsar stort på att få fler i komvux så att man kan ta igen gymnasiebetygen eller ställa om till en bristyrkesutbildning som kan ge ett jobb.

Är då de här 2 800 kronorna mycket pengar? Om man går på museum med sin familj två gånger per år, om man har sina kanske två barn i kulturskolan och om ett av barnen kanske behöver intensivsimskola i en sommar – ja, då är 2 800 kronor samma kostnad som man enligt den beräkningen och det exemplet får betala mer i skatt. Det tror jag att man som en normalfamilj i Stockholm kan tycka är ganska mycket värt.

Anförande nr 177

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Vi delar problembeskrivningen när det handlar om unga som varken jobbar eller studerar. Just därför är det så olyckligt att man efter valet avskaffade Jobbgaraget i Tensta, som jobbade just med dessa ungdomar. Man avslår också, skattehöjningar till trots, ansökan om att starta Dalen Community Center. Under vår tid vid makten startade vi ett antal community centers, bland annat i Rågsved, som jag har varit och besökt. De jobbar just uppsökande för att nå unga som varken jobbar eller studerar. Detta säger man nu nej till i deras ansökan, kan vi läsa. Det är beklagligt.

När det gäller sommarjobb gick Socialdemokraterna till val på att lova sommarjobb till alla sökande. Nu ser man i avstämningsärendet att utfallet befaras att inte ens bli att 50 procent av de sökande ska kunna få ett jobb. Det är anmärkningsvärt. Man minskar också resurserna till sommarjobb. Det är mycket tal om satsningar och jobb, men i praktiken skär man ned, avskaffar och tackar nej. Det är inte en politik för fler jobb.

Anförande nr 178

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är en sak med retorik och en annan sak hur det fungerar i verkligheten. Det som skiljer sig, och det som jag också får ge oppositionen lite kredd för, är det som man har gjort på jobbtorgen under den här tiden. Det handlar just om att rusta människor för arbete genom att ge utbildning och insatser i stället för bara den hårda piskan.

Däremot kan man se att en sådan verksamhet som inte kan ge utbildning och rusta människor med kunskap och kraft inte heller ger steget ut på arbetsmarknaden. Och det är, vad jag har förstått, det som Arbetsförmedlingen såg med Jobbgaraget. Det var ett sjyst ställe för unga människor att hänga på, men det gav inte nästa steg – att man rustades för ett arbete. Det var inte heller en kommunal verksamhet. Vi försöker stärka upp detta med verksamheter som ser till att aktivt söka upp och stärka de ungdomar som behöver ett jobb och utbildning och praktikplatser för att komma in på arbetsmarknaden.

Anförande nr 179

E r i k S l o t t n e r (KD): Emilia Bjuggren hänvisar till Danmark och Norge och säger att där lyckas de bättre när det gäller ungdomars utanförskap, och så kopplar hon ihop det med skatten. Då undrar jag hur Bjuggren kan förklara att två länder med lägre skattetryck än Sverige klarar den här uppgiften bättre.

Anförande nr 180

Borgarrådet B j u g g r e n (S): I Köpenhamn tror jag att det kan bero på att man under lång tid har haft ett annat styre än den här staden, där man helt enkelt ser till att fler får vara med och bidra till det gemensamma, och det är det vi vill göra här också.

Sedan kan vi bedöma att vi behöver höja skatten för att vi behöver en omfördelning så att vi kan ge alla barn och ungdomar som växer upp i den här staden livschanser och minska segregationen. Men summa summarum är det så att även med en högre skattenivå så ger det större totala intäkter när ännu fler människor kommer i arbete, och det har man ju lyckats med både i Köpenhamn och Oslo när det gäller unga i utanförskap.

Anförande nr 181

S a l a r R a s h i d (S): Jag ville egentligen inte förlänga debatten, men det är så svårt att inte vilja gå upp i de här frågorna. I mångt och mycket beror det oftast på att människor i min närhet är så starkt beroende av den välfärd som vi kan förse medborgarna och invånarna med.

Min fråga är enkel: Om man hittills under åtta år har fört samma ekonomiska politik, oavsett om det har varit hög- eller lågkonjunktur, och fortfarande inte lyckats få fler i arbete, ökat bostadstakten eller sett till att fler ungdomar i ytterstaden når kunskapsmålen, vad är receptet då? Här har vi åtminstone de styrmedel som behövs, där skatten är ett av dessa medel för att öka våra ambitioner för att se till att fler kommer i arbete och att fler ungdomar når kunskapsmålen.

För mig blir det då väldigt obegripligt man enbart, alltid och uteslutande i alla sammanhang tror att skattesänkningar hade varit receptet för att dessa barn ska nå kunskapsmålen och fler människor komma i arbete. Tvärtom är det så att om vi inte har någonting att erbjuda så kommer dessa människor att komma längre och längre bort från arbetsmarknaden. Vid omställning till följd av kriser måste vi se till att rusta den arbetskraft som finns och kompetenshöja arbetskraften.

Då är min fråga: Vad är receptet?

Anförande nr 182

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Vår politik har som sagt lett till fler jobb. Trots att vi har genomgått en omfattande kris i hela Europa, där många länder fortfarande är drabbade, har Sverige och Stockholm klarat sig bra. Stockholm har nu Sveriges lägsta ungdomsarbetslöshet enligt Arbetsförmedlingens statistik, som också står att läsa i årsredovisningen.

Vi ändrade vår politik. När krisen kom 2008 lyckades vi också genomföra en stimulans för Stockholm på 20 miljarder, just för att stimulera ekonomin när Stockholm behövde det som bäst, för att kunna få fart bostadsbyggandet och för att få ännu fler i arbete. Det har lett fram till drygt 100 000 fler nya jobb i Stockholm under dessa år.

Det är klart att man måste förena en politik som underlättar för tillväxt och minskar utsattheten när det kommer kriser med möjligheter som gör att det lönar sig för varje människa att arbeta en extra timme till. Det är så vi skapar tillväxt, det är så vi skapar gemensamma resurser till välfärden, det är så vi bygger Stockholm och Sverige starkt!

Anförande nr 183

S a l a r R a s h i d (S): Man kan väl konstatera att det råder en stor skillnad på hur man för den ekonomiska politiken. Vi socialdemokrater anser ju att man alltid ska ta ut skatt efter bärkraft och fördela välfärd efter behov. Det är det som har varit framgångsreceptet för Sverige: att man kan omfördela resurser och se till att alla människor får ta del av den välfärd som finns i Sverige.

Arbetslösheten har bitit sig fast. Jag vill ändå påstå att det som borgarrådet König Jerlmyr säger stämmer, det vill säga att arbetslösheten rent generellt har sänkts. Men i vissa stadsdelar är den fortfarande hög, och då måste jag säga att jag inte tror att fler skattesänkningar kommer att leda till att dessa människor kommer i arbete. Tvärtom – här behöver vi riktade arbetsmarknadsåtgärder så att fler kommer i arbete.

Anförande nr 184

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att understryka att skatt är ett medel. Det är inte ett mål att sänka eller höja skatten. Skatt är ett medel för att kunna förändra ett samhälle eller en stad så att det blir rättvist. I det här fallet handlar det om Stockholm – ett Stockholm för alla stockholmare.

Att vi höjer skatten är dels för att vi vill ha ett rättvist Stockholm, dels för att vi måste satsa inför framtiden, till exempel när det gäller bostadsbyggandet. Vi måste bygga otroligt många fler bostäder. Hur kan vi göra det? Jo, vi höjer skatten så att vi kan satsa på fler handläggare på exploateringskontoret och på stadsbyggnadskontoret. Det måste vi göra om vi ska få fram planer och få igång byggandet. Vi måste satsa på vår personal. Hur gör vi det? Vi har inrättat en kompetensfond, och vi kommer att satsa på personalens utveckling och personalens utbildning. Det är att satsa på framtiden.

Vi satsar på en generösare biståndsbedömning, livskvalitet och rättvisa. Hur ska vi satsa på ungdom, hur ska vi satsa på att människor kommer ut i arbete? Jo, genom komvux. Alla ska få en andra chans. Det är jätteviktiga satsningar med vår skattehöjning.

Höjd bemanning i hemtjänsten ger fler jobb och högre kvalitet för de äldre, vilket blir bättre för personalen.

SL-kort ingår i försörjningsstödet. Det är en rättvisa för dem som har det allra sämst i vår stad.

Detta är väl använda skattehöjningspengar, och för att få slut på dessa klagomål om att Stockholm är en skattehöjarkommun vill jag bara påminna om att av Sveriges 290 kommuner är det bara 7 kommuner som har lägre kommunalskatt än Stockholm. Vi är en lågskattekommun, trots att vi har höjt skatten för att satsa på framtiden och på en rättvis stad!

Anförande nr 185

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Men det är ju oroväckande, Ann-Margarethe Livh, att när du går upp och påtalar vikten av fler jobb och ungdomsjobb så kan man ändå läsa att enligt prognosen befaras inte ens 50 procent av de sökande kunna få ett sommarjobb i sommar i Stockholms stad. Den nya majoriteten har alltså

gått till val på att lova sommarjobb till alla som söker. Det kommer man inte att kunna efterleva.

Vi i Alliansen levererade 30 000 jobb mellan 2007 och 2014. Det är många ungdomar som har fått chansen till ett första jobb.

Inte bara försvårar man nu för unga att bli anställda genom att göra det dubbelt så dyrt att anställa – man lovar för mycket som man inte kan leverera. Det ser vi också med ytterstaden. Man har nu demokratipengar som kommer att ersätta ytterstads-pengar. Man säger nej till uppstart av Dalen Community Center. Man säger nej till implementering av Järvalyftet Idrott. Det finns 70 miljoner kvar av ytterstadsmedlen, och vad går de till? Jo, de går uttryckligen till att avveckla projekt inom ytterstads-satsningen. Det är väldigt olyckligt.

Anförande nr 186

Borgarrådet L i v h (V): Jag tycker att du läser helt fel. Vi har ju avsatt 20 miljoner extra i budgeten just för att fortsätta med de projekt inom ytterstaden som startades och som hade bra kvalitet.

Dessutom, om du tittar på hur vi har satsat med sommarjobben är det naturligtvis så att vi fokuserar på de förorter där barn och ungdomar har svårast att få sommarjobb. Där kommer de flesta, nästan 100 procent, att få ett sommarjobb. Men vi har ett problem precis som ni hade, Anna, och det är att vi inte bara kan slänga in ungdomar i jobb. Vi måste också ha bra kvalitet på handledarna, på dem som ska se till att ungdomarna får kvalitet på sitt jobb. Det kan jag erkänna, det måste vi se till innan vi anställer alla dessa ungdomar, men vi har jättehöga ambitioner för sommarjobben för ungdomar.

Anförande nr 187

Stina Bengtsson (C): Jag reagerade lite här. Jag blir så förbryllad. Ann-Margarethe Livh säger att ni vill satsa på arbete, och sedan exemplifierar hon med komvux. Men det är ju inte komvux som anställer, utan det är faktiskt företag och andra organisationer. Med er politik minskar ni ju möjligheterna för företag att etablera sig i Stockholm och frodas, och därmed minskar också möjligheterna för människor att bli anställda. Exempel på åtgärder som minskar möjligheterna är bland annat att ni hotar med att lägga ned Bromma flygplats som är jätteviktig för företagen i Stockholm. Ni avbryter upphandlingar och så vidare. En minut är inte tillräckligt för att räkna upp alla eländigheter som ni håller på med.

Jag undrar bara: Hur ska ni säkerställa att människor ska få jobb genom att gå på komvux om det inte finns jobb för dem att få utanför komvux?

Anförande nr 188

Borgarrådet L i v h (V): Nu lyssnade kanske inte Stina på vad jag sade. Jag sade att vi måste rusta för framtiden. Vi måste rusta genom jobbtorgen på det sätt som Emilia Bjuggren beskrev väldigt bra, men vi måste ge alla ungdomar och även äldre en andra chans. Arbetsmarknaden förändrar sig, det kommer nya jobb och man måste ständigt utbilda sig.

Det ni gjorde var att skära ned på komvux. Ni skar ned på komvux och hindrade folk från att få en andra chans, och det är därför satsningen på komvux är så viktig. Alla måste nämligen kunna läsa upp sin utbildning. Alla måste kunna skaffa sig kompetens, och det är det vi menar med att satsa på framtiden.

Anförande nr 189

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ann Margarethe sade att skatt är ett medel och inte ett mål och att man ska ta av dem som ska betala. Men då glömmer hon att kommunalskatten är den skatt som drabbar de allra flesta, även de som har en lite sämre lön. Även de betalar kommunalskatt.

Borgarrådet räknar upp väldigt många saker som ni ska satsa på. Bland annat ska ni öka personalen inom äldreomsorgen. Men ni glömmer att tala om att ni samtidigt tänker titta på att sänka arbetstiden. Det är klart att det behövs fler människor om man sänker arbetstiden! Det är inte säkert att det ökar kvaliteten för de äldre i vår stad.

Ni sprätter ut pengar på olika saker. Från er sida är det tydligt uttalat att det är bra att byråkratin ökar. Det säger din borgarrådskollega. Det är faktiskt så att ni inte tar tillvara de pengar som finns, och det drabbar dem i Stockholm som inte har det särskilt bra men som måste betala skatt ändå.

Anförande nr 190

Borgarrådet L i v h (V): När ni hela tiden pratar om byråkrati, då kränker ni de anställda i Stockholms stad. Det finns inga onödiga byråkrater i Stockholms stad! Det ni kallar byråkrater är till exempel kultursekreterare som ser till att alla barn får gå på teater och vara med om kulturevenemang. Det är alla de som sköter administrationen i den här staden, till exempel lönerna.

Det är dem ni kallar byråkrater, och det tycker jag att ni ska sluta med. Det är värdefull personal som ser till att de som arbetar ute i verksamheterna direkt med de gamla, med barnen, med skolungdomarna och så vidare kan göra sitt jobb. Det kan de inte utan dem som sköter administrationen, så inte en gång till vill jag höra att de kallas för byråkrater!

Anförande nr 191

J o h a n n a S j ö (M): Ordförande, kommunfullmäktige! Många gånger hör jag här i salen uttalanden som tyder på förakt för ideologi. Det tycker jag är märkligt. En politiker som är ideologiskt förankrad är trovärdig och förutsägbar. Hon är liksom kvalitetssäkrad.

Alla frågor som kommer upp under en mandatperiod kan man inte förutse. Väljarna kan inte fråga i förväg på vilket sätt man tänker agera i vissa specifika frågor, och därför är det bra med ideologiskt förankrade politiker. Då köper man inte grisen i säcken. Säg vad man vill om vissa i vårt vänsterblock, men man kan tydligt veta att de kommer att vilja höja skatten, till exempel. På samma sätt kan man veta hur det är på högern.

En arbetande stockholmare är en tillgång. Varje stockholmare som går från bidrag till arbete är en tillgång. Utgångspunkten måste vara att frukten av varje stockholmares

arbete är dennes egen. Det betyder att skattelättnader inte innebär att staten eller kommunen *ger* pengar till arbetaren, utan arbetaren får behålla sina egna pengar. Arbetande stockholmare är ju inte livegna.

Därför ska man som politiker vara väldigt aktsam med andras pengar. Det är moraliskt rätt att sänka skatt. Det är också ekonomiskt rätt. Det lönar sig bättre att arbeta, och då kan man ha lägre skatter och ändå få högre intäkter.

När det lönar sig bättre att arbeta växer fler barn upp med självförsörjande föräldrar. När det lönar sig bättre att arbeta ser kommande generationer att det lönar sig att anstränga sig, att jobba i skolan och att själv skaffa sig ett arbete.

Frukten av stockholmarnas arbete bör i största möjliga mån vara deras egen. Lägre skatt är moraliskt riktigt. Lägre skatt är ekonomiskt riktigt. Lägre skatt är det som Moderaterna och Alliansen strävar efter. Bifall Moderaterna!

Anförande nr 192

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag ber om ursäkt för att jag förlänger den här debatten, men det är vissa saker som har sagts här som jag inte tycker kan stå oemotsagda.

Det är tydligt att Alliansens företrädare snabbt har förträngt valresultatet 2014 när det var så tydligt att stockholmarna röstade fram en majoritet bestående av de fyra progressiva partierna och kastade ut Alliansen.

Varför gjorde man det? Vi har hört revisorerna, tre utmärkta valda personer här varav två är moderater, som har kritiserat resultaten inte minst på skolområdet. Jag sitter i utbildningsnämnden med min ärade kollega borgarrådet Cecilia Brinck här. Jag har nu hört Cecilia från den här talarstolen säga att Moderaterna har gjort rejäla satsningar och någonting i stil med att man har haft förmågan att prioritera.

Men den verklighet som ni lämnar efter er – för det är ju så att det revisorerna uttalade sig om var 2014 års verksamhet, i praktiken bokslutet för åtta borgerliga år i Stockholm – det är en verklighet som åtminstone i Stockholms skolor präglas av segregation, stress och skollokalsbrist. Jag är faktiskt förvånad över att just de moderater som sitter i utbildningsnämnden – Cecilia, Markus och Sara – helt bortser från de stora behov som finns på utbildningsområdet och som är ett av huvudskälen till att vi har fastställt den skattesats som vi har fastställt.

Jag undrar om ni är nöjda med att klyftorna ökar i Stockholm, att kunskapsresultaten glider isär mellan olika grupper, att andelen behöriga till gymnasieskolan sjunker, att det har varit ökande skillnader mellan killar och tjejer i skolresultat. Är Cecilia Brinck nöjd med att den psykiska ohälsan har ökat, inte minst bland tjejer? Att en minskad andel av eleverna upplever lugn och ro i skolan? Är Cecilia Brinck och övriga Alliansen nöjda med att så många lärare, skolledare och andra anställda i skolan vittnar om att man går på knäna, att man dignar under administration och pålagor som ni har ålagt dem? Är ni nöjda med den brist på skollokaler som vi ser i Stockholm, där vi nu är tvungna att hitta kortsiktiga lösningar och tränga ihop alltfler elever i skolor och där ni på ett väldigt dåligt sätt har planerat nya stadsdelar så att vi inte har de skolor som vi behöver?

Jag menar att skolan och den välfärdsverksamhet som vi har beskrivit här handlar om att investera i våra barn och ungdomar – att investera i Stockholms framtid. Det är motiven till att ha den här skattesatsen!

Anförande nr 193

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Det låter väldigt fint när Olle Burell pratar, men problemet är ju att ni inte satsar på skolan. Vi ser rapporter om att barngrupperna ökar i förskolan. Lyssna gärna på politiker, men gå sedan till budgeten och se vad de faktiskt satsar på! Ni slösar bort pengar i interna stridigheter för att ni inte är förberedda, och ni lägger massvis av miljoner på byråkrati.

Jag vill gärna säga att sedan 2006 har Stockholm klättrat från plats 132 till 41 i Svenskt Näringslivs rankning över kommunernas företagsklimat. Det är ingen slump. Det är ett målmedvetet arbete för att öka Stockholms konkurrenskraft och stärka tillväxtmöjligheterna i Stockholm. Det är så jobben skapas. Det är så vi får skatteintäkter.

Ni väljer att höja skatten trots att vi lämnar över ett miljardöverskott. Det var det första Karin Wanngård sade här i talarstolen, i sitt första tal här i rådssalen: Tack Alliansen, för att ni lämnar över en superekonomi!

Min fråga till Olle Burell är: Hur mycket kommer ni att ta från Stockholms låg- och medelinkomsttagare nästa gång?

Anförande nr 194

Borgarrådet B u r e l l (S): Min fråga till dig, Markus, var om du är nöjd med hur det ser ut på utbildningsområdet och om du tycker att det är en god investering i Stockholms framtid att inte göra de satsningar som behövs på våra barn unga.

Vi slösar inte bort några pengar i utbildningsnämnden. I så fall borde det ju ha varit så att du, Markus Nordström, skulle ha kritiserat det på de möten vi har haft i utbildningsnämnden, men jag har inte hört dig kritisera det. Där har jag inte hört dig våga ifrågasätta det. Det som vår förvaltning, våra rektorer och våra lärare gör handlar om att på bästa möjliga ekonomiska sätt ge en bra förskola och en bra skola till våra barn och ungdomar. Det är det som bygger Stockholm starkt framöver, och det kommer att vara helt avgörande för vår möjlighet att växa som stad och klättra ännu mer i tillväxtligan. Det skulle jag vilja höra Markus Nordström svara på!

Anförande nr 195

Borgarrådet B r i n c k (M): Det är klart att vi inte är nöjda med allting, men vi är nöjda med väldigt mycket, och det vet jag att Olle Burell egentligen också är. Han brukar åtminstone säga att han tycker att skolan är betydligt mycket bättre än sitt rykte.

Jag vill bara hastigt påminna om en del av de saker vi faktiskt har gjort. Vi har höjt lärarlönerna med över 7 000 kronor i månaden i snitt. Vi satsade förra året dubbelt så mycket på skolan som ni gör i år. På två år har andelen föräldrar som upplever att förskolan är trygg och säker ökat med nästan 10 procentenheter. Lokalproblemet är stort och allvarligt, men jag förstår ärligt talat inte riktigt hur ni vill lösa det genom att göra det som ni nu har gjort, nämligen säga nej till sju friskolor.

Anförande nr 196

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag tycker att Cecilia Brinck skulle lyda sin partikamrat Markus Nordströms råd att läsa budgeten och se vad den innehåller. Det är så att Moderaterna föreslog en budget för utbildningsområdet som är betydligt lägre än den budget som majoriteten har röstat igenom här i kommunfullmäktige. Jag skulle verkligen vilja ha en diskussion som är konstruktiv och där vi försöker hitta varandra.

Jag satt i fullmäktige 2002 en sväng, och sedan tyckte jag att det var fruktansvärt dålig stämning här och föredrog gladeligen att ägna mig mer åt kyrkomötet på nationell nivå. Jag skulle önska att det fanns lite mer av den konstruktiva stämning som finns där och säkert i många andra kommunfullmäktige för att vi skulle kunna hitta gemensamma lösningar i stället för att ägna oss åt en slaskdebatt som ibland tyvärr äger rum i den här salen.

Anförande nr 197

S t i n a B e n g t s s o n (C): Det går åt båda hållen, det där.

Borgarrådet Burell säger lite kaxigt att stockholmarna slängde ut Alliansen och menar att vi tycks ha glömt det. Det är klart att vi inte har glömt det! Vi märker ju varje dag hur ni bryter de löften ni gav till väljarna eftersom ni själva inte kan komma överens. Vi märker tydligt hur ni höjer skatten i onödan.

Jag undrar lite: Är det inte i själva verket så att borgarrådet Burell själv har glömt hur det var, eftersom hans eget parti, Socialdemokraterna, faktiskt fick ett lägre röstetal i valet 2014 än 2010? Man kanske ska vara lite försiktig med att vara kaxig!

Anförande nr 198

Borgarrådet B u r e l l (S): Stockholms finansborgarråd heter Karin Wanngård. Det är det som spelar roll. Det som spelar roll är att vi har en stark budget för Stockholms utveckling, en budget som vi är helt överens om i en majoritet som har ett betryggande flertal i den här salen. Ni har minskat drastiskt, och jag skulle verkligen vilja uppmana er att en gång till fundera över hur det kan komma sig att det blev på det sättet. Det kommer att göra er ännu bättre, det kommer att göra oss bättre och vi kommer att få en bättre diskussion här i rådssalen.

Anförande nr 199

E r i k S l o t t n e r (KD): Skulle jag anlita en valanalytiker skulle jag nog välja någon annan än Olle Burell som tillhör ett parti som, liksom Stina säger, backade förra valet. Det kan ju sansa den slaskiga debatten, som Olle Burell kallade den i ett tidigare inlägg.

Nu gjorde Olle detta till en skolpolitisk debatt, och det var inte riktigt det motionen handlade om. Motionen handlar om skattetrycket i Stockholm, och det är ju ingen gräns på vad ni ska rätta till med högre skatter. Nu ska det till och med bli ordning och reda och lugn och ro i klassrummen bland eleverna genom att ni höjer skatten. Ni är otroliga. Skattehöjning är svar på samhällets alla problem, låter det som ibland.

Sanningen är den att trots att ni har höjt skatten med mer än dubbelt så mycket som ni själva gick till val på så höjer ni skolpengen mindre än vad Alliansen har gjort de två senaste mandatperioderna.

Anförande nr 200

Borgarrådet B u r e l l (S): Då undrar jag, fru ordförande, hur skolpengen skulle se om Erik Slottners budget hade gått igenom. Det som är intressant är ju hur ert förslag till budget här i kommunfullmäktige såg ut, inte vad ni gjorde förra eller förrförra året i det avseendet.

Det som är intressant är att se resultaten av den politik som ni har fört i åtta år och det som vi till och med har hört revisorerna stå här och säga. Jag är väldigt förvånad över att det skulle vara otillbörligt att i den här diskussionen prata om de saker som är en stor, stor del av Stockholms stads verksamhet. Vi har en utbildningsbudget på ungefär 16 miljarder kronor plus 7,7 miljoner kronor, om jag minns rätt, på förskolan. Det är en betydande del, och det står i direkt relation till diskussionen om vad som är en rimlig skattesats.

Jag kan inte heller förstå att Erik Slottner gör sig lustig över hur vi skulle kunna påverka förutsättningarna för ordning och reda och lugn och ro i skolan. Resurser i form av lärare måste ju vara väldigt viktiga, och jag tror att lärarfacken blir ganska besvikna på vad du sade, om de lyssnar så här sent.

Anförande nr 201

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag skulle vilja tacka för debatten. Den var väldigt klagande och visar att det fortfarande finns en majoritet som trots flera miljarder i överskott, som sagt, tycker att det är nödvändigt att gå fram och höja skatten.

Det kommer dock inte att ta slut där. Jag vill också påminna fullmäktige, och jag kommer att göra det ganska ofta de här åren, om den utjämningskatt – eller Stockholmsskatt kanske man skulle kunna säga – som nu drabbar Stockholm från och med 2016. Över en halv miljard till kommer vi att få i ökade kostnader som kommer att gå i huvudsak till Malmö- och Göteborgsområdet, det vill säga inte till Norrlands glesbygd utan till välmående storstadsregioner. Där kommer vi att lägga våra pengar.

Det handlar alltså om över en halv miljard. Det kan jämföras med de 655 miljoner som Socialdemokraterna satsar på skolan i budgeten. Det är väldigt mycket pengar, och det är oroande att så mycket pengar ska tas från Stockholms elever och delas ut på andra storstadsregioner.

Vi ser också, trots skattehöjning, att flera stadsdelsnämnder nu i sina underlag för treårsbudget uppger att de inte kommer att uppfylla målen när det gäller barngrupernas storlek i förskolan. Man kan undra vad som händer med miljonerna från majoritetens skattehöjning.

Inte heller årsmålet i avstämningsärendet här avseende personer, i relation till befolkningen, som uppstår ekonomiskt bistånd bedöms kunna nås. Inte heller sommarjobb; det har jag varit inne på.

När man tittar på treårsbudgetarna kan man se att flera stadsdelsnämnder räknar med underskott för framför allt äldreomsorg. Enskede-Årsta-Vantör räknar med ett underskott på 10 miljoner i år. Bromma stadsdelsnämnd uppger att skillnaden mellan ram i budget och faktiska behov är 21 miljoner kronor. I en tredje stadsdelsnämnd sägs budgetreserven redan vara förbrukad. Samtidigt lastas nämnderna för kostnader för återkommunaliseringar, och många stadsdelar undrar hur de ska kunna ha råd eller klara av de återkommunaliseringar av rent ideologiska skäl som vi nu ser. Detta upplever sig majoriteten ändå ha råd med.

Den sammantagna bilden blir en majoritet som har övertagit en stark ekonomi men som är internt splittrad och saknar förmåga att styra efter uppsatta mål och prioritera. Då tappar man väldigt snabbt och enkelt greppet om ekonomin och om verksamheterna. Och det kan faktiskt inga skattehöjningar i världen avhjälpa.

Anförande nr 202

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det är lite roligt att vi har en jättelång debatt om skattesatsen. Dels hade vi ju den i november, dels vore det ett brott mot kommunallagen att ändra den under innevarande budgetår – men jaja, det är kul att lyssna på!

Jag skulle bara vilja tillägga några sakupplysningar. För det första tillför vi i samband med budgeten ytterligare 100 miljoner till äldreomsorgen jämfört med tidigare år. För det andra: När det gäller de underskott som borgarrådet König Jerlmyr nämner var det så att när vi tog över i T2 förra året – när vi ser på den, helt enkelt – så var det sammanlagda underskottet ute i nämnderna 113,6 miljoner kronor. Vi ärvde en väldigt dålig situation, och det gäller framför allt hemtjänsten. Där gör vi en stor översyn, eftersom vi ser att både LOV-systemet och ParaGå-systemet faktiskt både har varit kostnadsdrivande och har medfört väldigt mycket administration.

En stor del av det som borgarrådet beskriver är faktiskt administrativ övertid ute i stadsdelarna, och därför är jag glad över att vi ser över hela hemtjänsten. Det var ett sjunkande skepp ni lämnade efter er.

Anförande nr 203

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Vi lämnade in den här motionen under förra året, och vi debatterar den i dag.

Jag är glad att borgarrådet Lindblom tog upp det här med äldreomsorgen. Vi lyckades ju investera och satsa en miljard under föregående mandatperiod på just äldreomsorgen, och vi kan konstatera att i årsredovisningen visar man på ett överskott för både facknämnder och stadsdelsnämnder på över 400 miljoner. Det stämmer alltså inte att det går med kraftfulla underskott.

Däremot går det att avläsa i treårsbudgetarna att man är orolig för ekonomin, trots att man går fram med skattehöjningar och lovar mer resurser och satsningar. Det verkar ju inte gå till välfärdens kärna. Det verkar inte gå till prioriterade verksamheter. Vi kan inte utläsa det i de treårsbudgetar som vi har tagit del av, och det är mycket oroväckande.

Det är klart att vi har ett antal farhågor nu: Vad leder dessa skattehöjningar till? De kommer att ätas upp av skatteutjämningsystemet från och med nästa år, men vi är

också rätta för att pengarna inte prioriteras till äldre, till förskoleelever när det gäller barngruppernas storlek och till elever i skolan som behöver mer stöd. Vi kommer att jaga er när det gäller detta under de här åren.

Anförande nr 204

T o r u n B o u c h e r (V): Väldigt kort bara när det gäller äldreomsorgen under stadsdelsnämnderna i årsredovisningen: 11 nämnder av 14 visar underskott. Det var ett underskott som äldreomsorgen drog med sig. Det står på s. 207 i verksamhetsberättelsen.

§ 28 Frihet inom äldreomsorgen (utl. 2015:42)

Anförande nr 205

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Den här motionen är egentligen inte ställd till mig, utan den författades till den förra majoriteten. Men jag tycker ändå att den här behandlingen innebär en möjlighet att berätta om en del av det arbete som pågår inom området äldre och äldres boende, och det tackar jag för.

Jag skulle vilja att vi börjar med att vara lite ärliga. Servicehusen är inte vad de en gång var på 70-talet. Vi har ändrade lagkrav och en snävare biståndsbedömning som har gjort att servicehusen har ändrat karaktär och numera har sin tyngdpunkt på vård och omsorg snarare än social gemenskap.

Då var det tänkt att trygghetsboendena, som i resten av landet, skulle fylla rollen som ett icke-biståndsbedömt boende, där äldre skulle ges möjlighet till social samvaro, gemenskap och ökad trygghet.

Någonstans på vägen, oavsett majoritet, gick dock detta fel. I trygghetsboendena finns det för det första inte en grundläggande bemanning under dygnets alla timmar. I bästa fall finns det värdar på plats under kontorstid. Skillnaden mellan trygghetsboenden och ordinära boenden är i själva verket ganska marginell. Vi förväntar oss att äldre ska flytta från stora billiga lägenheter till små och dyra lägenheter där servicen är begränsad.

Nu ser vi över riktlinjerna för biståndsbedömning för att se om de riktlinjer som har funnits har varit underfinansierade. Vårt uttalade mål är att biståndsbedömningen ska vara mer generös. Men vi behöver också ta ett helhetsgrepp om de äldres boende, för vad är egentligen stadens ansvar för kvarboende äldre hyresgäster? Kan vi bli mer aktiva med bostadsanpassning inom och runt lägenheterna? Kan de kommunala bostadsbolagen ta ett större ansvar? Vad gör vi med alla de äldre damer som jag möter nu när jag är ute och gör praktik i hemtjänsten och går bredvid undersköterskor och vårdbiträden? Jag träffar väldigt många äldre damer som bor i 50-talsbestånd i lägenheter där det inte finns hiss, två trappor upp. Vissa av dem har inte kommit ut på flera månader. Samtidigt vill de bo kvar i sin lägenhet, för det är där de har sett sina barn växa upp.

Då måste vi hitta alternativ. Ett kan vara förtursmöjligheten, men det måste finnas fler. Ska vi verkligen ha två boendeformer, senior- och trygghetsbostäder, som ingen vanlig människa egentligen förstår skillnaden på? Eller ska vi försöka hitta någonting nytt som faktiskt motsvarar det som äldre egentligen efterfrågar, det vill säga det som servicehusen var på 70-talet: gemenskap och trygghet? Vad gör vi med servicehusen där 14 av 16 inte når upp till Arbetsmiljöverkets regler?

Ni hör. Det är inte någon lätt situation vi ska ta tag i. Det behövs ett helhetsgrepp, och det behövs politiska ambitioner. Nu ser vi över hela äldreboendeplaneringen. Vi ser över riktlinjerna för biståndsbedömning, och vi ser över våra boendeformer. Jag tror att det här kommer att bli bra!

Anförande nr 206

Dennis Wedin (M): Tack för ett intressant inlägg om ditt arbete som är inlett! Vi väntar som sagt på mer besked kring era översyner. Det räcker ju inte med att säga att man kollar på någonting: Vi vill ha konkreta reformer och en tydlig höjning av ambitionerna kring äldreomsorgen.

När det gäller just den här motionen är det intressant. Den remissbehandlades i nämnderna under den förra mandatperioden, det vill säga under den tid vi hade majoritet. I reservationen från 2014 ställde sig Socialdemokraterna och Vänsterpartiet bakom denna motion, för att i dag ha en mycket ljummare politik. Det här har något att göra med ett vallöfte från er om att erbjuda alla från 85 års ålder plats utan biståndsbedömning. Nu vacklar ni ifrån det. Kan borgarrådet ge något besked om ni ska uppfylla detta vallöfte eller inte?

Anförande nr 207

Borgarrådet Lindblom (V): Vad gäller översyner och konkreta besked menar jag att det på ett sätt vore tjänstefel om jag kom fram med övergripande reformförslag för hela hemtjänsten och hela äldreboendet efter ett par månader som borgarråd. Jag tror att det är viktigt att vi går ut i breda behandlingar och gör breda översyner. Med hemtjänstutredningen går vi nu till exempel ut till samtliga anställda inom hela hemtjänsten. Äldrecentrum gör en forskningsrapport, och vi har en utredning på gång på SLK. Där är det verkligen genomgripande.

Det som står i budgeten är att alla över 85 år ska ha rätt till ett tryggt och äldreanpassat boende. Det kan betyda olika saker, för alla vill inte bo i servicehus. 80 procent vill bo kvar hemma, och då är det väldigt viktigt att man faktiskt hittar insatser som gör att de har en skälig levnadsnivå även i hemmet. Sedan måste biståndsbedömningen bli mer generös, och det kommer vi att jobba på.

Anförande nr 208

Ann-Katrin Åslund (FP): Borgarrådets historiebeteckning är lite intressant. Det är sant att servicehusen inte längre är vad de var, men det är en otrolig skillnad mellan seniorboende och trygghetsboende, för det är ju faktiskt ett helt eget boende där man ställer sig i kö hos bostadsförmedlingen och där det inte finns någon som helst service egentligen, möjligtvis en värd som man själv får betala för och som ingår i hyran. Jag kan väl hålla med om att man måste göra någonting åt detta.

När det handlar om anpassningen när man är 85 år och som ni har lovat är det ju rätt intressant. Det verkar som om de damer som borgarrådet träffar alla bor i kommunala bostadsbolag. Hur ska det annars gå till? Borgarrådet har väl ingen makt att se till att man kan flytta till bottenvåningen. Det förutsätter ju att man bor i kommunalt bostadsbolag.

Anförande nr 209

Borgarrådet Lindblom (V): Precis. Hela den första delen av mitt inlägg handlade just om att det inte var någon service i senior- och trygghetsbostäder. Det är det som är problematiken: Om man hade ersatt servicehusen med någonting som på riktigt hade en grundläggande bemanning och en viss trygghet, då hade det varit en sak. Men Ann-Katrin Åslund och jag vet ju båda två att trygghetsboendena och seniorboendena inte blev som det var tänkt. Jag tror att vi behöver ett icke-bistånds-

bedömt, tryggt boende där du kan planera och ställa dig i kö. Sedan behöver vi även servicehus och vård- och omsorgsboenden. Vi behöver också flera olika typer av profilboenden, inte minst vad gäller äldre med missbruksproblematik eller inom geropsykiatri. Men jag tror att vi behöver en bättre mellanform – det som trygghetsboendena faktiskt är runt om i landet men inte i Stockholms stad.

Vad gäller de äldre kvinnorna tror jag att man måste titta på många olika verktyg. Om vi kan öronmärka lägenheter och ha något slags förturskö är väl det jättebra, men som jag sa: Det räcker inte.

Anförande nr 210

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Vi blir inte mer lika bara för att vi blir äldre; i själva verket är det faktiskt tvärtom. Vi blir mer och mer olika, med olika behov och olika önskemål om vad vi vill och hur vi vill att det ska bli när vi blir äldre och vilken hjälp vi behöver.

Om man frågar personer som är nyblivna pensionärer eller som fortfarande är i arbetsför ålder hur de vill bo när de blir gamla så säger de: Jag vill bo hemma, så klart. Men sedan ändrar sig verkligheten för många. Man blir ensam. Ens partner dör. Ens goda vänner finns inte längre i livet, och man känner sig sjuk och otrygg. Då visar det sig att många av dem som trott att de ville bo hemma känner att de vill verkligen flytta till ett servicehus.

När det handlar om seniorboende och trygghetsboende har jag nog aldrig någonsin trott att det skulle bli på något annat sätt än vad det är nu, och det är därför som Folkpartiet med emfas har krävt att det är viktigt att servicehusen måste vara kvar. Många av dem behöver anpassas och upprustas för att uppfylla krav, även om man ibland kan ifrågasätta om kraven är rimliga. Till exempel måste man ha badrum som gör att man behöver hjälp fast man kanske annars skulle ha kunnat klara sig själv.

Man ska komma ihåg att det inte är alla som vill komma till ett servicehus, men Folkpartiet tycker att om man är 85 år och känner att man har ett behov av det så ska man få göra det. Jag har sett många tråkiga exempel på personer som verkligen har önskat det här men som inte har fått det. Ingen av oss olika majoriteter har hanterat det här som vi borde, och jag har även när vi själva var i majoritet bråkat mycket om detta. Det är säkert många som känner till det, och det är viktigt att vi får ha det kvar.

Det är också ett problem att många stadsdelar tyvärr har avvecklat sina servicehus och sagt att behovet inte finns. Då glömmet vi bort att 40 procent av dem som sökte servicehus inte fick det beviljat. Man kunde också se i äldreförvaltningens årsredovisning att det var så pass många som fick avslag att i de tomma lägenheter som vi i själva verket har skulle människor kunna bo, och då skulle de inte ens räkna till alla som hade sökt servicehus.

Folkpartiet gillar valfrihet till skillnad från en del andra, och vi tycker även att det ska finnas valfrihet inom servicehusboendet. Vissa stadsdelar har ju inte servicehus, och det kan också vara så att man vill flytta någonstans där ens barn eller nära vänner bor, och då ska det vara möjligt. Jag yrkar bifall till Folkpartiets reservation!

Anförande nr 211

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ann-Katrin Åslund beskriver att äldre har olika behov och önskemål – absolut, och det är precis därför som vi behöver utöka antalet intressent- och profilboendeplatser. Den utbyggnaden har varit väldigt eftersatt under det senaste åren. Vi behöver geropsykatrisk inriktning, missbruksinriktning och också språklig och kulturell inriktning. Man kan redan i dag ställa sig i kö till serviceboenden i andra stadsdelar, så just det stämmer inte.

Jag tycker att det är tråkigt att Ann-Katrin Åslund verkar nöjd med hur trygghets- och seniorbostäderna funkar i dag. Det är inte jag. Hyrorna är för höga. Tryggheten är väldigt begränsad. Det finns ingen grundläggande bemanning. Det finns ingen reception eller någon att vända sig till under dygnets alla timmar.

Jag är helt medveten om siffran om 40 procent avslag. Det var Torun Boucher som fick fram den under sin tid i äldrenämnden under den förra mandatperioden, och vi ska ha en mer generös biståndsbedömning. Men jag ser att vi har ett hålrum. Det saknas en icke-biståndsbedömd boendeform som är trygg och som har en viss service. Där måste vi passa hyrorna, och det är därför vi måste reformera senior- och trygghetsboendena.

Anförande nr 212

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag är definitivt inte nöjd med hur senior- och trygghetsboendena fungerar, men de har heller aldrig utgett sig för att vara något annat än vanliga hyreslägenheter för äldre. Det är det som är skillnaden, så man ska inte lura folk att flytta till någonting som inte finns.

När det handlar om profilboenden och annat som borgarrådet tar upp är det ju intressant att se att LOV har gjort väldigt mycket där. Det är tack vare LOV som det har funnits en möjlighet för privata aktörer att starta en hel del av profilboendena. Ni vill se över LOV, och jag ser med fasa på att man kanske blir tvungen att avveckla till exempel Persikan, ett persisktalande och arabisktalande boende i Tensta. Där ser jag en stor fara.

Jag tycker också att det är intressant, precis som vi hörde här förut, hur det kommer sig att ni var så väldigt positiva förut, i opposition? Då var det betydligt högre tonläge. Jag känner inte alls igen det nu.

Anförande nr 213

E r i k M a l m (MP): Till att börja med är det väldigt glädjande att nu kunna konstatera att även Alliansen uppmärksammar de utmaningar som faktiskt finns inom äldreomsorgen. Vi delar nu ett engagemang i den här frågan, vilket är välkommet. I majoriteten står vi också fast vid att biståndsbedömningen och de riktlinjer som ligger till grund för den behöver bli mer generös.

Vad gäller frågan om bistånd utan behovsprövning, som är just det som motionen behandlar, är den saken något mer komplicerad nu än när motionen lades fram 2013. Linköping, som ju har en verksamhet med icke-behovsprövad biståndsbedömning, har fått en fällande dom emot sig, vilket komplicerar saken ytterligare då det juridiska läget är något oklart i frågan.

I den nya majoriteten tar vi dock flera nya initiativ också för att förbättra situationen för våra äldre, inte bara genom den boende- och hemtjänstutredning som har nämnts tidigare utan också genom att tillföra ytterligare medel till fastighetsnämnden och äldreomsorgen.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 214

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag har en kort fråga: Varför har ni inte ni inte bifallit er egen motion som ni har lagt fram?

Erik Malm säger att det är mer juridiskt komplicerat med biståndsbedömningen nu än tidigare. Men det är precis samma läge. Trygghetslarm i Stockholm får alla som är över en viss ålder och söker. Det kan bara vara så enkelt som att man skickar in en ansökan och så beviljas den. Knepigare är det inte.

Anförande nr 215

E r i k M a l m (MP): Enligt min mening är det precis det vi gör. Vi jobbar med motionens att-satser, och därför anser vi den vara besvarad genom att vi behöver se över hur man kan få en generösare biståndsbedömning och säkerställa att de äldre som har en förhöjd oro eller som lider av hög ålder också kan få en generösare bedömning och lättare att få plats på servicehus.

Vi gör dock en annan bedömning av det juridiska läget. Det är helt enkelt så att likabehandlingsprincipen gör att det inte är helt glasklart huruvida man kan gå vidare med frågan om icke-behovsprövad biståndsbedömning.

Anförande nr 216

D e n n i s W e d i n (M): Juridiskt sett är det här en komplicerad fråga, och det har det varit väldigt länge. Ändå finns det exempel från Linköping och även från Örebro sedan flera decennier tillbaka. Det är därför som det är väldigt uppskattat att Miljöpartiet tog det här steget för att nu närma sig synen att vi måste ha en flexiblare biståndsbedömning där människor faktiskt får hjälp och stöd och att vi lättar den administrativa bördan för biståndshandläggarna.

Det var bra att man tog det här steget, och vi ställer oss bakom det. Vi kan dock konstatera att ni inte har röstat för er egen motion och att Socialdemokraterna och Vänsterpartiet tycker att det här är jätteobehagligt helt plötsligt, nu när man är i majoritet, medan man i opposition kraftfullt tog ställning för denna motion.

Man håller på att se över det juridiska läget just nu, men det vi ser att vi kan göra utöver att ta ett sådant här steg är till exempel att gå vidare med en centraliserad biståndsbedömning över hela staden för att få en likvärdighet i bedömningen. Vi vill se ett ökat ansvar från Miljöpartiet i denna fråga.

Anförande nr 217

E r i k M a l m (MP): Det är den nya oppositionen som är sensationell i frågan. Det är faktiskt oppositionen som har bytt fot, och det är mycket välkommet att ni har gjort det och nu står upp för att det behövs en mer generös biståndsbedömning. I de utredningar som vi genomför är det precis det som vi syftar till att åstadkomma.

Vad gäller motionen som vi debatterade strax innan tror jag att ganska många äldre hade blivit ytterst besvikna om den gått igenom. Det hade inneburit betydligt mindre medel till äldreomsorgen än nu med den nuvarande majoritetens politik och skattesats.

Anförande nr 218

S o f i a M o d i g h (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det kändes lite konstigt det här som Erik Malm inledde med att säga, nämligen att Alliansen skulle ha fått något slags nyväckt intresse för äldrefrågorna. Jag är förvisso ny, men om jag inte missminner mig var det just Alliansen som införde ett äldreborgarråd, och det talar väl ganska mycket för att man har haft ett stort engagemang för de här frågorna hyggligt länge och att det är det arbetet som man nu bygger vidare på.

Från Kristdemokraternas sida vill jag ändå säga tack till Clara Lindblom – bra att du ändå vill göra de här utredningarna nu! Vi ser fram emot resultatet av dem och att vi ska kunna hitta konstruktiva lösningar på de framtida boendeformerna och vad vi kan erbjuda.

Vi från Kristdemokraterna vill att man ska utforma en boendegaranti utan biståndsbedömning. Det är lätt att stå och hålla med om i Stockholm, och sedan får man olika remissvar där det står att det är juridiskt omöjligt. Vi kristdemokrater är i alla fall så hederliga att vi har drivit den här frågan både lokalt och nationellt för att kunna garantera dem över 85 år ett boende om de vill ha det. Då finns det också möjlighet att lösa de juridiska knutarna som remissinstanserna faktiskt hänvisar till.

Anförande nr 219

E r i k M a l m (MP): Det nyvunna intresset handlar framför allt om att ni nu också ansluter er till synen på hög ålder och behovet av mer generösa riktlinjer. Det är det jag syftar på. De 40 procent avslag som har nämnts vid ett flertal tillfällen tidigare är också ett arv från er tid. Motionen lades ju mitt under den förra mandatperioden när ni hade styret, och ni har haft en bra stund på er att faktiskt genomföra de riktlinjer som ni nu tycker känns så himla självklara. Varför gjorde ni inte det?

Anförande nr 220

S o f i a M o d i g h (KD): Jag håller kanske inte med om Erik Malms synsätt när han säger att vi nu ansluter oss. Det är möjligtvis så att vi har samma uppfattning i den frågan.

Angående det andra som Erik nämner om de 40 procenten avslag får man ändå säga att det till stor del är Alliansens förtjänst att vi vet hur många procent det är, för är det någonting som har blivit mycket bättre under Alliansens tid är det att ha koll på både avslag och bifall och statistiken på hela äldreområdet.

Anförande nr 221

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag skulle vilja börja med att tacka för berömmet, och jag måste också säga att när vi har haft de här debatterna, både nu och under budgetdebatten, så är det uppenbart att Kristdemokraterna och Folkpartiet står närmare oss i de här frågorna. Jag ser också fram emot konstruktiva diskussioner.

Sedan är det tråkigt att ni inte har kunnat få igenom det under de här åren, för det har ju blivit en mer restriktiv biståndsbedömning. Det kan man inte hymla om.

Jag vill återigen påminna om att man ska försöka tänka kring vad servicehusen är i dag. Jag är helt med på att vi behöver en generösare biståndsbedömning, och speciellt just ålder, oro och ensamhet måste väga tyngre. Men kom ihåg att servicehusen inte är det de var på 70-talet! Det är inte bara social gemenskap och trygghet, utan det är väldigt mycket fokus på hälso- och sjukvård. Därför tror jag att vi behöver en annan typ av icke-biståndsbedömt boende som är det som de äldre ofta efterfrågar när man talar med dem, det vill säga trygghet, social gemenskap och kontakt. Det är inte riktigt servicehusen längre.

Anförande nr 222

S o f i a M o d i g h (KD): Som en kommentar till det vill jag bara säga att just Kristdemokraterna inte har betonat just själva servicehusformen, utan vi har betonat att det kan behövas andra lösningar när det gäller äldreboenden. Vi har alltså inte varit servicehuskramare, kanske just för att vi vet att det har förändrats över tid.

Anförande nr 223

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och – inga åhörare! Jo, pressen är ju här.

Centerpartiet tycker att det här är en riktigt bra motion. Vi noterar att majoriteten återigen inte är överens internt, inte ens inom samma parti.

Vi vet ju att olika människor vill ha olika lösningar; det är därför vi är liberaler. En del vill bo hemma, andra vill bo på olika boenden. SPF är mycket tydliga med att betona vikten av att inte ta för givet att alla vill bo hemma. Vi gick också till val på en slopad biståndsbedömning vid en viss ålder.

Därför yrkar vi bifall till Folkpartiets reservation i kommunstyrelsen, vilket också var Centerpartiet ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 224

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag kan försäkra Stina Bengtsson om att vi är helt överens inom majoriteten. Anledningen till att vi anser motionen besvarad är just att ett arbete är igångsatt.

Jag tror också att det är viktigt att när man har den här diskussionen faktiskt ser ett helhetssammanhang. Vi behöver diskutera hur vi ska göra med biståndsbedömningen, och vi måste också diskutera omstruktureringen av våra äldreboenden. Som jag nämnde är det 14 av 16 som inte når upp till Arbetsmiljöverkets krav. Det är en enorm utmaning. På ett sätt är det tur att trettiotalistgenerationen är ganska liten, för det är nu vi kan göra omstruktureringar. Men vi måste hela tiden fästa blicken på 2025, för det är då puckeln kommer att öka, och det är då vi måste ha beredskap: Hur ska vi göra med fyrtiotalistgenerationen som kanske kommer att behöva helt andra boendeformer?

Därför vill jag ta ett helhetsgrepp om det här, och arbetet är som sagt redan igångsatt.

Anförande nr 225

S t i n a B e n g t s s o n (C): Borgarrådet pekar på fyrtioalstgenerationen. Det är en generation som naturligtvis kommer att ställa mycket högre krav än de som bodde på äldreboenden på 70-talet. Det är därför som det också är viktigt att det finns en variation i boendena, och det är bland annat därför som den här motionen är viktig.

Återigen: bifall till motionen!

Anförande nr 226

T o r u n B o u c h e r (V): Först vill jag bara säga att vi som sagt var är väldigt överens, precis som borgarrådet Lindblom sade alldeles nytt. Jag pratade personligen med motionären ganska länge, och han och jag var helt överens om att vi skulle behandla den här motionen på det här sättet.

Oppositionen hävdar dessutom att vi är lite lätt opportunistiska, att nu när vi har kommit i majoritet står vi inte längre fast vid det vi sade i opposition. Man kan också, precis som Erik Malm sade förut, hävda att det är oppositionen som är opportunistisk. I en majoritet, och det kan man se på en del av remissvaren, hävdade denna att rätten att få ett boende utan föregående biståndsbedömning redan fanns i form av trygghets- och seniorboenden.

Det är just det som Clara Lindblom är inne på: Det kanske inte är ett bra alternativ. Det behöver ses över.

Under den förra mandatperioden togs dessutom i stor politisk enighet här i fullmäktige ett beslut om att införa ej biståndsbedömd hemtjänst sex timmar i månaden. Det är ett mycket enklare juridiskt beslut att ta, och det var också ett beslut vi tog.

Efter att vi hade tagit det beslutet hände absolut ingenting. När vi försökte ta reda på anledningen till denna plötsliga inaktivitet och tystnad hänvisades vi till stadens jurister. De tyckte då att rättsläget var väldigt osäkert. Vi tyckte möjligen att juristerna kanske fegade lite då. Det fanns trots allt flera kommuner i Sverige som hade infört den här typen av enklare biståndsbedömning. Som vi hörde förut är trygghetslarm också en form av förenklad biståndsbedömning och så vidare.

Men sedan har IVO haft en fajt med Linköping som är den kommun som har gått längst. Nu har vi också fått en dom i förvaltningsrätten just när det gäller förenklad biståndsbedömning inom hemtjänsten som fortfarande är enklare att hantera än förenklad biståndsbedömning för särskilda boenden. Detta gör att jag tror att stadens jurister inte tycker att det är lämpligare nu att införa den här fria biståndsbedömningen.

Eftersom vi nu har några utredningar på gång så tittar vi naturligtvis på det här också. Men det vi försöker säga är att situationen är mer komplicerad. Det är synd. Vi följer den här processen med stort intresse. Linköping har nu överklagat till kammarrätten för att försöka få rätt i dessa frågor.

Det här är en väldigt intressant fråga, och jag skulle också vilja hävda att vi huvudsakligen är överens: Det måste bli lättare att få plats på ett servicehus eller på ett äldreomsorgsboende, och det finns många olika sätt.

Det är också så att det nästan bara är i Stockholm som det finns servicehus. De andra kommunerna har avvecklat servicehusen och i stället infört trygghetsboendena som vi har utan biståndsbedömning, men de trygghetsboendena har fler resurser än vad våra har, just därför att man skulle kunna få en form av äldreboende utan biståndsbedömning men med högre resurser.

Anförande nr 227

Dennis Wedin (M): Förenklad biståndsbedömning verkar vi alla vara rörande överens om är väldigt bra. Jag hoppas nu att ni efter det här domslutet säkerställer att detta kommer att vara möjligt både nationellt och här i Stockholm.

Men jag vill framför allt betona att om ni nu slår er för bröstet och tycker att det här är någonting som ni har initierat, varför är det då bara 17 miljoner som är budgeterat till detta? En bostadsanpassning för alla över 85 år handlar enligt inledande beräkningar om mycket, mycket mer. Det känns som om finansiering är någonting som ni stående, när det kommer till äldreomsorgen, nedprioriterar. Kollar man på generösare riktlinjer för boenden är det 15 miljoner i en budget på totalt 7 miljarder. Om ni vill ta ansvar och säkerställa en generösare biståndsbedömning är det just i pengarna ni ska börja, framför allt nu när ni påstår att ni höjer skatten kopplat till detta.

Anförande nr 228

Torun Boucher (V): Jag håller med om att det framför allt är på beställarsidan som vi behöver öka resurserna för att vi ska få något att hända. Jag håller möjligen inte med om att vi behöver just de här riktade pengarna, och jag tycker att det är lite konstigt att det kommer just från Moderaterna. Folkpartiet har ändå en budget kring den här frågan; Moderaterna har ingen budget i den här frågan. Ni har mindre pengar än vad vi har i vår budget när det gäller just precis den här frågan, så det är lite konstigt att det är just Dennis Wedin som går upp och hävdar det här. Det hade varit mer naturligt att Folkpartiet eller Kristdemokraterna hade gjort det.

För oss är det som sagt var viktigt att, precis som Clara Lindblom lyfte fram förut, se över hela bostadsformen, och det är därför vi har den här boendeutredningen. Det är faktiskt nästan viktigare att vi tittar på *vad* för sorts boende det är som folk vill komma till. Finns den typen av boende i Stockholms stad i dag? Jag skulle svara nej. Då har vi ett annat problem, och det var ju också Kristdemokraterna inne på lite grann tidigare. Det håller jag med om.

Anförande nr 229

Mirja Räihä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja rätta till ett formellt fel i debatten. Socialdemokraterna har inte reserverat sig till förvaltningens förslag i äldrenämnden. Vi har skrivit ett särskilt uttalande på fem rader om att vi vill att biståndsbedömningen bör bli flexiblare. Det är vad vi har sagt.

Att påstå att vi har gemensamt reserverat oss och haft ett gemensamt förslag i äldrenämnden under den förra mandatperioden stämmer inte med sanningen.

Äldrenämnden behandlade i december ett ärende om läget med servicehus i staden. Vi var väldigt kritiska mot att en så pass stor andel som 40 procent fick avslag. Men jag minns också när jag var ung och grön en gång i tiden och började jobba på ett av

landstingets långvårdssjukhus, där våra gamla bodde på fyrasal. Mitt uppdrag var då att rehabilitera de äldre för att de skulle kunna klara sig på ett servicehus. Servicen där bestod av en frisörsalong, en fotvårdare, ett fik och en reception. Det var servicehusen, det – inte på 70-talet utan på 80-talet.

Jag tror att i det här fallet så är det väldigt viktigt att ha en gemensam diskussion om vad vi menar med servicehus. Jag tror nämligen att det finns väldigt många olika uppfattningar i denna fullmäktigesal om vad ett servicehus är för något.

Det som vi säger i vårt särskilda uttalande om biståndsbedömning ingår i de utredningar som vi har satt igång.

Anförande nr 230

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det verkar falla på min lott att göra det som vi inte har gjort under debatten – för andra gången i kväll. Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 231

S o f i a M o d i g h (KD): Jag yrkar på det ersätтарыttrande som Kristdemokraterna har lagt i kommunstyrelsen.